

SIEDZIEDZIESIĄTE SIÓDME POSIEDZENIE
SIÓDMEJ KADENCJI

dzień drugi

SPRAWOZDANIE STENOGRAFICZNE
WERSJA ROBOCZA

Warszawa, dnia 26 maja 2011 r.

Jest to robocza wersja stenogramu z posiedzenia. Poprawki do tej wersji można zgłaszać w ciągu dwóch dni po posiedzeniu w Dziale Stenogramów Biura Prac Senackich Kancelarii Senatu, pokój nr 409, tel. 694 90 18.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 Regulaminu Senatu urzędowym stwierdzeniem przebiegu obrad są protokół i sprawozdanie stenograficzne.

(Wznowienie posiedzenia o godzinie 10 minut 05)

(Posiedzeniu przewodniczą marszałek Bogdan Borusewicz oraz wicemarszałkowie Marek Ziółkowski, Zbigniew Romaszewski i Grażyna Sztark)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Proszę zajmować miejsca. I proszę pobrać karty do głosowania.

(Rozmowy na sali)

Wznawiam posiedzenie.

Senatorowie sekretarze już zajęli miejsca przy stole prezydialnym.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu szesnastego porządku obrad...

(Senator Leon Kieres: W sprawie formalnej.)

Proszę bardzo, pan senator Kieres.

Senator Leon Kieres:

Panie Marszałku!

Zgodnie z art. 48 ust. 2 pkt 8 Regulaminu Senatu wnoszę o uzupełnienie porządku obrad o dwa punkty: punkt siedemnasty, to jest drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie, druk nr 1201 i 1201S; punkt osiemnasty, to jest drugie czytanie projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy.

Obydwa projekty były przedmiotem debaty na posiedzeniach Komisji Ustawodawczej lub odpowiednio Komisji Ustawodawczej i Komisji Spraw Zagranicznych i zostały, o ile dobrze pamiętam, zaakceptowane jednogłośnie.

(Marszałek Bogdan Borusewicz: A projekt uchwały w sprawie powołania zgromadzenia parlamentarnego...)

Jest w drukach nr 1227 i 1227S.

(Marszałek Bogdan Borusewicz: Ja rozumiem. Ale to ma być punkt osiemnasty, tak?)

Punkt osiemnasty, tak jest.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję bardzo.

Czy są głosy przeciwne do wniosku pana senatora Kieresa o uzupełnienie porządku obrad o punkt: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie? Nie ma.

W związku z tym uzupełniamy porządek obrad bieżącego posiedzenia Senatu. Będzie to punkt siedemnasty.

A teraz ten drugi wniosek.

Czy są sprzeciwy wobec wniosku senatora Kieresa o wprowadzenie do porządku obrad punktu: drugie czytanie projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy? Nie ma.

W związku z tym uzupełniamy porządek obrad o ten punkt i będzie to punkt osiemnasty.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu szesnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu uchwały z okazji 100-lecia Harcerstwa w Polsce.

Pragnę powitać przybyłych na dzisiejsze posiedzenie: przewodniczącego Związku Harcerstwa Polskiego, pana senatora Adama Massalskiego... (oklaski) ...przewodniczącego Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, pana Michała Butkiewicza... (oklaski) ...przewodniczącego Stowarzyszenia Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” Federacji Skautingu Europejskiego, pana Jarosława Srokę, oraz pozostałych gości... (oklaski).

Przypominam, że projekt ten został wniesiony przez pana senatora Kazimierza Wiatra i zawarty jest w druku nr 1211, a sprawozdanie komisji – w druku nr 1211S.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, pana senatora Kazimierza Wiatra, o przedstawienie wspólnego sprawozdania komisji o projekcie uchwały.

Senator Kazimierz Wiatr:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Druhny i Druhowie!

(senator K. Wiatr)

W niedzielę 22 maja bieżącego roku minęło sto lat od wydania przez Andrzeja Małkowskiego rozkazu powołującego we Lwowie pierwsze drużyny harcerskie.

Wracam swoimi myślami do czasu, kiedy rozpoczynałem pracę jako drużynowy 33. Krakowskiej Drużyny Harcerzy; był rok 1971 i miałem zaszczyt pełnić tę funkcję przez lat siedem. Ale wówczas o Andrzeju Małkowskim w harcerstwie nie można było mówić, aczkolwiek podejmowano wiele inicjatyw, aby ta wspaniała postać założyciela harcerstwa nie odeszła w niepamięć: parę linijek w „Przekroju”, tablica na ulicy Grabowskiego w Krakowie czy też powołanie Koła Abstynentów imienia Andrzeja Małkowskiego przy Komitecie Przeciwalkoholowym. Kiedy w 1980 r. powstały zręby niezależnego harcerstwa, było dla nas oczywiste, że patronem tej działalności ma być Andrzej Małkowski. I tak też się stało, Kręgi Instruktorów Harcerskich nazwano właśnie imieniem Andrzeja Małkowskiego. Było wielu współtwórców harcerstwa i było wielu współpracowników Andrzeja Małkowskiego, ale Andrzej miał tę niezwykłą charyzmę, on poświęcił się harcerstwu do końca, całym swoim życiem. Rozpoczął od przetłumaczenia książki Baden-Powella, zorganizował pierwszy kurs, zakładał też w Galicji liczne drużyny harcerskie. Można powiedzieć, że zakładał drużyny podróżując od miasta do miasta, od wioski do wioski – tak też było w listopadzie 1911 r. w Tarnowie, w Dębnicy, w Rzeszowie i w Krakowie. Potem, kiedy znalazł się w Zakopanem, organizował Rzeczypospolitą Podhalańską, za co był poszukiwany i musiał opuścić kraj. Potem próbował zakładać legiony polskie w Ameryce, a w końcu znalazł się w Kanadzie w regularnym wojsku.

W 1919 r. udał się do Odessy z misją od generała Hallera do generała Żelichowskiego i tam bohatersko zakończył swoje życie, oddając komuś własną kamizelkę ratunkową w czasie katastrofy statku „Chaouia”. Jego żona Olga Drahanowska-Małkowska przez długie lata działała w światowym skautingu, współtworząc światową organizację skautową. Jednak gdy po latach emigracji wróciła z Londynu do Polski, to można powiedzieć, że przeżywała tu swoiste wygnanie, była zapomniana i opuszczona. Pamiętam, że w 1979 r. jako jeden z nielicznych byłem na jej pogrzebie w Zakopanem.

Andrzej i Olga Małkowscy to legenda polskiego harcerstwa. Bez jej poznania nie można zrozumieć niepokornych z KIHAM, z ZHR, ZHP – rok założenia: 1918 – a także wszystkich wcześniejszych pokoleń, całego stulecia harcerstwa.

Nie sposób wymienić dziś wszystkich ważnych momentów tego stulecia, tak więc chociaż symbolicznie trzeba wspomnieć o okresie budowy skau-

tingu, potem o wojnie bolszewickiej, o Orłętach Lwowskich, o powstaniach śląskich, a potem o wspaniałym działaniu w warunkach pokojowych. Była i budowa II Rzeczypospolitej, a potem znowu wojna, Szare Szeregi, Hufce Polskie i Pogotowie Harcerek. Obecność harcerzy w Armii Andersa też była bardzo ważna. Były w niej dzieci żołnierzy, młodzież, a w Palestynie drukowano książki i wybijano harcerskie krzyże.

Potem nastał rok 1944, o tyle trudny dla harcerstwa, że poza władzami konspiracyjnego harcerstwa rząd lubelski powołał równoległą strukturę. I rozpoczęła się wtedy harcerska konspiracja okresu 1944–1956, który pochłonął wiele ofiar, polało się wówczas wiele krwi. Trzeba także powiedzieć o udziale harcerek i harcerzy w odbudowie Polski po zniszczeniach wojennych, a także o spontanicznym powstaniu harcerstwa w roku 1956, kiedy po kilku latach niebytu drużyny harcerskie powstawały spontanicznie i, niezależnie od założeń zjazdu łódzkiego, próbowały realizować tradycyjne harcerstwo. Nie trwało to jednak długo, bo już w 1959 r. rozpoczęto powrót do modelu realizowanego w Polsce Ludowej. W 1973 r. powołano Harcerską Służbę Polsce Socjalistycznej. To wszystko tak trwało, aż rok 1980 na nowo tchnął ożywcze ducha – niestety, to też nie trwało długo, bo do ogłoszenia stanu wojennego. I przyszedł rok 1989... Ja tak przemykam się po tych datach i po tych wydarzeniach najnowszych, bo zbyt świeże są także moje osobiste rany i zranienia.

Wracając jednak do naszej uchwały, chcę wspomnieć, że Parlamentarny Zespół do spraw Harcerstwa w Polsce i Poza Granicami Kraju, który skupia posłów i senatorów Platformy Obywatelskiej i Prawa i Sprawiedliwości, ogarnia wszystkie organizacje harcerskie. My chcemy pomagać, chcemy wspierać budowanie człowieka, a właśnie harcerstwo wspaniale pełniło służbę Bogu, Polsce i bliźnim. Ono wychowywało do bezinteresowności, uczciwości, służby, pomocy – tak bardzo brakuje dziś takich ludzi, brakuje sposobu myślenia zawartego we koncepcji „Dziś – Jutro – Pojutrze”. Chylimy czoło przed ofiarą krwi wielu pokoleń, chylimy czoło przed mrówczą pracą wychowawczą i organizacyjną wykonaną przez wszystkie te okresy istnienia harcerstwa.

Kiedy w ubiegłym roku Związek Harcerskiego Polskiego rozpoczynał obchody 100-lecia Harcerstwa, to tuż przed obchodami w Krakowie, przed uroczystą mszą świętą na Wawelu, rozmawiałem z jego eminencją księdzem kardynałem Dziwiszem. Mówiliśmy o tym, że te obchody potrwać rok, zaczną się w roku 2010, a zakończą w roku 2011 – chociaż pamiętamy, że zlot krakowski był w roku 1981 na 70-lecie Harcerstwa, były też zloty w 1991 r. i w roku 2001. I kiedy rozmawiałem z jego eminencją księdzem kardynałem i spytałem go o przesłanie dla harcerek i harcerzy na 100-lecie,

(senator K. Wiatr)

to ksiądz kardynał powiedział tak: warto wracać do charyzmatów założycieli. Tak robią zakony męskie i żeńskie, bo trzeba wracać do korzeni, do założycieli. Dlatego też dzisiaj w moim wystąpieniu pozwoliłem sobie powiedzieć parę zdań o Andrzej i Oldze Małkowskich.

To Andrzej Małkowski dokonał tej wspaniałej syntezy, przecież do dziś mówimy, że harcerstwo to skauting plus niepodległość. Jednak jego zasługi obejmują także propagowanie mocnego trwania w abstynencji i wychowania religijnego, czyli służby Bogu. Te trzy elementy są bardzo ważne, jednak najważniejszy i największy jest inny charyzmat Andrzeja Małkowskiego, mianowicie on chciał, aby harcerstwo było całym życiem – nie, żeby było przez całe życie, ale aby było całym życiem, każdym tchnieniem, przede wszystkim poza czasem zbiórki, czyli w sklepie, w autobusie.

Widząc ogromną potrzebę obecności harcerstwa w życiu społecznym i w przestrzeni publicznej, myślimy z troską o tym, czy harcerstwo w XXI w. podoła zadaniom, czy utrzyma swój sztandar, czy nie stanie się tylko pewnym folklorem. Dlatego też powołaliśmy Parlamentarny Zespół do spraw Harcerstwa w Polsce i Poza Granicami Kraju, bo na Wschodzie i na Zachodzie to polskie harcerstwo jest, ono trwa. Zespół nasz zgodnie wnosi o przyjęcie uchwały z okazji 100-lecia Harcerstwa w Polsce.

Na wczorajszym posiedzeniu dwie komisje, Komisja Ustawodawcza i Komisja Nauki, Edukacji i Sportu, uzgodniły, iż popierają uchwałę, którą w tej chwili odczytam.

Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z okazji 100-lecia Harcerstwa w Polsce:

„22 maja 1911 r. Andrzej Małkowski we Lwowie wydał rozkaz powołujący pierwsze drużyny harcerskie.

Harcerstwo powstało z połączenia ideałów i metodyki skautingu Baden-Powella oraz polskich dążeń niepodległościowych, przygotowujących młodzież przez wychowanie etyczno-moralne, rozwój sprawności fizycznej i szkolenie wojskowe do walki o niepodległą Polskę.

Senat RP wyraża uznanie dla 100-letniej działalności polskiego harcerstwa. Przywołujemy dziś do pamięci wspaniałych obrońców Lwowa – Orleńta i harcerskie szeregi walczące z nawałą bolszewicką w 1920 roku. Przywołujemy Szare Szeregi, Pogotowie Harcerki i Hufce Polskie – walczące z niemieckim okupantem. Przywołujemy walczących w konspiracji z władzą ludową, wspieraną radzieckimi czołgami w latach 1944-1956 oraz Harcerstwo Niepokorne w latach późniejszych, w tym Kręgi Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego, Ruch Harcerski i Ruch Harcerski Rzeczypospolitej.

Wasze „Dziś – Jutro – Pojutrze” było świadectwem niezwyklej dojrzałości społecznej, narodowej i obywatelskiej. Wasza służba Bogu, Polsce i Bliźnim na trwale zapisała się w naszych dziejach i w naszych sercach.

Chcemy, aby kolejne pokolenia polskiej młodzieży kontynuowały dzieło założycieli Harcerstwa – Andrzeja i Olgi Małkowskich. Dziś Związek Harcerstwa Polskiego, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Skauci Europy – Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego «Zawisza», ZHP poza granicami kraju i organizacje harcerskie na Wschodzie kontynuują to dzieło. Dzieło to, tak ważne dla naszego społeczeństwa, zasługuje na uznanie i wsparcie. Mamy nadzieję, że przez długie, kolejne lata Harcerstwo będzie wskazaniem dla młodych w podejmowaniu decyzji życia, wyzwaniem i polem służby dla dobra naszego Narodu i Państwa.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski».

Połączone komisje w głosowaniu jednomyślnie – 13 głosów za, nikt nie był przeciw i nikt nie wstrzymał się od głosu – poparły ten projekt uchwały. Bardzo proszę także Wysoki Senat o jej poparcie.

Chciałbym jeszcze powiedzieć coś na zakończenie. Jest XXI wiek, trzecie tysiąclecie. Budujemy społeczeństwo informacyjne i gospodarkę opartą na wiedzy, rośnie pokolenie internetu i esemesów. Czy harcerstwo odczyta znaki czasu? Czy rozpozna kod kulturowy młodego pokolenia? Kiedy 22 lutego 2007 r. Senat Rzeczypospolitej Polskiej przyjął uchwałę o potrzebie budowy atmosfery wychowawczej w Polsce, była to jego odpowiedź na śmierć Ani w Gdańsku. Odbiliśmy zresztą wtedy w Senacie burzliwą dyskusję. Sensem przyjętej uchwały było zwrócenie uwagi na to, że za wychowanie odpowiadamy wszyscy, oraz na to, że młodych trzeba zrozumieć, poznawać ich problemy i ich kod kulturowy. Andrzej i Olga Małkowscy nie mieliby wątpliwości, że trzeba zbudować dobro w sobie i pełnić służbę całym życiem.

Panie i Panowie Senatorowie! Tak jak III Rzeczypospolita, jak wspaniały ruch „Solidarność”, także i Harcerstwo Niepokorne zrodziło się z nauczania Jana Pawła II. Przez ostatnie trzydzieści jeden lat, a nawet więcej, bo już bodajże w roku 1967 kardynał Wojtyła w kościele świętej Anny w Krakowie odprawiał mszę za Andrzeja Małkowskiego... Warto przytoczyć i na nowo razem z młodymi odczytać słowa, które błogosławiony Jan Paweł II Wielki skierował do polskiej młodzieży na Westerplatte. Mówił wówczas: „Każdy z was, młodzi przyjaciele, znajduje w życiu jakieś swoje Westerplatte, jakiś wymiar zadań, które musi podjąć i wypełnić, jakąś słuszną sprawę, o którą nie można nie walczyć, jakiś obowiązek, powinność, od

(senator K. Wiatr)

której nie można się uchylić, nie można zdezerterować, wreszcie jakiś porządek prawd i wartości, które trzeba utrzymać i obronić tak jak Westerplatte – w sobie i wokół siebie. Tak, obronić dla siebie i dla innych”. A na Jasnej Górze do młodzieży i do polskiego harcerstwa powiedział: „Czuwam – to znaczy także: czuję się odpowiedzialny za to wielkie, wspólne dziedzictwo, któremu na imię Polska. To imię nas wszystkich określa. To imię nas wszystkich zobowiązuje. To imię nas wszystkich kosztuje. To, co kosztuje, właśnie stanowi wartość”.

Druhny i Druhowie, czuwajcie! Szczęść Boże!
(Oklaski)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać trwające nie dłużej niż minutę zapytania do sprawozdawcy komisji, a zarazem wnioskodawcy.

Czy są pytania? Nie ma.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców. Przemówienie senatora w dyskusji nie może trwać dłużej niż dziesięć minut. Podpisane wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają do marszałka Senatu do momentu zamknięcia dyskusji.

Proszę o zabranie głosu pana senatora Ryszarda Bendera.

Senator Ryszard Bender:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Przed chwilą sprawozdawca komisji senackich, pan profesor Kazimierz Wiatr, opowiadając o harcerstwie, o tym, jak ono się wyłoniło w jakże trudnych latach, gdy naród dobijał się do niepodległości, wspominał dwie centralne postacie harcerstwa polskiego, mianowicie Andrzeja i Olę Małkowskich. Tak, to oni sprawili, że skauting światowy zaistniał również u nas i ten nasz polski skauting – harcerstwo polskie – stał się z miejsca swoistą, w najlepszym tego słowa rozumieniu, gałęzią tego skautingu. Swoistą z tego względu, że doszły elementy, które dla innych krajów, dla młodzieży w innych krajach Europy i świata nie były wówczas tak znaczące. Chodziło przede wszystkim o niepodległość, o walkę o niepodległość. Służba temu dążeniu do niepodległości była ogromną zasługą i Andrzeja Małkowskiego, i Olgi Małkowskiej, to wyeksponowanie tej specyfiki polskiego skautingu, polskiego harcerstwa.

Pan senator sprawozdawca wspominał o cesze, która w innych gałęziach skautingu, w innych krajach nie występowała lub nie zawsze występo-

wała. Chodzi o walkę z nałogiem, walkę z wszelkimi nałogami, zwłaszcza z alkoholizmem. Była to również zasługa ludzi związanych z Małkowskimi czy też nawet patronujących – w społeczeństwie, w narodzie – Andrzejowi i Oldze Małkowskim. To była zasługa rodziny Lutosławskich, a jeśli idzie o walkę z nałogiem – Wincentego Lutosławskiego, wspaniałego polskiego i światowego filozofa i znawcy Platona. To on, poprzez ruch Eleusis, zwrócił uwagę na konieczność walki z nałogami i przekazał to harcerstwu, polskiemu skautingowi. I właśnie to stało się znakiem wyróżniającym nasze harcerstwo mocno i szczególnie. Jeśli mówimy o rodzinie Lutosławskich, należy koniecznie wspomnieć jej przedstawiciela, księdza Kazimierza Lutosławskiego, wspaniałego parlamentarzystę, wspaniałego mówcę sejmowego, twórcę czy współtwórcę przynajmniej... twórcę, można to otwarcie powiedzieć, krzyża harcerskiego. To on, ksiądz Kazimierz Lutosławski, związany z ruchem narodowym, kapłan ogromnie świadomy roli swego kapłaństwa i chrześcijaństwa, które powinien wprowadzać również w szeregi harcerskie, przekazał polskiemu harcerstwu idee chrześcijańskie, prawdy wiary chrześcijańskiej. Symbolem tego jest fakt, że dzięki niemu zaistniał krzyż harcerski, który przetrwał różne etapy ewolucji ruchu harcerskiego w Polsce i utrzymał się do dzisiaj.

Dzięki tym osobom harcerstwo polskie jest tak bliskie szerokim, szerokim kręgom narodu polskiego. Powiem, że niezależnie od poglądów, jeśli wyeliminujemy skrajne, lewicowe, komunizujące tendencje, zgadzamy się, że ten ruch harcerski jest naszym dobrem narodowym. Pod jego hasłem „Bogu i Ojczyźnie” młodzież polska szła do boju i wtedy, gdy harcerstwo powstawało, i w latach ostatniej wojny, i – jak mówił senator sprawozdawca – po wojnie, kiedy w systemie komunistycznym starano się je zlikwidować, a przynajmniej doprowadzić do powstania jego karykatury. Nie udało się. Harcerz służy Bogu i Polsce nadal. (Oklaski)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Proszę o zabranie głosu pana senatora Adama Massalskiego.

Senator Adam Massalski:

Panie Marszałku! Szanowni Państwo! Druhny i Druhowie!

Chciałbym tutaj krótko się wypowiedzieć i wskazać na pewne kwestie, które, jak sądzę, przy okazji stulecia harcerstwa należy przypomnieć czy sobie uświadomić.

Pierwsza sprawa to kwestia stosunku państwa i władz państwowych do harcerstwa. Pamiętajmy,

(senator A. Massalski)

że w 1919 r., po zjednoczeniu ruchu harcerskiego w Polsce, Naczelna Rada Harcerska zwróciła się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z takim memoriałem, w którym między innymi mówiła o problemach harcerskich. Zacytuje fragment tego wystąpienia: „Leży w interesie państwa, by powstały i rozwijały się odpowiednie organizacje wychowawcze. Państwo winno nie odmawiać im opieki i pomocy materialnej”. I to jest takie przesłanie, które od tego momentu do dzisiaj funkcjonuje i powinno funkcjonować, tym bardziej że harcerstwo cały czas było związane z tym, co nazywamy organizmem państwowym. Nie tylko walka o niepodległość, ale także budowa i odbudowa kraju zarówno po I wojnie światowej, jak i po II wojnie światowej były udziałem harcerstwa. Pamiętajmy, że przed wojną przewodniczącym Związku Harcerstwa Polskiego był generał Józef Haller, a na obczyźnie przewodniczącym Związku Harcerstwa Polskiego był świętej pamięci pan prezydent Ryszard Kaczorowski, który kierował harcerstwem poza granicami kraju. To świadczy o tym, jak ściśle są związki pomiędzy państwem a harcerstwem. Przypomnijmy, że również poprzedni prezydent na uchodźstwie, Kazimierz Sabbat, był przewodniczącym Związku Harcerstwa Polskiego poza granicami kraju.

Chciałbym jeszcze wspomnieć o jednej sprawie, bo uważam, że koniecznie trzeba tutaj o tym powiedzieć. Skauting, ten piękny ruch, który w Polsce nazywa się harcerstwem – i słusznie Andrzej Małkowski określił, że harcerstwo to skauting plus niepodległość – mimo reżimu, który panował, i mimo kłopotów, jakie mieliśmy po 1945 r. z własną niepodległością, z własną tożsamością... Należy przypomnieć, że harcerstwo w naszym kraju, jako jedynym w obozie pozostającym pod wpływem naszego groźnego wschodniego sąsiada, się utrzymało. I kiedy w 1959 r. drużyna Aleksander Kamiński, znany wszystkim państwu autor „Kamieni na szaniec”, znakomity profesor pedagogiki Uniwersytetu Łódzkiego, został zmuszony do zrezygnowania z funkcji przewodniczącego, powiedział do instruktorów harcerskich: ja odchodzę, wy zostańcie, wy na dole zostańcie, wy dalej kierujcie organizacją harcerską w duchu skautowym. Tak też się stało. I dzięki temu, że harcerstwo wtedy nie zostało zupełnie przejęte czy rozwiązane, nie przestało istnieć w takim kształcie, jaki nadał mu Aleksander Kamiński, dzisiaj możemy mówić, że mamy duże organizacje harcerskie w Polsce. Bowiem byli instruktorzy harcerscy, którzy prowadzili drużyny harcerskie ZHP, ZHR i Zawiszy; przecież stamtąd wywodzą się ci instruktorzy, którzy kierują tymi organizacjami. Z tego okresu pochodzą możliwości funkcjonowania. Oczywiście byli oni prześladowani, byli tępieni, byli w różny sposób szykanowani, ale

harcerstwo istniało. I dlatego dzisiaj mamy w Polsce dużą organizację harcerską, czego nie mają na przykład Rumuni, Czesi, Węgrzy, Słowacy czy Bułgarzy, gdzie ruch skautowy liczy po kilka czy najwyżej kilkanaście tysięcy członków. U nas harcerstwo obejmuje w sumie około dwustu tysięcy młodzieży. Myślę, że to jest niezwykle ważne i także godne przypomnienia z tej trybuny.

Na zakończenie chcę przypomnieć – bo na sali jest bardzo wielu senatorów, którzy byli lub nadal jeszcze są instruktorami harcerskimi – słowa takiej przepięknej pieśni harcerskiej, która nam towarzyszyła zawsze, czasem śpiewana nawet na przekór: „Idą skauci leż doliną,nocką głuchą,nocką siną. Hej, druhowie, gdzie idziecie, czego szukacie po świecie? My idziemy w zórż świtanie, tam, gdzie Polski zmartwychwstanie. Poprzez burze i zawieje lepsza przyszłość Polski dnieje”. Dziękuję bardzo za uwagę. (Oklaski)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Proszę o zabranie głosu pana senatora Michała Boszkę.

Senator Michał Boszko:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Wielce Szanowni Goście!

Dzisiejsza uroczystość jest wyjątkowa, bo, tak jak moi przedmówcy mówili, prawie każdy był harcerzem albo z harcerzami miał kontakty i ma dotyczące ich wspomnienia.

Sto lat to piękny jubileusz, piękne karty historii zapisane w kronikach harcerskich, ale i w kronikach naszej ojczyzny. To jest okres, który łączy dwa wieki: XX i XXI. O tym XX wieku jeden z pisarzy wspominał, że jest to wiek, który żegna z goryczą, ulgą i ze zgrozą, bo w tym wieku wyprodukowano penicylinę, zaczęto podbijać kosmos, ale stworzono też gaz cyklon. Pamięta dymy płonących domów i ludzi wyskakujących z okien prosto na bruk. I młodych żołnierzy, którzy mieli hełmy za duże, buty za duże, tylko serce w sam raz. To byli harcerze, którzy oddali ojczyźnie wszystko, co najpiękniejsze i najdroższe.

Jeżeli mówimy o patriotyzmie i tym strasznym XX wieku, to pamiętamy o harcerzach. O takich ludziach wspominał również w jednym ze swoich poematów papież Jan Paweł II, który mówił, że są ludzie, którzy w naszej historii nadpłacili, są też ludzie, którzy niedopłacili, ale w wolnej Polsce mają po raz pierwszy sposobność, żeby odplacić tym, którzy za naszą wolność zapłacili najwyższą cenę. Ponieważ jeden z moich przedmówców mówił o tym, że reprezentuje inicjatywę Platformy Obywatelskiej oraz Prawa i Sprawiedliwości, ja w imieniu małej grupki senatorów Polskiego Stronnictwa Ludowego również chciałbym doło-

(senator M. Boszko)

żyć słowa podziękowania za to wszystko, za piękne owoce pracy polskich harcerzy.

Chciałbym powiedzieć jeszcze jedno. Harcerstwo wyzwala w ludziach takie cechy, o których często człowiek nie wie. Mówi się: jeżeli widzisz człowieka, jakim jest, czynisz go gorszym, jeżeli potrafisz zobaczyć, jaki mógłby być, przyczyniasz się do jego wzrostu. Dzięki harcerstwu wielu ludzi potrafiło odkrywać najpiękniejsze cechy swoich charakterów, formować te charaktery i czerpać radość z najpiękniejszego okresu swojego życia.

Drodzy Goście, macie piękny dorobek, piękne tradycje, piękną historię. To dobrze, że potraficie ze sobą współpracować. Chciałbym życzyć wszystkiego dobrego, bo – jak się mówi – połączenie sił to początek, pozostanie razem to postęp, wspólna praca to sukces. Chciałbym życzyć wam jak najwięcej sukcesów i dopisywania do tych pięknych kart stuletniej historii nowych pięknych kart w swojej działalności dla młodzieży i dla ojczyzny. Życzę wam wszystkiego najlepszego na nadchodzące lata. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Marek Ziółkowski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Proszę o zabranie głosu pana senatora Sidorowicza.

Proszę bardzo.

Senator Władysław Sidorowicz:

Panie Marszałku! Drodzy Goście! Wysoka Izbo!

Kilka dni temu uczestniczyłem w Zlocie Chorałwi Dolnośląskiej na jednym z najpiękniejszych placów Europy, na Placu Gołębim we Wrocławiu. Patrzyłem, jak ponad tysiąc zuchów, drułów, druhen wraz z ich wychowawcami, instruktorami odbywało zlot jubileuszowy. I wtedy pomyślałem sobie o tym, jak trudne zadanie mają dzisiaj ci, którzy prowadzą tych młodych ludzi, jak bardzo konkurencyjne jest otoczenie, jak trudno jest stabilizować aktywność młodych ludzi w sytuacji konkurencji stwarzanej przez komputer, przez styl życia, który zaczyna dominować. A przecież misja harcerstwa właśnie teraz, gdy rozumiemy, jakie jest znaczenie stylu życia, jakie jest znaczenie aktywności, jest kluczowa w formowaniu czegoś, co potem powinno być trwałym sposobem na życie, w formowaniu aktywności.

Proszę państwa, w raportach z końca lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych podnosi się kwestię tak zwanej dyfuzji aktywności. Jeżeli na poziomie lokalnym powstaje nieformalna grupa ludzi, która próbuje na przykład przenieść przystanek w inne miejsce albo skłonić władze samo-

ządowe do zbudowania chodnika, to okazuje się, że zjawisko łączenia się tych ludzi, więź między nimi jest czymś, co trwa dłużej niż załatwienie sprawy. Załatwiają sprawę, ale stworzone więzi i zdolność do kooperacji pozostaje. Harcerstwo jest właśnie takim miejscem, gdzie młodzi ludzie z poziomu zucha, druha, druheny zaczynają współpracę. To jest ogromna szansa na to, żeby przełamać pewien impas, w jakim znajduje się nasze życie obywatelskie. Jesteśmy na jednym z ostatnich miejsc w Europie, jeśli chodzi o aktywność polityczną, o udział w wolontariacie.

Chciałbym z tego miejsca podziękować wszystkim ludziom, wychowawcom, którzy naprawdę w znacznie trudniejszych czasach zajmują się tymi sprawami, podejmują się trudu wychowawczego. Jednocześnie chciałbym powiedzieć, że myśląc o naszej historii, tej najnowszej, często myślałem o tym, jak ogromnym ubytkiem jest dżina krwi, jaką złożyli aktywni harcerze, ci, którzy przeciwstawili się obu nawałom. Myślę, że ta luka jest szalenie trudna do wypełnienia, i sądzę, że jeszcze dzisiaj w znacznej mierze obniża to jakość naszego życia społecznego i politycznego. Dziękuję jeszcze raz wszystkim, którzy cały czas starają się kontynuować piękne tradycje naszego harcerstwa. Dziękuję. (Oklaski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Pan senator Bisztyga już zbliża się do mównicy.

(Głos z sali: Druh Bisztyga.)

Tak, druh Bisztyga.

Senator Stanisław Bisztyga:

Panie Marszałku! Druheny i Druhowie!

Bardzo przepraszam, że dzisiaj swojego wystąpienia nie złożę do protokołu, co właściwie zawsze czynię, ale czas jest niezwykły, sprawa jest niezwykła i uchwała jest niezwykła, dlatego postanowiłem, Panie Profesorze, przedstawić kilka zdań refleksji.

Ja mam jeszcze w domu mundurek, oczywiście bardzo mi się skurczył... (wesołość na sali) ...mam mundurek z czasów, gdy byłem drużynowym 54 drużyny starszoharcerskiej imienia Tadeusza Kościuszki w Myślenicach, drużyny Młodzieżowej Służby Ruchu. Niektórzy mówili, że jesteśmy przedłużeniem Policji, bo to na drodze itd., obsługiwaliśmy wszystkie imprezy...

(Głosy z sali: ORMO!)

Tak, bo obsługiwaliśmy wszystkie imprezy. Jakież było zdziwienie tych wszystkich mecenasów i innych ważnych ludzi, którzy mówili, że może to będą przyszli ormowcy, gdy zobaczyli harcerzy w kościele służących do mszy świętej. Proszę państwa, czas był to niezwykły. Chciałbym powiedzieć, że ci wszyscy ludzie, którzy działali w har-

(senator S. Bisztyga)

cerstwie, bez względu na to, jakie później pełnili funkcje, jakie mieli zapatrywania, mieli jedną wspólną ważną cechę, oni byli bardzo uodpornieni, zaimpregnowani na wiele rzeczy. Harcerstwo jest jedno, mundur jest jeden i cechy, jakie ma harcerz, też są takie same bez względu na to, jakie kto ma sympatie polityczne czy inne. Harcerstwo zawsze broniło się przed polityką.

Pan profesor tu pięknie powiedział o karykaturze. Ja muszę powiedzieć, że w czasach PRL, gdy miałem czternaście, piętnaście, szesnaście, osiemnaście czy dwadzieścia lat, ja tej karykatury nie dostrzegałem, nie odczuwałem. My mieliśmy cudowną opiekunkę, lwowiankę, mieliśmy fantastycznego nauczyciela, majora Armii Krajowej, który uczył nas przysposobienia wojskowego i opiekował się harcerzami. A zatem był to trochę inny świat niż ten, tak to nazwę, gazetowy.

Myślę, że ważna misja harcerstwa to jest kontynuowanie tradycji, trwanie przy wspaniałych wartościach, otwarcie na drugiego człowieka, przepiękna akcja „Znicz”, pamiętanie o innych, o tych, którzy odeszli, pamiętanie o tych, którzy mają jakiś problem, pomoc przy okazji świąt jednych czy drugich, rozmaite akcje charytatywne, które są cały czas prowadzone. I za to wielkie słowa uznania, podziękowania. Cały czas mam nadzieję, że tak jak państwo siedzicie pięknie razem, pięknie razem ze sobą rozmawiacie, tak kiedyś doczekamy powstania jednej wielkiej organizacji harcerskiej. A najważniejsze jest to, że państwo realizujecie tę misję. Muszę też powiedzieć o tym, że gdy był złot w Krakowie, na którym był druh Massalski, to – proszę mi wierzyć – nikt nie pytał o sympatie, o przekonania, i burmistrz, i wojewoda, i prezydenci miast, i sejmik, wszyscy włączali się w to wielkie dzieło, jakim był złot, również wszyscy, tak jak potrafili, starali się pomóc w jego organizacji. Harcerstwo to jest pewna magia, to jest pewien styl życia, to jest pewne zjawisko, które było, jest i będzie. Dziękuję. (Oklaski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Lista mówców została wyczerpana.

Wysoki Senacie, zamykam dyskusję.

Przystępujemy do trzeciego czytania projektu uchwały. Przypominam, że jest to jedynie głosowanie. Projekt zawarty jest w druku nr 1211S.

Przystępujemy zatem do głosowania nad projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem projektu?

(Głos z sali: Chwileczkę.)

W takim razie piętnaście sekund na przygotowanie do głosowania. Proszę zaopatrzyć się w kar-

ty, jeżeli ktoś z państwa senatorów jeszcze tego nie zrobił.

(Głos z sali: A karta pana marszałka?)

Karta pana marszałka? Pan marszałek chyba ma kartę.

Proszę państwa, jeszcze raz.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem projektu?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Podaję wyniki głosowania: na 71 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. (**Głosowanie nr 3**)

Uchwała została przyjęta jednogłośnie. (Oklaski)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę z okazji 100-lecia Harcerstwa w Polsce.

Zapraszam tutaj panów przewodniczących, poczynając od pana senatora. Chciałbym wręczyć tę uchwałę trzem panom przewodniczącym trzech organizacji harcerskich. Proszę bardzo. Nie wiem, w jakiej kolejności... Dobrze, zaczniemy od spraw wewnętrznych. Proszę bardzo. To są jedno-brzmiające uchwały. (Wesołość na sali)

Panowie Przewodniczący, serdecznie gratuluję. Czuwaj! (Oklaski)

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, dziesięć sekund przerwy technicznej.

(Rozmowy na sali)

Przystępujemy do łącznego rozpatrzenia punktów ósmego i dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze.

Teksty ustaw zawarte są w drukach nr 1203 i 1210, a sprawozdania komisji – odpowiednio, w drukach nr 1203A i 1203B oraz nr 1210A i 1210B.

Proszę pana senatora Pawła Klimowicza, sprawozdawcę Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, o przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Panie Senatorze, proszę bardzo.

Senator Paweł Klimowicz:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Przedstawiam sprawozdanie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Komisja zebrała się na posiedzeniu w dniu 18 maja i wnosi, aby Wysoki Senat przyjął ustawę wraz z dwoma poprawkami.

(senator P. Klimowicz)

Celem nowelizacji ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze jest zmodyfikowanie zasad wynagradzania kuratorów, syndyków, nadzorców sądowych i zarządców. Ustawodawca przyjął, iż wynagrodzenie kuratora, syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy, obowiązanych do rozliczenia podatku od towarów i usług, podwyższone będzie o kwotę podatku od towarów i usług, określona zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku. W odniesieniu do syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy podwyższenie o kwotę podatku VAT dotyczyć będzie również wstępnej wysokości wynagrodzenia i zaliczek na wynagrodzenie. Analogiczne rozwiązania ustawodawca przyjął w odniesieniu do kuratora ustanowionego na podstawie przepisów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. W tym celu znowelizowano art. 32 tej ustawy.

Ponadto dodaje się do ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze przepis przewidujący, iż sąd odwołuje syndyka, nadzorcę sądowego, zarządcę albo ich zastępców również w przypadku cofnięcia albo zawieszenia praw wynikających z licencji syndyka przez ministra sprawiedliwości. Ustawodawca nakłada również na sąd obowiązek przekazywania ministrowi sprawiedliwości odpisu prawomocnego postanowienia o odwołaniu syndyka, nadzorcy sądowego, zarządcy albo ich zastępców z powodu nienależytego pełnienia obowiązków.

Dodawane przepisy funkcjonowały w systemie prawnym od 10 października 2007 r. do 1 maja 2009 r. i zostały wyeliminowane ustawą z dnia 6 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

W przepisie przejściowym określono zasady ustalania wynagrodzenia w sprawach, w których wydano postanowienie o ustaleniu ostatecznej wysokości wynagrodzenia, w sprawach, w których ogłoszono upadłość, oraz w sprawach, w których określono wstępne wynagrodzenia syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy.

Podczas posiedzenia Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji senatorowie jednomyślnie przyjęli dwie poprawki.

Poprawka pierwsza. „W art. 1: a) w pkt 3 w ust. 4 wyrazy «zarządcę albo ich zastępców» zastępuje się wyrazami «albo zarządcę», w ust. 5 wyrazy «zarządcy albo ich zastępców» zastępuje się wyrazami «albo zarządcy», b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu: «Art. 171. 1. Sędzia-komisarz odwołuje zastępcę syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, jeżeli nie pełnią należycie swoich obowiązków albo gdy ich dalszy udział w postępowaniu nie jest potrzebny albo w przypadku cofnięcia lub zawieszenia praw wynikających z licencji syndyka przez Ministra Sprawiedliwości. 2. Przepis art. 170 ust. 2, 3 i 5 stosuje się odpowiednio»”.

Poprawka druga jest poprawką redakcyjną.

Panie Marszałku, Wysoki Senacie, tak jak już powiedziałem, te poprawki zostały przyjęte jednomyślnie. Komisja wnosi o przyjęcie ustawy wraz z dwoma poprawkami. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Proszę sprawozdawcę Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, senatora Grzegorza Czeleja, aby przedstawił sprawozdanie komisji dotyczące obu tych ustaw, to znaczy ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, a także ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze.

Panie Senatorze, proszę bardzo.

(Senator Grzegorz Czelej: Od razu w sprawie obu tych ustaw?)

Tak, tak, sprawozdania i dyskusja są łączne, więc proszę bardzo przedstawić oba.

Senator Grzegorz Czelej:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W przypadku pierwszej ustawy Komisja Budżetu i Finansów Publicznych miała podobne zdanie, jak Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Przyjeliśmy jednomyślnie jednobrzmiące poprawki. Kolega bardzo dokładnie to zreferował, więc nie będę już tego omawiał. W imieniu komisji rekomenduję przyjęcie tej ustawy.

A jeśli chodzi o drugą ustawę, to komisja rekomenduje jej przyjęcie bez poprawek.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Teraz pan senator Zbigniew Cichoń, jako sprawozdawca Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, przedstawi sprawozdanie dotyczące drugiej ustawy, czyli ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji podzieliła się, a Komisja Budżetu i Finansów Publicznych miała jednego sprawozdawcę.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Cichoń:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w swojej opinii uznała projekt ustawy za zasadny i nie wniosła do niego zastrzeżeń. Koledzy omówili już szczegóły proponowanych zmian, w związku z tym nie widzę potrzeby, żeby po raz drugi to referować.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Państwo Senatorowie, trzech sprawozdawców czeka na wasze pytania.

Czy są pytania? Rozumiem, że nie ma pytań.

Dziękuję bardzo. Nie ma pytań do panów senatorów sprawozdawców.

Projekt ustawy zawarty w druku nr 1203 został wniesiony przez rząd, a projekt z druku nr 1210 – przez posłów.

Stanowisko rządu prezentuje minister sprawiedliwości.

Witam pana ministra Wronę. Panie Ministrze, czy chciałby pan powiedzieć coś na temat tej ustawy? Tak. Zapraszam zatem na mównicę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Bardzo dziękuję, Panie Marszałku.

Wysoki Senacie!

Te ustawy, słusznie połączone, nie budzą, jak się wydaje, większych kontrowersji. Dlatego tylko podziękuję komisjom za prace nad tymi projektami.

Jeżeli chodzi o projekt rządowy, to jak już zostało tu powiedziane, dotyczy on przede wszystkim kwestii doliczania podatku VAT do wynagrodzeń syndyków. Jest to regulacja bardzo oczekiwana przez środowisko syndyków. Były różne interwencje w tej kwestii, mówiono, że w tej ustawie rzeczywiście nie ma wyraźnego zapisu dotyczącego VAT.

Jeżeli chodzi o drugą ustawę, to jest to inicjatywa poselska, projekt poselski, ale rząd popierał na etapie prac sejmowych i również na etapie prac senackich ten projekt. Dziękuję bardzo za życzliwe przyjęcie tego projektu również przez Wysoką Izbę senacką. Dziękuję.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Czy są pytania do pana ministra?

Pan senator Wojciechowski, proszę bardzo.

Senator Grzegorz Wojciechowski:

Ilu jest syndyków pracujących, to znaczy bezpośrednio wykonujących swój zawód, a ilu syndyków ma licencję? Dziękuję.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Rozumiem, że nie ma więcej pytań.

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Ta sytuacja bardzo się zmienia. Do tej pory, do czasu wejścia w życie nowych regulacji dotyczących zawodu syndyka, bardzo dużo było ich na listach. To były tysiące osób, ale trudno powiedzieć, jaka część z nich rzeczywiście wykonywała ten zawód i utrzymywała się z niego, czyli traktowała go jako źródło utrzymania. Bardzo łatwo było uzyskać wpis na listę, ale z tym nie łączyły się żadne obowiązki, jak uczestnictwo w samorządzie, praca przy... To nie było kontrolowane i teraz kilka tysięcy syndyków straci możliwość wykonywania... Teoretycznie jeszcze mają tę możliwość, bo w uchwalonej ustawie jest okres przejściowy, który wydłuża możliwość wykonywania przez nich funkcji syndyków. Ta możliwość skończy się chyba w przyszłym roku czy nawet z końcem tego roku... Nie pamiętam, ale to jest kwestia miesięcy, najwyżej roku.

Jeżeli chodzi o nowych syndyków... Podpisałem trzysta siedemdziesiąt sześć decyzji administracyjnych i zostały one doreczone nowo powołanym syndykom na podstawie ustawy o zawodzie syndyka.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Rozumiem, Panie Ministrze.

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, otwieram dyskusję.

Pan senator Czelej jako jedyny dyskutant na razie...

Zapraszam, Panie Senatorze.

Senator Grzegorz Czelej:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Chciałbym poświęcić kilka zdań pierwszej z proponowanych ustaw, która w swojej pierwszej części realizuje życzenie Trybunału Konstytucyjnego z czerwca 2008 r. i doprecyzowuje przepisy dotyczące wynagrodzeń. Problem polegał na tym, że w momencie, kiedy sądy określały poziom wynagrodzenia, nie był uwzględniany podatek VAT, co powodowało, że osoby, które wystawiały... One musiały ten VAT odliczyć. De facto zabrakło więc stwierdzenia, że wynagrodzenie jest netto a nie brutto. I to w tej części ustawy zostaje usunięte.

Druga część tej ustawy została omówiona.

Chciałbym jeszcze poświęcić kilka zdań kolejnej ustawie, czyli ustawie – Prawo upadłościowe i naprawcze. Szanowna Wysoka Izbo, mieliśmy wątpliwości na posiedzeniu komisji, co chciałbym zaznaczyć, czy zmiana ta nie prowadzi do nadmiernego uprzywilejowania instytucji finansowych w zakresie jednego rodzaju umów w stosunku do wszystkich innych wierzycieli, czyli także

(senator G. Czelej)

w stosunku do banków i instytucji finansowych. To budziło nasze wątpliwości i o tym mówiliśmy na posiedzeniu komisji. Przyznam szczerze, że te wątpliwości nie zostały tak do końca rozwiane, również Sejm z tych między innymi powodów nie był jednomyślny co do tej ustawy. O tym musimy pamiętać i obserwować, jak w przyszłości będzie to funkcjonowało.

Jeśli chodzi o tę drugą ustawę, to na posiedzeniu komisji poruszaliśmy kwestię daty pewnej. Wydaje się, ponieważ jest to zgodne z dyrektywami unijnymi i w przypadku instytucji finansowych ślad w przypadku podpisywanych dokumentów pozostaje cały czas, bo to są ślady w komputerach, przy podpisywaniu... Być może to jest niezasadne. W trakcie realizacji ustawy w ciągu najbliższych miesięcy czy lat należy zwrócić uwagę, czy faktycznie nie doszło do nadmiernego uprzywilejowania tych instytucji, o których tutaj mówiliśmy. Te wątpliwości pozostały, czym chciałem się z Wysoką Izbą podzielić. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, lista mówców została wyczerpana.

Zamykam dyskusję nad dwoma punktami.

Informuję, że głosowanie w sprawie rozpatrywanych ustaw zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu.

Chciałbym dodać, że przemówienia do protokołu złożyło dwóch senatorów: Ryszard Knosala i oczywiście Stanisław Bisztyga*.

Jeszcze raz... Głosowanie odbędzie się pod koniec posiedzenia Senatu.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dziesiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Tekst ustawy zawarty jest w druku nr 1209, a sprawozdania komisji w drukach nr 1209A i 1209B.

Sprawozdawcą Komisji Ustawodawczej jest pan senator Piotr Zientarski.

Panie Senatorze, proszę bardzo.

Senator Piotr Zientarski:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

Celem ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego jest wprowadzenie do procedury cywilnej

instytucji tak zwanego odwołania poziomego, znanej już zresztą z innych uregulowań, zapewniającej stronom, uczestnikom postępowania oraz innym podmiotom, na przykład pełnomocnikom, świadkom, biegłym czy osobom trzecim, możliwość zaskarżenia orzeczeń wydanych przez sąd drugiej instancji, nie podlegających weryfikacji w drodze zażalenia do Sądu Najwyższego. Dotyczy to dwóch kategorii rozstrzygnięć, które mają istotne znaczenie z punktu widzenia wartości konstytucyjnych, w tym zwłaszcza gwarancji wolności osobistej płynącej z art. 41 ust. 1 ustawy zasadniczej oraz prawa do sądu poręczonego na podstawie art. 45 ust. 1 konstytucji.

Ustawa przyznaje prawo do kwestionowania, do zaskarżania przed innym równorzędnym składem sądu drugiej instancji postanowienia tego sądu oddalającego wniosek o wyłączenie sędziego oraz postanowień o charakterze porządkowym, na przykład postanowienia o przymusowym sprowadzeniu świadka bądź nakazującego jego aresztowanie. Dodawany przepis art. 394² §2 przewiduje, że w tego typu sprawach, to znaczy rozpoznawanych w instancji poziomej, odpowiednie zastosowanie znajdują regulacje określające tryb postępowania w razie wniesienia zażalenia na postępowanie sądu pierwszej instancji.

Chcę przypomnieć, że zażalenie poziome to nie jest zażalenie do sądu wyższej instancji, ale do sądu równorzędnego w innym składzie bądź też w składzie poszerzonym. W każdym razie chodzi o ten sam, powiedziałbym, poziom instancyjny.

Rozszerzenie katalogu zaskarżalnych orzeczeń incydentalnych o orzeczenie sądu drugiej instancji rozstrzygające negatywnie o potrzebie wyłączenia sędziego stanowi jednocześnie wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2010 r. Wydając orzeczenie, Trybunał stanął na stanowisku, że rozwiązania przyjęte na gruncie 394¹ §2 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, a skutkujące pozbawieniem strony prawa do wywiedzenia zażalenia w przypadku oddalenia jej wniosku o wyłączenie sędziego sądu drugiej instancji, nie odpowiada standardom konstytucyjnym, ponieważ godzi w prawo do bezstronnego sądu.

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego zakłada ponadto eliminację jednej z podstaw odrzucenia wniosku o wyłączenie sędziego, to jest przesłanki oczywistej bezzasadności. Wiemy z praktyki, że jest to bardzo nieostre sformułowanie, a nie wystarczy ocenienie samej bezzasadności, ale również tej oczywistej bezzasadności. Jest to bardzo trudne do oceny, w związku z czym zawsze, że tak powiem, grozi pewną dowolnością

* Przemówienia złożone do protokołu – w załączeniu.

(senator P. Zientarski)

czy też zbytnią pojemnością... Nowelizacja procedury cywilnej w tym zakresie nie tylko uwzględniła systemowe ujęcie wskazanej przesłanki jako uzasadniającej odmowę uczynienia zadość żądaniu zgłoszonemu przez stronę lub uczestnika postępowania, jednakże dopiero po jego merytorycznym rozpoznaniu, a nie formalnym rozstrzygnięciu o przedmiocie złożonego wniosku, czy jest bezzasadne, czy też nie, lecz również wybiega naprzeciw postulatowi *de lege ferenda*, czyli na przyszłość, sformułowanemu w uzasadnieniu przywołanego już orzeczenia sądu konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2010 r.

Nadanie nowego brzmienia art. 53¹ k.p.c. będzie skutkowało tym, że osoba zgłaszająca w stosunku do danego sędziego zastrzeżenia, które sąd uznał za bezzasadne w stopniu oczywistym, będzie mogła poddać tę ocenę weryfikacji przez wniesienie zażalenia na zasadzie art. 394 §1 pkt 10 lub art. 394² §1 pkt 1 kodeksu postępowania cywilnego.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Sprawozdawcą Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji jest pan senator Piotrowicz.

Proszę o przedstawienie sprawozdania.

Senator Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Panie i Panowie Senatorowie!

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji rozpatrzyła ustawę na swoim posiedzeniu w dniu 18 maja 2011 r.

Ustawa ta nie wzbudziła żadnych kontrowersji ani zastrzeżeń, stąd komisja wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Szczegóły ustawy zostały omówione przez mojego przedmówcę, dlatego poprzestanę tylko na złożeniu wniosku końcowego. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję.

Czy są pytania do senatorów sprawozdawców? Panowie nawzajem nie chcecie sobie pozadawać pytań? Nie. To dobrze. W takim razie dziękuję.

Proszę państwa, projekt tej ustawy został wniesiony przez Senat.

Do reprezentowania stanowiska rządu upoważniony jest minister sprawiedliwości. Jeszcze raz witam pana ministra Wronę.

Panie Ministrze, czy chciałby pan coś powiedzieć na temat tej propozycji? Zapraszam na mównicę.

Proszę bardzo.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Należy podziękować Senatowi za tę inicjatywę, bo ona realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Oczywiście rząd jak najbardziej popiera całą tę ustawę. Ale jeśli chodzi o poprawki... Wysoki Senacie, podczas posiedzenia komisji, na którym byłem obecny i na którym debatowano nad poprawką dotyczącą rozszerzenia kręgu decyzji objętych tak zwanym zażaleniem poziomym, o rozstrzygnięciu o kosztach procesu – bo tego dotyczy ta poprawka – pojawiły się bardzo istotne wątpliwości konstytucyjne związane z wyjściem poza zakres tej ustawy, czyli po prostu dopuszczalnością takiej poprawki. Ja te wątpliwości podzielałem, ale nie stawiałem sprawy jednoznacznie, ponieważ popieram tę poprawkę co do meritum. Ale od tego czasu sytuacja się zmieniła. W czasie posiedzenia komisji projekt rządowy dotyczący również tej materii i regulujący sprawę zgodnie z duchem tej poprawki jeszcze nie był w Sejmie. Ten projekt w najbliższych dniach będzie przesłany do Sejmu, bo rząd go przyjął, został on po Radzie Ministrów wyczyszczony legislacyjnie i w najbliższych dniach zostanie przekazany do Sejmu. W związku z wątpliwościami co do konstytucyjności tej poprawki i w związku z tym, że ta kwestia będzie przedmiotem regulacji, w najbliższym czasie będzie się nią zajmował Sejm, poddaję jednak pod rozważę Wysokiej Izby celowość przyjmowania tej poprawki.

Jeśli zaś chodzi o tę poprawkę o charakterze bardziej legislacyjnym, technicznym, gdzie akcentuje się, że tu chodzi o sąd pierwszej i drugiej instancji, to wydaje mi się, że ona nie jest konieczna. Zresztą, gdyby były co do tego wątpliwości, to składam deklarację, że w czasie prac sejmowych nad projektem rządowym będę postulował doprecyzowanie tego przepisu, tak jak to komisje proponują.

Z tego też względu pozwalam sobie prosić Wysoką Izbę o rozważenie w tej sytuacji celowości zgłaszania tych poprawek.

(Wicemarszałek Marek Ziółkowski: Czyli wnosi pan o przyjęcie ustawy bez poprawek?)

Tak, o przyjęcie jej bez poprawek, z tych względów, o których powiedziałem. Bo to wszystko będzie przedmiotem debaty sejmowej, projekt rządowy w tym zakresie został już przyjęty przez Radę Ministrów i tego właśnie dotyczy. W projekcie rządowym jest ujęta kwestia tego zażalenia na koszty, o które tak bardzo chodziło między innymi Sądowi Najwyższemu.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Czy są pytania? Widzę, że już zaczęła się dyskusja... Czy są pytania do pana ministra?

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona:* Ja dziękuję Wysokiej Izbie.)

Pan senator Zientarski i pan senator Wojciechowski.

Proszę bardzo.

Senator Piotr Zientarski:

Panie Ministrze, nam leży na sercu dobro wymiaru sprawiedliwości, przecież z panem ministrem krok po kroku wiele instytucji naprawiamy, uzupełniamy, nie tylko w drodze wykonania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Rozumiem, że pan uważa, iż te dwie poprawki, które zostały przyjęte, dotycząca art. 394¹ §1, żeby to też... Czy tylko tę drugą poprawkę, dotyczącą kosztów?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona:

Nie. Ja postuluję, Wysoki Senacie... Musimy też patrzeć na ekonomię procesu legislacyjnego. Sejm ma do uchwalenia przed końcem swojej kadencji jeszcze bardzo wiele ustaw. I ponieważ regulacja dotycząca dokładnie tego samego będzie w najbliższych dniach w Sejmie, bo już jest przyjęta przez rząd i jest tylko kwestia podpisania przez premiera pisma kierującego ten projekt do łaski marszałkowskiej...

(*Senator Piotr Zientarski:* Czyli przyjąć to bez poprawek...)

Tak, bez poprawek, i umożliwić Sejmowi prace nad tą ustawą, gdzie ta kwestia kosztów procesu jest ujęta. A co do doprecyzowania proponowanego w tej pierwszej poprawce, to zobowiązuję się, że będę czuwał, aby w Sejmie doszło do tego doprecyzowania.

(*Senator Piotr Zientarski:* Czyli, krótko mówiąc, pan zapewnia, że ten efekt, o który nam chodzi, będzie osiągnięty.)

Będzie osiągnięty.

(*Senator Piotr Zientarski:* To ja zgłaszam się do dyskusji.)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

To tak, ale to w dyskusji. Na razie jest okres pytań.

Do zadania pytania zgłaszał się pan senator Wojciechowski.

Proszę bardzo, pytanie.

Senator Grzegorz Wojciechowski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panie Ministrze!

W dużych sądach nie ma problemu z wyznaczeniem nowego składu, który byłby całkowicie bezstronny, niezależny od składu poprzedniego. W sądach małych, które mają półtora sędziego na wydział, gdzie są takie koleżeńskie kontakty, na pewno ta sytuacja będzie troszeczkę trudniejsza. Czy to rozwiązanie w pełni zabezpieczy interes strony, zwłaszcza w przypadku właśnie tych sądów małych, gdzie sędziowie z natury rzeczy są bliżej ze sobą związani i temu nowemu składowi trudniej będzie podjąć jakąś decyzję niż w sądach dużych? Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Panie Ministrze, proszę bardzo.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona:

Oczywiście procedura sobie z tym jak najbardziej radzi. Nie mamy sygnałów, żeby to sprawiało trudności w praktyce, ale gdyby rzeczywiście tak było, to istnieje możliwość orzekania w takiej sytuacji przez sędziego z innego wydziału czy nawet z innego sądu. A ta ustawa w istocie nie wpłynie na praktykę, ponieważ zmiana art. 53¹ kodeksu postępowania cywilnego polega na rezygnacji w treści tego przepisu z przesłanki oczywistej bezzasadności wniosku o wyłączenie sędziego jako przesłanki jego odrzucenia. Co nie oznacza, że sąd nie będzie tą kwestią się zajmował. Będzie się zajmował, tylko merytorycznie, będzie rozważał, czy ten wniosek jest zasadny, a nie będzie mógł go po prostu odrzucić. Dlatego też nie powinno to w żadnym wypadku wpłynąć na dodatkowe obciążenie. Poza tym to są sądy drugiej instancji, więc te małe sądy nie będą wchodziły w grę. Przypominam, że to zażalenie poziome dotyczy sądów orzekających w drugiej instancji.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję.

Rozumiem, że pytania zostały zadane i ten etap został zakończony.

Teraz otwieram dyskusję.

I pan senator Zientarski jako dyskutant, proszę bardzo.

Senator Piotr Zientarski:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Wysoka Izbo! Nasza Komisja Ustawodawcza uchwaliła, jak słyszeliśmy, dwie poprawki, komisja praw czło-

(senator P. Zientarski)

wieka proponowała przyjęcie ustawy bez poprawek, więc i tak komisje się jeszcze zbiorą, żeby przygotować wspólne stanowisko.

Dzisiaj usłyszeliśmy o nowej okoliczności, którą przedstawił pan minister. Dotyczy ona zaawansowania prac legislacyjnych, które konsumują te dwie poprawki, dzięki czemu efekt merytoryczny, ustawodawczy będzie osiągnięty w niedalekiej przyszłości, a jednocześnie my spełnimy swój obowiązek wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego i realizację naszej inicjatywy zakończymy na przyjęciu ustawy bez poprawek, jeśli tak uzgodnimy.

Dlatego też myślę, że trzeba będzie na tym wspólnym posiedzeniu zrewidować stanowisko naszej Komisji Ustawodawczej, biorąc pod uwagę argumenty, które przedstawił pan minister. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję. Rozumiem, że nie musi pan senator składać żadnego wniosku...

(Senator Piotr Zientarski: Nie.)

...o charakterze legislacyjnym, ponieważ sprawa będzie wyjaśniona. Bo ten wniosek, jeżeli chodzi o stanowisko drugiej komisji, właściwie już jest...

(Senator Piotr Zientarski: Tak, tak.)

Tak jest.

Proszę państwa, lista mówców została wyczerpana.

Informuję, że do protokołu swoje przemówienia złożyli senatorowie: Stanisław Bisztyga, Andrzej Grzyb i Alicja Zając*.

A ponieważ zostały zgłoszone dwa różne stanowiska – zamykając dyskusję – proszę Komisję Ustawodawczą oraz Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji o przygotowanie wspólnego sprawozdania. Rozumiem, że będzie to w takim duchu, o jakim tu przed chwilą mówiliśmy.

Głosowanie w sprawie tej ustawy odbędzie się pod koniec posiedzenia Senatu.

Dziękuję i tym samym zamykam punkt dzienny porządku obrad.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu jedenastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tekst ustawy to druk nr 1207, a sprawozdania komisji – druki nr 1207A i 1207B.

Sprawozdawcą Komisji Ustawodawczej jest pan senator Leon Kieres.

Panie Senatorze, proszę bardzo.

Senator Leon Kieres:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Pozwolą państwo, że rozpocznę od pewnego wprowadzenia, może luźno związanego z debatowaną materią, ale nie mogę sobie tego odmówić, gdy patrzę na tę salę. Otóż kiedyś jeden z moich nieżyjących już profesorów, doktor honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego, w swoim wystąpieniu po otrzymaniu tego honorowego wyróżnienia powiedział: prawo jest piękną nauką. Ja, kiedy patrzę na tę salę i na kilku zasiadających tu prawników, senatora Zientarskiego, Piotrowicza...

(Senator Stanisław Iwan: I na amatorów.)

...tak, i na amatorów, Stanisława Iwana, to ...

(Wicemarszałek Marek Ziółkowski: I kilku nieprawników.)

Tak, tak.

...To tak sobie myślę, że piękna tej nauki nie udało nam się przekazać innym naszym koleżankom i kolegom senatorom.

Ale mimo wszystko podejmę próbę przekonania państwa – także być może oglądających nas, siedzących, jak to się mówi, przed telewizorami – do projektu tej ustawy. Nie budzi ona żadnych kontrowersji, nie budziła ani w Sejmie, ani w Senacie, dlatego że jest ona typowym przykładem rozwiązania prawnego, które ma usprawnić działanie polskiego wymiaru sprawiedliwości, jest przede wszystkim korzystne dla zwykłych obywateli.

Przedmiotem tej ustawy, projektu ustawy, którą omawiam, ustawy o zmianie ustawy... No właśnie, przedmiotem tej ustawy jest zmiana kilku ustaw: kodeksu postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej, ustawy o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Bo kiedy ktoś nie otrzymuje alimentów, może otrzymać pomoc z różnego rodzaju funduszy, właśnie wsparcie finansowe, i u nas to wójt, burmistrz czy prezydent takie postępowanie prowadzi.

Ustawa ta stanowi wykonanie rozporządzenia Rady Unii Europejskiej nr 4 z 18 grudnia 2008 r., zostało ono ogłoszone w 2009 r., a jest to rozporządzenie w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych. Generalnie jednak ustawa odnosi się do wykonywania w jednym państwie orzeczeń wydanych w innym państwie.

* Przemówienia złożone do protokołu – w załączeniu.

(senator L. Kieres)

Teraz, jeśli państwo pozwolą, bardzo krótko tylko... Ja nie jestem specjalistą od procedury cywilnej, ale co do zakresu podstawowego, to mam pewne informacje na ten temat. Otóż w związku z tym projektem ustawy muszą być przywołane trzy terminy – mianowicie pojęcie tytułu egzekucyjnego, klauzuli wykonalności oraz tytułu wykonawczego – bo tymi pojęciami projekt ustawy czy raczej ustawy w tym projekcie nowelizowane operują.

Tytuł egzekucyjny to jest to, co przyznaje wierzycielowi prawo do domagania się wykonania zobowiązania od drugiej strony. To może być wyrok sądowy na przykład, ugoda przed sądem lub zatwierdzona przez sąd, pismo urzędowe, z którego wynikają określone skutki prawne. Mam wyrok sądowy, prawomocny, i to jest tytuł egzekucyjny, mogę więc rozpocząć postępowanie egzekucyjne, jeśli dłużnik dobrowolnie nie podejmuje działania w celu wykonania swojego zobowiązania.

Jak mam już tytuł egzekucyjny, to zwykle muszę mieć ten tytuł, na przykład wyrok, opatrzony klauzulą wykonalności. Bo sam wyrok nie zawsze wystarcza, może to być na przykład wyrok nieprawomocny. Zwykle sąd, rejonowy lub inny sąd właściwy, nadaje klauzulę wykonalności – jest to pieczęć z podpisem sędziego, przewodniczącego wydziału, a niekiedy nawet z podpisem prezesa sądu. I gdy już mam tę pieczęć na wyroku, to znaczy, że mogę iść z tym wyrokiem do komornika. I do tego właśnie potrzebna jest ta klauzula wykonalności.

Gdy więc mam tytuł egzekucyjny, czyli wyrok, i to wyrok opatrzony klauzulą wykonalności, to znaczy, że mam – i to jest to trzecie pojęcie – tytuł wykonawczy. Mam więc tytuł wykonawczy. I wtedy może być już podejmowane działanie w celu wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Ale proszę zauważyć, jest z tym pewna mitrega, przykładowo wyrok jest wydany we Francji, ma być wykonany w Polsce, ale jeżeli jestem obywatelem polskim i mam wyrok sądu francuskiego, to muszę następnie podjąć działania, żeby ten wyrok uzyskał klauzulę wykonalności, a dopiero po tym może być wszczęte postępowanie egzekucyjne. Żeby uprościć to postępowanie, jest to rozporządzenie Rady Unii Europejskiej z 18 grudnia 2008 r., które mówi, jak należy wykonywać wyroki, ugody lub treści wynikające z tych dokumentów urzędowych, jeśli zapadły one w jednym państwie, wykonać je należy w drugim państwie. To dotyczy także postępowań alimentacyjnych – chodzi tu o tak zwany protokół haski z 23 listopada 2007 r., który to protokół wprowadził automatyczny system wykonywania orzeczeń lub dokumentów urzędowych bez potrzeby stwierdzania wykonalności w państwie, w którym ma zostać wszczęta egzekucja.

I zgodnie właśnie... Bo samo rozporządzenie oczywiście obowiązuje, jak rozporządzenie Unii Europejskiej, bezpośrednio, ale ono wymagało pewnego, jak to się mówi kolokwialnie, obudowania przepisami w tych właśnie aktach prawnych, które na początku wymieniałem, zwłaszcza w kodeksie postępowania cywilnego i w tych innych aktach szczególnych, dotyczących wykonywania wyroków.

To uproszczenie polega przede wszystkim na ujednoliceniu postępowania. Mianowicie jak mam tytuł egzekucyjny sądu francuskiego, to już nie muszę iść do sądu francuskiego, żeby on nadał klauzulę wykonalności, bo klauzulę wykonalności będzie nadawał sąd rejonowy właściwości ogólnej, no, dłużnika – a więc niekiedy może występować taka sytuacja, gdy idzie o Polskę, że będzie to sąd rejonowy właściwości dłużnika. I w przepisach prawnych wyraźnie o tym jest mowa, chociażby w art. 505^{27a}, w art. 820¹, gdzie dodaje się nowy §3, w art. 820² itd.

Jednocześnie przez to właśnie uproszczenie postępowania i wyraźne wskazanie, że sądem właściwym do nadawania klauzuli wykonalności jest zawsze sąd rejonowy dłużnika, uprawniono dłużników, podmioty, przeciwko którym toczy się postępowanie egzekucyjne, albo do składania wniosków o uchylenie wyroku w sprawie alimentacyjnej, albo do złożenia wniosku o ponowne zbadanie orzeczenia. To dotyczy sytuacji, kiedy na przykład wyrok zapadł w innym państwie, a dłużnik alimentacyjny nie wiedział o takim wyroku, nie był prawidłowo zawiadomiony, nie miał więc możliwości zakwestionowania zobowiązania alimentacyjnego, na przykład w wyniku działania siły wyższej. I tyle, gdy idzie o cały ten problem.

Uważam, że te regulacje prawne, które są zawarte w projekcie ustawy, są korzystne dla polskich obywateli i powinny być przez nas zaakceptowane.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Bardzo dziękuję, Panie Senatorze.

I proszę teraz sprawozdawcę Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, pana senatora Piotrowicza, o przedstawienie sprawozdania tejże komisji.

Proszę bardzo.

Senator Stanisław Piotrowicz:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Panie i Panowie Senatorowie!

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w dniu 18 maja rozpatrzyła przedmiotową ustawę. Ustawa ta została szczegółowo omówiona przez mojego przedmówcę, dlatego poprzestanę na wniosku końcowym. Komisja, bez kontrowersji wokół tej ustawy, wnosi o przyjęcie jej bez poprawek. Zresztą w podobnym duchu ta ustawa została przyjęta przez Sejm. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Pan senator ma zawsze ułatwione zadanie, bo występuje jako drugi sprawozdawca. (*Wesołość na sali*)

(*Głos z sali: O, tak.*)

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania do...

(*Senator Piotr Andrzejewski: Tak.*)

A do kogoż to mianowicie?

(*Senator Piotr Andrzejewski: Do jednego i do drugiego.*)

Skoro pan senator Kieres już mówił, to niech się teraz broni.

Proszę bardzo, pan senator Andrzejewski będzie łaskaw... Proszę bardzo.

Senator Piotr Andrzejewski:

Panie Senatorze, Panie Profesorze, czy wystarczająca jest – o tym mówił minister Kwiatkowski – klauzula bezpieczeństwa publicznego, skoro sąd holenderski zasądzi alimenty ze związku homoseksualnego między obywatelem polskim a obywatelem holenderskim, zawartego w Holandii. I tu będzie automatyzm wykonania tych alimentów, mimo że to jest sprzeczne z konstytucją. Podstawa prawna narusza konstytucję i orzeczenie powinno być kwestionowane. Jaki będzie tryb? Pytam, bo nie ma... Czy tu będzie miała zastosowanie klauzula bezpieczeństwa prawnego państwa polskiego, klauzula nienaruszalności konstytucji i korekty konstytucyjnej? I w jakim trybie to będzie sprawdzane? Czy w ogóle istnieje tutaj jakiś tryb? Sąd na posiedzeniu niejawnym ma obowiązek automatycznie takie sprzeczne z polskim prawem orzeczenia wykonywać i nadawać im klauzulę wykonalności. Czy pan nie widzi tu problemu?

Senator Leon Kieres:

Jak pan zauważył, od razu zamknąłem moje materiały. Dlaczego? Dlatego że rzecz dotyczy nie tego projektu. Rzecz dotyczy projektu innej ustawy, którą będę referował w punkcie czternastym, w którym będziemy zajmować się projektem stanowiska Senatu w sprawie aktu prawa unijnego. A ten akt prawa unijnego – notabene opinia komisji jest tutaj negatywna – dotyczy właśnie wykonywania orzeczeń władz zagranicznych w sprawach majątkowych związanych ze związkami partnerskimi. Tam wyraźnie podnosimy te argumenty, o których pan mówił, Panie Senatorze. Jeśli pan pozwoli i będzie na tyle cierpliwy, żeby wysłuchać tego, co będę mówił w punkcie czternastym porządku obrad... Wtedy właśnie tę kwestię będę szczegółowo omawiał.

(*Senator Piotr Andrzejewski: To jest nieporozumienie, przepraszam bardzo. Rozumiem, że mamy do czynienia z drukiem nr 1207.*)

Tak, nr 1207.

(*Senator Piotr Andrzejewski: Tak przynajmniej tu wyświetlono.*)

Tak jest, nr 1207.

Senator Piotr Andrzejewski:

W druku nr 1207 jest o systemie automatycznej wykonalności orzeczeń dokumentów urzędowych bez potrzeby stwierdzenia wykonalności w państwie członkowskim, w którym ma zostać wszczęta egzekucja. Bo to jest ten...

(*Senator Leon Kieres: Ale automatyzm nie oznacza pozbawienia sądu prawa rozpatrzenia tego...*)

Czyli rozumiem, że będzie stosowana korekta w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności... Nie będzie automatyzmu.

(*Senator Leon Kieres: Nie. Automatyzm polega na tym, że będzie wszczęte postępowanie...*)

Dziękuję.

(*Senator Leon Kieres: A nie na tym, że bez klauzuli wykonalności.*)

Dziękuję bardzo.

(*Wicemarszałek Marek Ziółkowski: Czy pan senator...*)

To teraz pytanie do drugiego.

(*Wicemarszałek Marek Ziółkowski: A teraz pan senator Piotrowicz, proszę.*)

(*Senator Piotr Andrzejewski: Do drugiego...*)

(*Wicemarszałek Marek Ziółkowski: Pytanie do senatora Piotrowicza, pytanie senatora Andrzejewskiego.*)

Stan faktyczny jest podobny. Orzeczenie dotyczące alimentów ze związku homoseksualnego zapada w Holandii. W Polsce nadaje się automatycznie klauzulę wykonalności. A pytanie jest takie. Z czego wynika obowiązek sądu polegający na stosowaniu na posiedzeniu niejawnym klauzuli bezpieczeństwa publicznego? Czy w polskim systemie prawnym istnieje klauzula nieprzekraczalna utraty mocy orzeczenia ze względu na sprzeczność z polską konstytucją?

Senator Stanisław Piotrowicz:

Klauzula porządku publicznego jest zawarta w prawie międzynarodowym prywatnym, a więc w prawie kolizyjnym, rozstrzygającym, którą ustawę, porządek prawny którego kraju należy stosować. W tym wypadku stosuje się ustawę polską, no bo to nie jest prawo... Ta ustawa nie jest prawem kolizyjnym.

Senator Piotr Andrzejewski:

No dobrze, ale kolizja ewidentnie jest, bo polskie prawo nie przewiduje alimentów z tytułu związku homoseksualnego, a będzie musiało nadawać klauzulę wykonalności takiemu orzeczeniu.

Senator Stanisław Piotrowicz:

Powiem wprost. Takiego przypadku nie rozważano na posiedzeniu komisji. W związku z tym wszystko, co mógłbym powiedzieć, byłyby to tylko moje prywatne refleksje na ten temat. Na posiedzeniu komisji takich obaw nie było.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Pan profesor, senator Kieres. Proszę bardzo.

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Pana senatora Kieresa jeszcze też...)

Ale zaraz, pan senator Kieres...

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Przepraszam.)

...zgłosił się dobrowolnie do odpowiedzi.

Senator Leon Kieres:

Dlaczego? Dlatego że pamiętam moje wystąpienie tutaj, odpowiedzi na pytania pań i panów senatorów, jeśli chodzi o nowelizację prawa międzynarodowego prywatnego. Wtedy te kwestie były prezentowane w taki sposób, jak prezentował to pan senator Andrzejewski lub zbliżony. Otóż nie chciałbym powiedzieć, że nie bez pewnej satysfakcji, ale, zważywszy na to, w jakiej atmosferze była prowadzona tamta dyskusja, mogę państwa poinformować, że chyba przed trzema tygodniami Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał orzeczenie właśnie w sprawie majątkowej, odnoszące się do osób pozostających w związku partnerskim. I w tym orzeczeniu, w tym wyroku – nie mam dzisiaj tego tekstu, ale przywiozę go z Wrocławia i panu przekażę – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, teraz mógłbym powiedzieć, że to ja miałem rację, że skutki orzeczeń dotyczących spraw majątkowych osób pozostających w związku partnerskim rozciągają się również na terytorium innych państw, z wyjątkiem tych, których prawo nie przewiduje instytucji związku partnerskiego. Tam nawet wymieniono Polskę. Dziękuję.

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Dziękuję. To mi wystarczy.)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że etap pytań do senatorów sprawozdawców się zakończył.

Jest to rządowy projekt ustawy. Rząd reprezentuje minister sprawiedliwości.

Jeszcze raz pytam pana ministra Wronę, czy chciałby przedstawić stanowisko rządu?

Proszę bardzo.

(*Senator Piotr Zientarski:* To jest potwierdzenie tego, o czym mówiliśmy wcześniej. My mamy wątpliwości, oni nie mają...)

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Nie, nie ma...)

(*Senator Piotr Zientarski:* Nie, oni nie mają wątpliwości.)

(*Rozmowy na sali*)

Wysoka Izba widzi, że dyskusja toczy się dalej.

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Bardzo dziękuję za niezwykle wnikliwe sprawozdania Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Dziękuję zwłaszcza panu profesorowi Kieresowi za bardzo precyzyjne przedstawienie wszystkich regulacji.

Przypomnę tylko, że ten projekt został wniesiony przez rząd i wprowadza do prawa polskiego przepisy uzupełniające i wykonujące regulacje rozporządzenia Rady WE nr 4/2009 z 18 grudnia 2008 r. Co prawda są to przepisy samowymagalne czy bezpośrednio stosowane, jednak nie mogą być one samowymagalne, ponieważ są zbyt ogólne, brakuje im odpowiednich norm proceduralnych. I z tego względu ta inicjatywa rządowa była konieczna. Dziękuję za prace Wysokich Komisji, popieram w całości te sprawozdania, które były przedstawione.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Czy są pytania do pana ministra?

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Tak.)

Ależ proszę, Panie Senatorze.

(*Głos z sali:* Oczywiście.)

Senator Piotr Andrzejewski:

Panie Ministrze, mamy jednolity system orzecniczy z Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości i te orzeczenia są samowymagalne w Polsce w myśl traktatu lizbońskiego. I można przymusić... Czy możemy, jeżeli sąd automatycznie zastosuje wobec takiego orzeczenia, o którym tu była mowa, co do roszczeń alimentacyjnych ze związku partnerskiego jako związku małżeńskiego między osobami tej samej płci... Jeżeli sąd nie uwzględni tego orzeczenia i klauzuli porządku publicznego, to czy możemy takiego sędziego pociągnąć do odpowiedzialności dyscyplinarnej za złamanie podległości polskiemu systemowi prawnemu?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Tutaj mamy taką sytuację, że wykonanie orzeczeń dotyczących obowiązków alimentacyjnych następuje niejako automatycznie, bez konieczności

(podsekretarz stanu Z. Wrona)

ści stwierdzania ich wykonalności, czyli postępowania w sprawie egzekwatur na terenie Polski. Ale chcę tutaj z całym naciskiem podkreślić, że art. 22 rozporządzenia Rady nr 4/2009, tego, którego wykonanie ma zapewnić właśnie ta nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego, zatytułowany „wyłączenie skutków dla istnienia stosunków rodzinnych”, stanowi, że uznanie i wykonanie na mocy niniejszego rozporządzenia orzeczenia dotyczącego zobowiązań alimentacyjnych w żaden sposób nie oznacza uznania stosunków rodzinnych, pokrewieństwa, małżeństwa lub powinowactwa, z których wynikają zobowiązania alimentacyjne leżące u podstaw orzeczenia.

(Senator Piotr Andrzejewski: Abstrakcyjnie.)

Czyli kwestia zobowiązań alimentacyjnych jest tu oderwana od źródła, jakim są te stosunki rodzinne. Z tego przepisu wynika, że zobowiązanie się Polski do wykonania pewnych zobowiązań alimentacyjnych w żaden sposób nie oznacza uznania stosunków rodzinnych, które byłyby nieznane prawu polskiemu.

(Senator Piotr Andrzejewski: Podstawa prawna.)

Tak. Jest to zabezpieczenie. To wykonanie zobowiązań nie oznacza uznania tych stosunków. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo, dziękuję, Panie Ministrze.

Proszę państwa, otwieram dyskusję, stwierdzając jednocześnie, że nikt się nie zapisał do głosu.

A kto złożył przemówienie do protokołu? Senator Bisztyga*.

W takim razie zamykam dyskusję.

Głosowanie w sprawie tejże ustawy zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu.

Zostali już sami prawnicy, jeszcze jeden przyszedł, jak widzę.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dwunastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Tekst ustawy jest w druku nr 1202, a sprawozdanie komisji w druku nr 1202A.

Pan senator Zientarski jest sprawozdawcą Komisji Ustawodawczej. Proszę bardzo.

Senator Piotr Zientarski:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

Moje sprawozdanie będzie arcykrótkie, bo jest to rzeczywiście nowelizacja bardzo krótka, chociaż istotna. Chodzi o zmianę kodeksu postępowania cywilnego, art. 955 §1, który otrzymuje no-

we brzmienie. Zgodnie z nim obwieszczenie o licytacji należy co najmniej dwa tygodnie przed jej terminem ogłosić publicznie w budynku sądowym, w lokalu organu gminy i w dzienniku poczytnym w danej miejscowości, co do tej pory było w tym przepisie, ale dodajemy jeszcze: oraz na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej. Krótko mówiąc, chodzi o to, żeby wiadomość o licytacji nie była, jak bardzo często się zdarza, ograniczona informacyjnie tylko do jakiegoś zawiadomienia, przypiętego, często jeszcze jakoś schowanego, w budynku sądu czy w organie administracji, gdzie jest pełno tych ogłoszeń, one wzajemnie się przykrywają, jak wiem z praktyki, oraz zawiadomienia w gazecie, którą nie każdy czyta – jest kwestia poczytności takiej czy innej gazety – tylko znalazła się na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej. Jeśli ktoś jest zainteresowany, to dzisiaj, w dobie internetu, jak już tu była mowa... To medium jest bardzo istotne, w związku z tym zostało wprowadzone do ustawy. To może i najistotniejsze medium, które będzie informowało o licytacji. Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania do pana senatora sprawozdawcy?

(Senator Stanisław Bisztyga: Nieludzkie byłoby zadawanie pytań.)

Rozumiem.

Proszę państwa, jest to projekt komisji sejmowej. Do reprezentowania rządu został upoważniony minister sprawiedliwości.

Panie Ministrze? Ale pan minister nie słyszy, w związku z tym rozumiem, że...

Proszę pana ministra Wronę, żeby reprezentował rząd. Pan minister Wrona jest tak częstym gościem tutaj, na tej trybunie, że...

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona:

Bardzo dziękuję, Panie Marszałku.

Wysoka Izbo!

Ten projekt oczywiście zasługuje na poparcie. Zostało to tutaj wyrażone w arcykrótkim – dziękuję za to sprawozdanie – sprawozdaniu przedstawionym przez pana senatora Cichonia...

(Senator Piotr Zientarski: Zientarskiego.)

Zientarskiego, oczywiście, bo to były dwie komisje...

Rząd oczywiście popiera to przedłożenie i prosi o przyjęcie go bez poprawek.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Czy są pytania do pana ministra? Nie ma. Dziękuję bardzo.

* Przemówienie złożone do protokołu – w załączeniu.

Otwieram i od razu zamykam dyskusję, bo nikt się nie zapisał do głosu.

Tym razem nawet nikt nie złożył głosu do protokołu.

W związku z tym informuję, że głosowanie odbędzie się pod koniec posiedzenia Wysokiej Izby, jak wynika z sytuacji, dzisiaj, dość wczesnym popołudniem. To jest bardzo pocieszające.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzynastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Tekst ustawy jest w druku nr 1197, a sprawozdanie komisji w druku nr 1197A.

Pan senator Stanisław Iwan jest sprawozdawcą Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Środowiska.

Panie Senatorze, proszę bardzo.

Senator Stanisław Iwan:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

W tej chwili prezentuję sprawozdanie w imieniu dwóch komisji, to jest Komisji Gospodarki Narodowej i Komisji Środowiska. Połączone komisje obradowały w dniu 18 maja bieżącego roku. Na tym posiedzeniu rozpoznano ustawę i podjęto decyzję o przyjęciu jej bez poprawek.

Zasadniczym celem ustawy jest konieczność doprecyzowania przepisów krajowych w zakresie transpozycji dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie. Ponieważ zostaliśmy w 2004 r. członkiem Wspólnoty Europejskiej, obowiązuje nas ustawodawstwo unijne. Co prawda wczoraj wyrażałem swój stosunek do tej namiętnej walki ze złem wszelakim, jakim jest emisja CO₂, niemniej jednak, skoro jesteśmy członkiem międzynarodowej organizacji, to musimy respektować jej prawo. I stąd wynika konieczność implementacji tej właśnie dyrektywy wraz ze zmianami, pełnej implementacji w zakresie zarządzania tymi prawami do emisji. To zostało już dokonane w ustawie, którą zajmowaliśmy się tutaj w 2009 r., a w tej chwili pracujemy nad ustawą, której celem jest ustanowienie prawa dotyczącego handlu tymi emisjami. Do pełnego kompletu będzie jeszcze jedna ustawa, którą przygotowuje Rada Ministrów. Ona będzie dotyczyła bilansowania emisji siarki i azotu.

Chcę powiedzieć, że my mamy doświadczenia w tym zakresie, bo od 1 stycznia 2005 r. mamy system handlu uprawnieniami do emisji, który opiera się w zasadzie na przepisach przywołanej już wcześniej przeze mnie dyrektywy 2003/87/WE. Jak już powiedziałem, jest potrzeba doprecyzowania tych zasad handlu zarówno w obecnym okresie rozliczeniowym, to jest 2008–2012, jak i w zakresie pewnego określenia

prawnego zasad handlu emisjami w okresach przyszłych, przede wszystkim w ośmioletnim okresie zaczynającym się od roku 2013. Te zasady są trochę inne i będą trochę inne, niemniej jednak jest to bardzo ważne; chodzi o to, żebyśmy mogli skorzystać z prawa do derogacji na ten ośmioletni okres 2013–2020. To daje szansę na częściowe pozyskiwanie w tym okresie darmowych uprawnień dla nowych instalacji, które w tym zakresie będą powstawały.

W zakresie swojej regulacji ustawa wprowadza przepisy dotyczące w szczególności, po pierwsze, zakwalifikowania instalacji do objęcia przez system oraz włączenia do systemu operacji lotniczych – to jest novum – wykonywanych przez operatora statku powietrznego, które to operacje rozpoczynają się lub kończą na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej; po drugie, dotyczące zasad administrowania systemem i rozporządzania uprawnieniami do emisji, zasad zbywania uprawnień do emisji w drodze aukcji i wreszcie stworzenia efektywnego systemu sankcji zabezpieczających wykonywanie obowiązków wynikających z ustawy.

Tym systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych będą objęte podmioty prowadzące instalacje spełniające kryteria określone w ustawie oraz operatorzy statków powietrznych.

Nadzór nad systemem handlu sprawować będzie minister środowiska, administratorem zaś będzie Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami, który zastąpi funkcjonującą obecnie krajową agencję, czyli Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji. Ośrodek będzie funkcjonował na bazie tejże krajowej agencji i będzie działał na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych lub innych substancji. Uprawnienia do emisji będą utrzymywane w takim zintegrowanym rejestrze, to jest w Krajowym rejestrze jednostek Kioto i uprawnień do emisji, obejmującym wszystkie rodzaje jednostek powstających w wyniku stosowania mechanizmów Protokołu z Kioto oraz uprawnień do emisji, które stanowią kwalifikowaną formę jednostek przyznanej emisji. Każdy podmiot będzie musiał mieć stosowne pozwolenie, a także rachunek w tym krajowym ośrodku. Otwarcie i utrzymywanie rachunku będzie odpłatne. Opłaty ponosić będą prowadzący instalacje, operatorzy statków powietrznych oraz wszyscy posiadacze, którzy z innych względów będą chcieli posiadać tego rodzaju rachunki. Podmioty posiadające rachunek w Krajowym rejestrze jednostek Kioto i uprawnień do emisji lub w rejestrze innych państw członkowskich będą mogły uczestniczyć w obrocie uprawnieniami do emisji. Będą mogły przesuwać te uprawnienia w ramach swoich instalacji, jak również będą mogły przekazać

(senator S. Iwan)

zywać je do obrotu. Dodatkowo w ustawie wprowadza się możliwość przenoszenia uprawnień do emisji pomiędzy okresami rozliczeniowymi. Jest to bardzo ważne rozwiązanie i wprowadza się je z myślą o jak najbardziej efektywnym prowadzeniu instalacji w przyszłości. Daje ono szansę na zwiększenie darmowych uprawnień w okresach przyszłych, gdyż istnieje możliwość przenoszenia uprawnień do emisji pomiędzy okresami rozliczeniowymi.

Ustawa wprowadza również rozwiązania pozwalające na realizację przepisów unijnych dotyczących przyznawania darmowych uprawnień do emisji operatorom statków powietrznych.

W ustawie przewidziana jest, między innymi, możliwość sprzedaży na aukcji wszystkich uprawnień do emisji, które nie zostaną przydzielone. Podstawowym warunkiem uczestnictwa w aukcji jest posiadanie rachunku, jak już mówiłem, w krajowym rejestrze lub innym rejestrze państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a także wniesienie stosownego wadium.

Regulacje unijne nakazują państwom członkowskim wprowadzenie odpowiedniego systemu norm zapewniających realizację obowiązków nałożonych regulacjami krajowymi. Dlatego w ustawie wprowadzono określonego rodzaju kary pieniężne dla podmiotów, które nie będą się wywiązywać ze swoich obowiązków.

Podsumowując, chciałbym powiedzieć, że celem ustawy jest ujednolicenie i doprecyzowanie przepisów implementujących regulacje unijne dotyczące funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji. W regulacjach ustawowych wykorzystano dotychczasowe doświadczenia w zakresie funkcjonowania systemu handlu emisjami w Polsce. Celem ustawy jest również stworzenie podstaw prawnych włączenia do systemu operacji lotniczych wykonywanych przez operatorów statków powietrznych.

Po wejściu w życie omawiana ustawa uchyli ustawę z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.

Na zakończenie chcę jeszcze powiedzieć, że w trakcie prac połączonych komisji przeprowadzono dyskusję nad rozwiązaniami zawartymi w przedmiotowej ustawie. Na tym posiedzeniu poruszano także inne istotne kwestie, które co prawda nie były bezpośrednio związane z regulacjami zawartymi w tej ustawie, ale dotyczyły systemu zarządzania uprawnieniami do emisji oraz pakietu energetyczno-klimatycznego. W trakcie prac komisji nie zgłoszono propozycji poprawek.

Szanowny Panie Marszałku, w imieniu połączonych komisji, to jest Komisji Środowiska i Komisji Gospodarki Narodowej, wnoszę o przyję-

cie ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych bez poprawek. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy są pytania do senatora sprawozdawcy? Nie ma.

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

To jest rządowy projekt ustawy. Rząd reprezentuje minister środowiska.

Witam pana ministra Janusza Zaleskiego. Panie Ministrze, czy chciałby pan zabrać głos?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Janusz Zaleski: Nie, dziękuję, Panie Marszałku.)

Czy są pytania do pana ministra?

(Senator Wojciech Skurkiewicz: Tak.)

Ponieważ są pytania, zapraszam pana ministra na mównicę.

Pan senator Skurkiewicz zadaje pytania. Proszę.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, art. 11 omawianej ustawy traktuje o karach pieniężnych. Czy zechciałby pan minister przybliżyć nam kwestię, kto będzie egzekwował te przepisy, kto będzie nakładał kary i gdzie te środki finansowe będą trafiały? Kto będzie dysponentem tych środków finansowych, które zostaną wyegzekwowane od podmiotów naruszających ustawę? Czy to będzie... W ustawie nie jest wskazane miejsca deponowania tych pieniędzy.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Janusz Zaleski:

Panie Senatorze, wszystkie kwestie dotyczące rozliczeń będą prowadzone, jak już tutaj powiedziano, przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami, w skrócie KOBiZE, zastępujący Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji. I każdy podmiot będzie musiał się tam zarejestrować, jak również będzie musiał przedstawiać dokładne sprawozdania.

Jeśli pan marszałek pozwoli, to prosiłbym pana dyrektora Jakubika o precyzyjne określenie, gdzie te kwoty będą wpływały.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Proszę bardzo, Panie Dyrektorze.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Zmian Klimatu
i Ochrony Atmosfery
Damian Jakubik:**

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Uzupełniając wypowiedź pana ministra, chciałbym tylko poinformować, że organem uprawnionymi do tego, o co pytał pan senator, będzie GIOŚ, a te wpływy będą przelewane na konto narodowego funduszu. A jeżeli chodzi o podmiot, który będzie prowadził postępowania egzekucyjne – bo rozumiem, że to również jest przedmiotem pana pytania – to będzie to narodowy fundusz. Tak że ten system jest ściśle określony, sprecyzowany w przepisach ustawy w sposób dosyć jasny, przejrzysty, w moim odczuciu, czytelny. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję.

Rozumiem, że więcej pytań do pana ministra... A nie, przepraszam, pan senator Gruszka ma pytanie. Proszę bardzo.

Senator Tadeusz Gruszka:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Czy zostały oszacowane, czy znane są koszty rocznego utrzymania tego systemu handlu uprawnieniami? Myślę, że to nie jest bezkosztowe. Jak jest roczny koszt utrzymania całego systemu?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Środowiska
Janusz Zaleski:**

Każdy z uczestników tego systemu ma wpłacać określone kwoty na jego utrzymywanie.

Jeśli można, to jeszcze raz prosiłbym pana dyrektora Jakubika o podanie konkretnych cyfr.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Proszę bardzo, Panie Dyrektorze.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Zmian Klimatu
i Ochrony Atmosfery
Damian Jakubik:**

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Już odpowiadam na to pytanie. To będzie kwota mniej więcej 7 milionów zł, ale to nie spowoduje wzrostu wydatków na KOBiZE, ponieważ KOBiZE

funkcjonuje już od kilku lat i przewidujemy, że zadania nakładane przepisami projektowanej ustawy realizowane będą w zakresie tych składników materialnych i osobowych, które w tym momencie są w dyspozycji krajowego ośrodka. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję.

Senator Skurkiewicz, proszę bardzo.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Dwa pytania. Pierwsze będzie bardziej praktyczne. Czy wprowadzenie tej ustawy będzie miało wpływ na kondycję narodowego przewoźnika, LOT, ale i prywatnych firm trudniących się transportem samolotowym, czy nie będzie miało żadnego wpływu? Bo, jak wiadomo, będą przyzwane uprawnienia do emisji operatorom statków powietrznych. Czy w jakikolwiek sposób to wpłynie na koszty czy na podniesienie cen usług, czyli cen biletów?

I drugie pytanie. Ustawa odnosi się w znacznej części do systemu kiotowskiego. System kiotowski w zasadzie wychodzi z obiegu już w 2012 r. Nie wiemy jeszcze, co nas czeka w dalszej perspektywie. Czy to nie jest tak, że ta ustawa jest, no, zbyt późno przyjmowana, czy ona będzie obowiązywać tylko do jakiegoś tam czasu, a później przestanie funkcjonować?

Panie Ministrze, jeszcze jedna kwestia, już z takiej dziedziny bliższej panu, bo wiem, że akurat zajmuje się pan sprawami klimatu, zresztą jak również i inne osoby w ministerstwie. Chodzi mi o sprawę włączenia lasów do, ogólnie rzecz biorąc, ochrony klimatu. Czy ministerstwo podejmuje próby, aby znowelizować prawo unijne tak, aby również lasy mogły być włączone do systemu pochłaniania dwutlenku węgla? Chodzi o to, aby również to, co pochłaniają polskie lasy, było wliczane do tych kwestii związanych z ochroną klimatu w naszym kraju.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Panie Ministrze, proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Środowiska
Janusz Zaleski:**

Tak jak wszystkie działania wywoływane przez całość uregulowań pakietu klimatyczno-energetycznego wpływają na koszty funkcjonowania gospodarki i wszystkich przedsiębiorstw, tak również i te uregulowania będą musiały wpłynąć na koszty funkcjonowania przewoźników i operatorów. Oczywiście, ustawa ma na celu ograniczanie

(podsekretarz stanu J. Zaleski)

emisji, a więc zmuszanie – w tym przypadku operatorów lub, w innym, wytwórców prądu – do korzystania z jak najbardziej prośrodowiskowych, niskoemisyjnych rozwiązań.

Co jest ważne? Te same skutki będą wywoływane w stosunku do innych operatorów europejskich, a zatem nie zostanie zachwiana konkurencyjność, bo wszyscy będą działali według tego samego systemu. Być może spowoduje to wzrost cen biletów, ale będzie to wzrost cen biletów, mówiąc wprost, we wszystkich liniach lotniczych. Nie powinno to zatem odbić się na kondycji naszych operatorów.

Jeśli chodzi o relacje między ustaleniami z Kioto a materią regulowaną w ustawie, to ta ustawa jest swoistym wypełnieniem dyrektyw unijnych, a więc dotyczy europejskiego systemu handlu emisjami. Pytaniem wciąż pozostającym bez odpowiedzi jest, co będzie dalej z protokołem z Kioto. Myślę, że nie dowiemy się tego nawet w czasie konferencji w Durbanie, bo poziom optymizmu związany z tym, że osiągniemy tam jakieś porozumienie, jest stosunkowo niski. My musimy tu, na naszym gruncie, wypełniać europejskie zobowiązania i temu właśnie służy ta ustawa.

Kwestia tych lasów jest na świecie poruszana na poziomie globalnych rokowań, na poziomie europejskim zaś zaczyna się pozytywny trend, zmierzający do tego, żeby jednak włączyć lasy do systemu handlu emisjami. Pierwszym krokiem jest dyskusja o tym, czy powinny być włączone zmiany dotyczące gruntów rolnych i lasów. Polska w tym dyskursie jest aktywna, a myślę, że również podczas naszej prezydencji będziemy forsować ten punkt widzenia.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Zbigniew Romaszewski)

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.
Pan senator Skurkiewicz.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Panie Ministrze, kontynuując ten wątek, to jeżeli chodzi o konferencję klimatyczną, która będzie pod koniec roku, to tak się składa, że jej termin zbiega się właśnie z polską prezydencją. Tak więc stanowisko Unii Europejskiej praktycznie będzie prezentowane przez polskich przedstawicieli jako przewodzących Unii Europejskiej.

Czy państwo w resorcie podjęliście starania, rozmowy, konsultacje z partnerami z Unii? Jakie będzie stanowisko Unii Europejskiej na tej konferencji? Wiemy, że ostatnie szczyty nie przyniosły żadnego pozytywnego rozwiązania. Były, nie po-

wiem, że szanse, ale nadzieje na to, że szczyt kopenhaski niejako posunie sprawę naprzód, a okazało się, że jeszcze bardziej jesteśmy w tyle, że jesteśmy uwsteczni. Tak więc jeżeli chodzi o ochronę klimatu, to nie ma ogólnoświatowego porozumienia. Czy jest szansa, że będzie chociaż jednolite stanowisko partnerów z Unii Europejskiej, wypowiedziane ustami – mam nadzieję – ministra polskiego rządu na Konferencji Klimatycznej ONZ w Durbanie?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Janusz Zaleski:

Panie Senatorze, nie tylko jest taka szansa, ale myślę, że nawet i pewność. Unia na zewnątrz mówi jednym głosem, dlatego ustalenie wspólnego stanowiska przy takiej różnicy poglądów, jaką obserwujemy chociażby w rozmowach nad pakietem klimatyczno-energetycznym, będzie jednym z trudniejszych zadań. W naszym przekonaniu, w przekonaniu Polski, ten pakiet nie zawsze jest korzystny dla naszych interesów. Rolą prezydencji będzie więc wypracowanie wspólnego stanowiska, a potem zaprezentowanie go na konferencji, jak również prowadzenie koordynacji działań unijnych. I ten trud, ten wysiłek spadnie na ministra środowiska kraju, który w czasie konferencji w Durbanie będzie przewodniczył Unii. To będzie niezwykle istotne zagadnienie i dlatego od siły tego przywództwa, od jednolitości stanowiska być może albo na pewno w jakimś stopniu będzie zależał sukces tej konferencji.

Musimy sobie wyraźnie powiedzieć, że znaczenie Europy, Unii Europejskiej w trakcie konferencji w Kopenhadze było minimalne, tam inni decydowali o przyszłości klimatu. To znaczenie było już troszkę większe w Cancún. I mamy nadzieję, że w Durbanie Unia pod polską prezydencją będzie znacznie lepiej słyszalna i mocniejsza, i że uda się jej przebić.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.
Pan senator Gruszka.

Senator Tadeusz Gruszka:

Dziękuję bardzo.

Chciałbym jeszcze wrócić do kwestii operatorów statków powietrznych. Wspomniał pan o tym, że konkurencja na terenie Unii będzie wyrównana. Mam taką wątpliwość, pytanie, czy również przewoźnicy spoza Unii Europejskiej zostaną objęci tym systemem. Bo jeżeli nie, to ta konkurencja zostanie zachwiana.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Środowiska
Janusz Zaleski:**

Ci przewoźnicy, którzy będą lądować w Europie, oczywiście zostaną nim objęci, w związku z tym nie ma obaw, że ta konkurencja będzie zachwiana.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Panie Ministrze, po 31 grudnia 2012 r. uprawnienia, które nie zostaną wykorzystane, będą mogły być wystawione na aukcję. Wiadomo, że jeżeli chodzi o ochronę klimatu, to resort środowiska podejmuje pewne działania. Chcę spytać, czy są już nabywcy, jacyś chętni, którzy chcą odkupować od nas te uprawnienia. Czy jesteśmy przygotowani do prowadzenia aukcji i czy w ogóle w tej chwili jest jakiegokolwiek tym zainteresowanie? Mówiło się, że Japończycy chętnie kupiliby od nas te jednostki. Czy również inne kraje są zainteresowane ich kupnem?

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Środowiska
Janusz Zaleski:**

Panie Marszałku! Panie Senatorze!

To są dwie różne kwestie. Mianowicie pan senator wspominał o tym, że Japonia i inne kraje kupują od nas tak zwane AAUs, czyli potwierdzone jednostki emisji. Wynika to z tego, że od 1990 r. zaoszczędziliśmy bardzo dużo dwutlenku węgla, bo 500 milionów t. Ten dwutlenek węgla w postaci właśnie AAUs możemy sprzedać, i go też sprzedajemy.

Aukcja będzie dotyczyła zaś uprawnień tych przedsiębiorstw, które funkcjonują już teraz na polskim gruncie. Będzie ona prowadzona przy pomocy platformy narodowej, czyli będzie ona przeprowadzana w Polsce, przy pomocy naszego systemu informatycznego. Ona będzie otwarta dla wszystkich podmiotów, nie tylko tych z Polski. Jednak dzisiaj trudno jest jeszcze mówić o tym, my możemy jedynie prowadzić jakieś prace i przygotowania, bo ta aukcja dopiero ruszy. Zobaczymy, jaka ukształtuje się cena i jaki będzie popyt. To wszystko jest więc jeszcze przed nami.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania?

Nie widzę zgłoszeń.

Dziękuję, Panie Ministrze.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Janusz Zaleski: Dziękuję bardzo.)

W związku z tym otwieram dyskusję.

Jako pierwszy głos zabierze pan senator Gruszka.

Proszę bardzo.

Senator Tadeusz Gruszka:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Ustawa, którą mamy przed sobą, o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, wdraża dyrektywy, decyzje, regulacje, wiele przepisów – drobną czcionką zapisana jest tu praktycznie jedna strona, to wszystko dobrze, bo to wynika z naszej akcesji do Unii Europejskiej.

Chciałbym podzielić się z Wysoką Izbą pewnymi obawami. Handel emisjami, a także rodzaj podatku nałożony na emisję dwutlenku węgla, jest w tej chwili zagrożeniem dla naszych zakładów energochłonnych. I wiele z nich – tak wynika z informacji, jakie uzyskałem w Ministerstwie Gospodarki – rozważa możliwość przeniesienia swojej produkcji poza granice Unii Europejskiej. Jeśli do tego dojdzie, to cały ten system, o którym dzisiaj debatujemy, będzie miał wartość zerową. Jeżeli Polska znajdzie się w takiej sytuacji, w jakiej jest na przykład Wielka Brytania, to przy takiej emisji utrzymanie całego systemu za 7 milionów zł nie będzie miało sensu.

Wyda mi się, takie jest moje prywatne zdanie, choć być może państwo je podzielicie, że cały system wprowadzający pakiet klimatyczny jest rodzajem – nie chciałbym użyć tego słowa, jednak ono mi się nasuwa – dyskryminacji krajów, które później wstąpiły do Unii Europejskiej. Chodzi o proces produkcji tak zwanej zielonej energii, która jest taka modna i jest nawet rodzajem religii, o czym wspomniał wczoraj pan senator Iwan. O ile dobrze pamiętam, to we wczorajszej dyskusji była mowa o tym, że w przypadku zakupu proszku dociera do świadomości, że zaoszczędzone na tym proszku 4 kg CO₂. Tak więc to jest pewien rodzaj kultu. I oby ten kult nie trafił na nasz grunt, bo uważam go za głupi.

Problem ewentualnego przeniesienia, o którym wspomniałem, do Wielkiej Brytanii jest istotnym elementem, bo jeżeli u nas miałaby miejsce taka sytuacja jak w Wielkiej Brytanii, to wiązałoby się to z zamknięciem rynku pracy dla prawie 9% obecnie pracujących w różnego rodzaju zakładach przemysłowych. Tak że jest się czego obawiać. A kiedy fiasko kolejnych konferencji klimatycznych nie daje rozwiązania i my stajemy się taką enklawą,

(senator T. Gruszka)

która na siłę propaguje ograniczenie emisji CO₂, nadal uważam, że jest bez sensu, iż główni gracze na tym rynku, to znaczy Stany Zjednoczone oraz Chiny, w ogóle nie odnoszą się do tego problemu. Procentowo to już kiedyś było obliczane: emisja CO₂ w krajach Unii Europejskiej to zaledwie 2% całej światowej emisji CO₂. Dlatego uważam, że nasz rząd powinien w pierwszej kolejności starać się o renegotjację warunków pakietów klimatycznych z uwagi na to, że długo jeszcze nasz przemysł, energia, będzie opierał się na węglu kamiennym i brunatnym. W chwili obecnej to ponad 90% w całym miksie energetycznym, a jeżeli chodzi o całą energię, to węgiel kamienny i brunatny stanowi ponad 60%. Gaz łupkowy, o którym też wczoraj dużo mówił senator Iwan, to jest pieśń przyszłości. Nie wiemy, kiedy będziemy z niego korzystać, a i wiele znaków zapytania w tym momencie się pojawia, czy w ogóle tak będzie i czy jest go wystarczająca ilość – są rozbieżne stanowiska na ten temat – czy uwarunkowania geopolityczne pozwolą nam eksploatować ten gaz łupkowy. Na wschodzie mamy stanowisko Rosji wobec gazu łupkowego, a na zachodzie – stanowisko Francji. Tak że to też jest olbrzymi znak zapytania.

Tak jak wspomniałem, aby ta ustawa w przyszłości miała sens, rząd obecny powinien starać się o inwestycje w energetykę, o unowocześnienie energii opartej na węglu. Jak na razie według mnie nasza energetyka jeszcze długo będzie oparta na węglu pod obiema postaciami: kamiennym i brunatnym. A więc renegotjacja warunków pakietu klimatycznego... I oby nie stało się to, o czym na początku powiedziałem, że tak jak swego czasu mieliśmy emigrację zarobkową ludzi, tak niedługo będziemy mieli emigrację przemysłu poza granice Unii Europejskiej, tam, gdzie tak wyśrubowane warunki dotyczące emisji CO₂ nie istnieją, i jak pokazuje historia – obym się mylił – w innych krajach poza Unią Europejską długo jeszcze nie będą wprowadzone. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Pan senator Skurkiewicz, proszę bardzo.

(Głos z sali: I ja...)

Nie, Skurkiewicz, ale proszę bardzo, może...

(Głos z sali: Skurkiewicz był wywoływany. Pan marszałek...)

Andrzejewski był później.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Panie i Panowie Senatorowie! Szanowni Państwo!

Przy okazji dyskusji nad ochroną klimatu i nad ustawą o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych trzeba odpowiedzieć sobie na kilka podstawowych pytań. Po pierwsze, dlaczego Polska jako kraj, który w porównaniu do roku 1989 ograniczył emisję dwutlenku węgla o 30%, musi w dalszym ciągu jeszcze bardziej zarzącać gospodarkę, aby wciąż oszczędzać na emisji tego gazu, który jest przecież gazem życiodajnym. Po drugie, dlaczego Polska jako członek Unii Europejskiej jest traktowana tak restrykcyjnie, podobnie jak pozostałe kraje Unii Europejskiej, podczas gdy potęgi gospodarcze, które wyrastają na świecie, na przykład Chiny, Indie czy Brazylia, w tym systemie nie uczestniczą i nie podlegają wszelkim zapisom, ustawom czy umowom dotyczącym ograniczenia emisji dwutlenku węgla. Nie dziwny się więc, że w dalszym ciągu towary chińskie czy indyjskie, mówię o wielkim przemyśle, są o wiele bardziej uprzywilejowane w stosunku do towarów polskich czy niemieckich i że tamte podmioty są o wiele bardziej konkurencyjne niż podmioty polskie.

Szanowni Państwo, ta ustawa, pewnie ważna, jest, jak uważam, przyjmowana zbyt późno. Polski rząd zrobił niewiele albo zgoła nic, jeżeli chodzi o konferencję klimatyczną, która odbywała się w Poznaniu. A była to niepowtarzalna szansa, żeby zjednoczyć wiele państw wokół określonego celu, jakim jest globalna ochrona klimatu, tak aby później Kopenhaga przyniosła spodziewane rezultaty, jak to było mówione w roku 2006. Niestety, tamta prezydencja ministra Nowickiego okazała się wielkim fiaskiem i były tylko piękne słowa, takie frazesy, i nic poza tym.

Szanowni Państwo, jeszcze jedna bardzo ważna kwestia. Skoro my rozmawiamy o ochronie polskiego i globalnego klimatu, to tu taka prosta sprawa: jest tuż po erupcji wulkanu na Islandii i czy my zdajemy sobie sprawę, że taka erupcja wulkanu na islandzkiej wyspie niweczy całoroczne albo nawet kilkuletnie próby ochrony klimatu i redukcję emisji dwutlenku węgla w całej Europie? Tylko jedna erupcja wulkanu! My zarzynamy – powtarzam: zarzynamy – swoją gospodarkę, a wystarczy jeden czynnik przyrody, jedna erupcja wulkanu, i to wszystko bierze w łeb. Dlatego też, Szanowni Państwo, bardzo bym prosił rząd, jak również wielu zacnych polityków, aby powściągali swoje emocje i swoje zapędy co do ochrony klimatu i co do wdrażania kolejnych elementów pakietu energetyczno-klimatycznego, który stał się, tak powiem, nową modą przychodzącą do nas z Unii Europejskiej, odnośnie do której niektórzy namawiają nas, abyśmy na siłę próbowali się dostosować. Szanowni Państwo, Panie Marszałku, dlatego właśnie składam na pana ręce wniosek o odrzucenie tej ustawy. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Dziękuję bardzo, pan senator Andrzejewski.

Senator Piotr Andrzejewski:

Ciągłość funkcjonowania systemu prawnego i rozwiązań zmierzających do celów, które akceptujemy, wymaga jednak perspektywy dalszej niż perspektywa jednej kadencji czy jednej konferencji. Ma to zastosowanie do tego, co wynikało jeszcze z konferencji w Kioto, i do zakresu, o którym mówił mój przedmówca, to znaczy do niepodniesienia na konferencji poznańskiej tego problemu, co wchodzi do bilansu energetycznego danego kraju i danego terytorium. Jeżeli Polska ograniczyła emisję o 30% lub więcej, czego dzisiaj wymaga od nas prawo, to powinna nastąpić – w prawie tak to się nazywa – instytucja potrącenia. W tym naszym zakresie obowiązywania słusznych przepisów i zasad to jest ewidentne niedopatrzenie albo niezrozumienie tego, że jeżeli wyprzedzając coś zrobiliśmy, to nie musimy jeszcze raz robić tego samego. Jeżeli wymieniliśmy opony w samochodzie z zimowych na letnie, jeździmy na tych letnich oponach i przychodzi dyrektywa „wszyscy wymieniają opony na letnie”, to zrzucamy te letnie opony i jeszcze raz je zakładamy? Wydaje mi się, że jest to dosyć wąska perspektywa, a system regulacji prawidłowości i zagrożeń klimatycznych, ekologicznych, które się usuwa, wymaga jednak szerszej perspektywy. W tej ustawie, jak mi się wydaje, nie ma już miejsca – ja go nie widzę – w którym by można dokonać takiego bilansu. Można go dokonać wewnątrz, ale on musi odnosić skutki na zewnątrz. I właśnie tych skutków na zewnątrz, tego wyprzedzającego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych za pomocą określonych technik, chociażby w Bełchatowie czy gdzie indziej, tu mi brakuje. Jest to wyraz zaniechania praktycznej realizacji interesów Polski. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Lista mówców została wyczerpana.

Wniosek legislacyjny został zgłoszony przez senatora Skurkiewicza, a pan senator Skorupa złożył przemówienie do protokołu*.

Zamykam dyskusję.

Ponieważ zostały złożone wnioski o charakterze legislacyjnym, proszę Komisję Gospodarki Narodowej oraz Komisję Środowiska o ustosunkowanie się do przedstawionych wniosków i przygotowanie wspólnego sprawozdania.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czternastego porządku obrad: drugie czytanie projektu opinii o niezgodności z zasadą pomocniczości projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich KOM (2011) 127.

Przypominam, że projekt ten został wniesiony przez Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisję Ustawodawczą i zawarty jest w druku nr 1200, a sprawozdanie komisji zawarte jest w druku nr 1200S.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że Senat podejmuje opinie w trybie przewidzianym dla uchwał.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej, Komisji Spraw Unii Europejskiej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji senatora Kieresa o przedstawienie sprawozdania komisji o projekcie uchwały.

Senator Leon Kieres:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Praw Człowieka...

(Rozmowy na sali)

(Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski: Panie Senatorze, przepraszam bardzo, ale to może poza salą...)

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisja Ustawodawcza zajęły się problemem oceny projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich, oznaczonego symbolem KOM (2011) 127, 27 kwietnia 2011 r. Po sformułowaniu negatywnej opinii wobec projektowanego rozporządzenia pan marszałek zdecydował 28 kwietnia 2011 r. o skierowaniu tego projektu do Komisji Ustawodawczej, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz do Komisji Spraw Unii Europejskiej w celu wyrażenia przez nie stanowiska. Trzy komisje na swoim wspólnym posiedzeniu w dniu 11 maja 2011 r. rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony projekt opinii w tej sprawie, który zaraz przedstawię.

Trzy połączone komisje wnoszą o przyjęcie tego projektu opinii bez poprawek.

Projekt opinii jest negatywny wobec projektu rozporządzenia Unii Europejskiej, mianowicie komisje wnoszą o stwierdzenie niezgodności z zasadą pomocniczości projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich. W projekcie opinii znajduje się krótkie uzasadnienie co do niezgodności

* Przemówienie złożone do protokołu – w załączeniu.

(senator L. Kieres)

tego projektu rozporządzenia z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 ust. 3 traktatu o Unii Europejskiej.

Czego sprawa dotyczy? Otóż Rada Unii przesłała rządowi polskiemu dwa projekty rozporządzeń. Pierwszy projekt, projekt rozporządzenia w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie małżeńskich ustrojów majątkowych, nie budzi wątpliwości – uznajemy go za zgodny z zasadą pomocniczości.

W tej chwili zaś przedstawiam państwu projekt naszego stanowiska – mówię o trzech komisjach – dotyczącego podobnego rozporządzenia, ale odnoszącego się do skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich. Trzy komisje podzieliły stanowisko rządu, jak już powiedziałem, w dwukrotnej debacie – po raz pierwszy w składzie dwóch komisji, później doszła jeszcze Komisja Spraw Unii Europejskiej – i same zwróciły uwagę na to, iż projektowane rozporządzenie Rady Unii Europejskiej narusza zasadę pomocniczości.

Rozporządzenie to narusza zasadę pomocniczości w następujących aspektach. Już pierwszy argument jest, można powiedzieć, przesadzający. Mianowicie w art. 9 Karty Praw Podstawowych wyraźnie stwierdza się, że w zakresie prawa rodzinnego takie problemy jak zawieranie małżeństw czy zakładanie rodziny pozostają w wyłącznej kompetencji państw członkowskich. Tymczasem projektowane rozporządzenie stanowi wyraźnie, że skutki zawarcia związku partnerskiego, zawartego zgodnie z prawem państwa, w którym związek został zawarty, przenoszą się na systemy prawne innych państw, a więc będą obowiązywały także za granicą. Tymczasem prawo polskie – o czym tutaj swego czasu rozmawialiśmy przy okazji debaty nad nowelizacją prawa międzynarodowego prywatnego – nie zna instytucji związku partnerskiego. W Konstytucji RP w art. 18 wyraźnie mówi się, że małżeństwo jest formą związku dwóch osób – kobiety i mężczyzny. Gdybyśmy zaakceptowali ten projekt rozporządzenia, to oznaczałoby to, że wprawdzie nie bezpośrednio, ale pośrednio, wprowadzilibyśmy na obszar jurysdykcji w Polsce, na obszar polskiego systemu prawa, instytucję zarejestrowanego związku partnerskiego. Byłoby to niewątpliwie – mówię z całą stanowczością – sprzeczne z podstawowymi zasadami polskiego porządku prawnego. O tym stanowi art. 7 ustawy – Prawo międzynarodowe prywatne, klauzula porządku publicznego.

Rodziłoby to również inne komplikacje – swego rodzaju uznawanie czy akceptowanie związków bigamicznych. Bo jeżeli byśmy uznawali... Jeśli nie uznajemy związku partnerskiego, a uznalibyśmy, że na obszar prawa polskiego mogą być przenoszone skutki zawarcia związku partner-

skiego w innym państwie, to oznaczałoby to, że wprawdzie nie uznajemy związku partnerskiego zawartego w innym państwie, ale uznajemy skutki zawarcia takiego związku partnerskiego w naszym państwie, a taka osoba czy takie osoby mogłyby w Polsce zawrzeć legalny związek małżeński z innymi osobami. Gdybym wstąpił w związek partnerski w Holandii i gdybyśmy w Polsce uznali legalność tego związku, chociaż w sensie jego skutków, to przyjeżdżając do Polski, mógłbym ponownie wstąpić w związek małżeński, tym razem z osobą innej płci. Jest to typowy przykład występowania w dwóch związkach.

(Senator Małgorzata Adamczak: To nawet byłoby ciekawe...)

To rodziłoby, jak tu pani senator zauważyła, bardzo interesujące problemy, ale nie tylko dla prawników. Mogłoby to mieć dramatyczne skutki dla osób, które dwukrotnie wstąpiły w związek partnerski, bo za granicą wstąpiłyby w związek nieuznawany w Polsce, chociaż jego skutki byłyby w Polsce uznawane, a w Polsce zawarłyby związek małżeński regulowany przez prawo polskie, przez kodeks rodzinny i opiekuńczy.

I wreszcie trzecia sytuacja. Mianowicie gdybyśmy w Polsce uznawali, wbrew polskiej konstytucji oraz prawu regulującemu zasady zawierania związków małżeńskich w Polsce, skutki związków partnerskich, to kompletnemu załamaniu, dewastacji uległaby istota klauzuli porządku publicznego.

Ja przypominam państwu, że art. 7 prawa międzynarodowego prywatnego, który zawiera tę klauzulę porządku publicznego, mówi o tym, że w Polsce nie można stosować prawa obcego, które byłoby nie do pogodzenia z podstawowymi zasadami polskiego porządku prawnego. Tymczasem projektowane rozporządzenie mówi o tym, że gdy chodzi o ocenę skutków prawnych w Polsce związków partnerskich zawartych za granicą, nie można posługiwać się klauzulą porządku publicznego, ona miałaby być odrzucona. Stąd też sąd państwa wezwanego nie będzie mógł odmówić na przykład uznania i wykonania wyroku innego sądu wydanego w innym państwie jedynie z tego powodu, że jego system prawny nie przewiduje instytucji zarejestrowanego związku partnerskiego.

Te i inne szczegółowe nasze rozważania, odnoszące się do projektowanego przez Radę Unii Europejskiej rozporządzenia, legły u podstaw sformułowania negatywnej opinii wobec tego projektu rozporządzenia. W krótkim uzasadnieniu, o wiele krótszym od tego, które ja tu państwu przedstawiłem, sformułowaliśmy pogląd, że instytucja zarejestrowanego związku partnerskiego jest znana w niespełna połowie państw członkowskich, a liczba zarejestrowanych związków partnerskich, zwłaszcza międzynarodowych, jest wciąż ograniczona. W tej sytuacji podejmowanie działań na szczeblu Unii Europejskiej w celu jednolitego uregulowania na terytorium całej Unii

(senator L. Kieres)

zasad jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania orzeczeń dotyczących skutków majątkowych takich związków nie ma wystarczającego uzasadnienia, powiedziałbym, wręcz usprawiedliwionego uzasadnienia.

W związku z tym proszę Wysoką Izbę o przyjęcie stanowiska komisji i wyrażenie negatywnej opinii wobec tego projektu rozporządzenia.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze, za bardzo wyczerpujące przedstawienie całej sprawy.

Czy są pytania do pana senatora sprawozdawcy? Nie widzę chętnych.

Czy pan minister chciałby się wypowiedzieć w tej sprawie?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Wystąpienie pana senatora, pana profesora Kieresa, było tak wyczerpujące i tak precyzyjne, że nie mam tu wiele do dodania, właściwie nie mam nic do dodania poza tym, że jest zgodność pomiędzy tym, co rząd proponuje w swoim stanowisku, a tym, co proponują komisje senackie. Dlatego dziękuję i rezygnuję z możliwości wygłoszenia przemówienia. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Panie Ministrze, ja miałbym takie pytanie. Ja nie wiem, czy pan minister będzie w stanie na nie odpowiedzieć, w każdym razie interesowałoby mnie to, jakie działania dyplomatyczne zostaną podjęte w celu przeforsowania, w celu promowania naszego stanowiska na forum Rady.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona: Stanowisko to...)

Czy będziemy sami, samiusieńcy, czy też może w tej chwili nasi dyplomaci składają kolejne wizyty w tej sprawie? Jak to wygląda?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Proces opiniowania i formułowania stanowisk w kwestii tych dwóch projektów dopiero się rozpoczął i do tej pory nie są nam znane stanowiska innych państw, te stanowiska będą dopiero wpływały. Chcę zwrócić uwagę na to, że zgodnie z przepisami traktatu rząd zajmuje stanowisko, w którym za-

wiera informację odnoszącą się do zasady pomocniczości, zgodności z zasadą pomocniczości. Formalnie nie jest to opinia, ale rząd w swoim stanowisku zawarł informację o tym, że budzi to wątpliwości co do zgodności z zasadą pomocniczości, wyraził takie stanowisko jeszcze przed opiniowaniem tego projektu przez Wysoki Senat i Wysoki Sejm.

Zgodnie z traktatem opinie parlamentu będą ważyły, będą tu dwa negatywne stanowiska, dwie negatywne opinie, zarówno Sejmu, jak i... Spodziewam się, że opinia Sejmu będzie negatywna, choć formalnie nie została ona jeszcze przyjęta, ale wszystko na to wskazuje.

Jeśli zaś chodzi o zasadę jednomyślności, to wygląda to tak. Prace nad projektem tego rozporządzenia będą mogły być prowadzone mimo negatywnych opinii grupy państw, te opinie nie blokują prac legislacyjnych. Dopiero na końcu, gdyby ten akt miał się stać rozporządzeniem, konieczna jest jednomyślność. Jeżeli jej nie będzie, a nie będzie, ponieważ stanowisko Polski nie ulegnie zmianie, to to rozporządzenie jako akt prawa unijnego nie wejdzie w życie. Taki projekt może być jedynie wykorzystany jako instrument wzmocnionej współpracy przyjęty przez grupę państw, jest taka możliwość. Gdy nie jest to akt obowiązujący na terenie całej Unii, to mogą go przyjąć państwa, które skorzystały z instrumentu wzmocnionej współpracy.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję, Panie Ministrze.

Proszę bardzo, jeszcze jedno pytanie do pana ministra.

Senator Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Właściwie pan minister odpowiedział na moje pytanie, bo ja też chciałem zapytać o jednomyślność. Z tego, co pan minister powiedział, wynika, że nie są jeszcze znane stanowiska innych państw.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Nie, nie są jeszcze znane.

(Senator Edmund Wittbrodt: To jest odpowiedź na moje pytanie.)

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona: Dziękuję bardzo.)

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Otwieram dyskusję.

Do dyskusji zapisał się pan senator Andrzejewski.

Proszę bardzo.

Senator Piotr Andrzejewski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Przykład rozpoznawanych dzisiaj dwóch punktów wskazuje, jak dalece należy wyrabiać sobie pogląd na podstawie systemu prawa, a nie jednego rozstrzygnięcia. Oto bowiem to, co jest przedmiotem opinii, którą w pełni akceptuję, dotyczącej stanowiska Polski co do niezgodności omawianego projektu rozporządzenia z zasadą pomocniczości, natrafia jednocześnie na systemowe rozstrzygnięcie, które było rozpatrywane w jednym z poprzednich punktów, nie o gazach cieplarnianych, tylko o ustawie o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego w związku z implementacją rozporządzenia Rady nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r.

Problem. My nie uznajemy ani związków, ani skutków, które usiłuje wprowadzić uniwersalnie w Unii Europejskiej projektowane rozporządzenie. Tymczasem dzisiaj przyjęliśmy właśnie to, co z tego projektu wynika. Dlaczego? Dziękuję bardzo za informację pana ministra. Otóż implementowane rozporządzenie mówi, że jeżeli związek partnerski zawarty między obywatelem polskim i holenderskim co do swoich skutków majątkowych znajdzie rozstrzygnięcie przed sądem holenderskim czy sądem tego kraju, w którym związki partnerskie istnieją, i to orzeczenie zostanie przekazane Polsce, to my nie mamy prawa go badać, ono jest samogęzkwowne, bo art. 22, jak powiedział pan minister, implementowanego – dziś będzie głosowanie – rozporządzenia Rady nr 4/2009 przewiduje, że jeżeli takie orzeczenie trafi do Polski, orzeczenie, przeciwko któremu my się dzisiaj wypowiadamy, to nie mamy prawa badać podstawy prawnej, tego, że to roszczenie wynika z pozostawania w związku partnerskim, tylko musimy je wykonać. I to jest zawarte w ustawie.

W związku z tym powtórzę tę refleksję: system, a nie jeden przepis, strzeżcie się człowieka, który wyrabia sobie pogląd na podstawie jednej ustawy, jednego rozporządzenia albo przeczytał jedną książkę. To tyle co do tej kwestii.

Druga kwestia, też przez nas podnoszona. My możemy wydawać wiele swoich opinii, tymczasem traktat lizboński zupełnie inaczej widzi i sytuuje zasadę pomocniczości niż polska doktryna prawna i polska konstytucja. W Unii Europejskiej, w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, a dzisiaj Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, nie uznaje się prymatu

konstytucji oraz prawa wewnętrznego i w orzecznictwie daje się prymat prawu unijnemu.

Stosowanie zasady pomocniczości u nas wygląda tak: to, czego nie można wykonać na etapie niższym, samorządowym, czyli niższej władzy wykonawczej, przekazujemy wyżej. W traktacie mówi się z kolei tak, że Unia Europejska przejmuje coś wtedy, gdy uzna, że lepiej to wykona sama Unia niż kraj członkowski. Zasada pomocniczości jest zatem stosowana akurat odwrotnie.

W związku z tym, jeżeli to rozporządzenie... Gdybyśmy je bez uwzględnienia stanowiska, jakie proponuje dzisiaj i rząd, i Senat, zaaprobowali, byłaby to dewastacja polskiego systemu prawnego. Ja aż takich słów nie używam, ale takie słowo padło... Ja myślę, że ta dewastacja już się dokonała, bo jeżeli zostawimy to, przeciwko czemu jesteśmy, art. 22 rozporządzenia, które jest wniesione i zostanie przegłosowane w celu implementacji, to de facto z dewastacją w cudzysłowie będziemy mieli do czynienia. Dziękuję.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę.

Senator Edmund Wittbrodt:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Jak pan senator sprawozdawca Leon Kieres powiedział, trzy połączone komisje głosowały tak, jak to wynika ze sprawozdania i z tej propozycji przyjęcia uchwały przez Senat.

Ja bym chciał nawiązać do tego, o czym mówił pan senator Andrzejewski. Mnie się wydaje, że trzeba mieć klarowną wizję tego, że kompetencje w Unii Europejskiej są podzielone w taki sposób: jest grupa kompetencji, co do których wyłączność ma Unia, jest grupa kompetencji, co do których wyłączność ma państwo członkowskie, i jest grupa kompetencji, które są dzielone. I w zakresie tych ostatnich stosowana jest zasada pomocniczości, a ma to miejsce wtedy, kiedy podejrzewamy, że Unia Europejska chce wkroczyć w obszar, w którym państwa członkowskie mogą lepiej rozwiązać ewentualne problemy. I my to opiniujemy, my to oceniamy, możemy pokazać żółtą czy pomarańczową kartkę i powiedzieć: stop. Bez takiego sposobu postrzegania tych trzech różnych obszarów... No trudno uogólniać.

I jeszcze jedna rzecz, bo to ma miejsce w tym przypadku... Jeżeli jakaś kwestia jest na tyle istotna, że dotyczy czy suwerenności, czy kwestii etycznych, czy finansów, bo są różne obszary, co do których wymagana jest jednomyslność... W takich przypadkach siła państwa członkowskiego polega jeszcze na czymś innym: my sami możemy powiedzieć „nie”, wobec czego dana propozycja nie przejdzie. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, pan senator Kieres.

Senator Leon Kieres:

Moja reakcja na wystąpienie pana senatora Andrzejewskiego jest jednoznaczna i stanowcza. Panie Senatorze, rozporządzenie, o którym wcześniej mówiłem, zawarte w punkcie jedenastym porządku obrad, rzeczywiście dotyczy wykonywania orzeczeń sądów zagranicznych, ale nieobjętych zakresem projektu rozporządzenia, które w tej chwili omawiam. Nie będzie automatyzmu, nie będzie tak, jak to pan powiedział, że jeżeli w zakresie związku partnerskiego, który był, który się rozpadł, powstaną jakieś spory majątkowe i zostanie wydane orzeczenie przez sąd zagraniczny, to to orzeczenie będzie opatrywane na przykład w Polsce klauzulą wykonalności i będzie wykonywane. Właśnie nie. I na dowód tego przytoczyłem panu wtedy, kiedy prezentowałem tamto rozporządzenie, wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Umówiliśmy się, że ja panu przywiozę ten wyrok z Wrocławia, choć nie mam jeszcze uzasadnienia. Ten wyrok wyraźnie wykazuje, że... Miałby pan rację, mówiąc, że orzeczenia sądów zagranicznych w zakresie związków partnerskich obowiązywałyby w Polsce, gdyby związki partnerskie w Polsce były uznawane. Trybunał jednak wyraźnie stwierdził: orzeczenia w zakresie stosunków majątkowych związanych z istniejącym związkiem partnerskim czy z tym, który się rozpadł, są wykonywalne, ale tylko w państwach, w których związki osób tej samej płci są uznawane jako związki partnerskie.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.
Czy są jeszcze jakieś głosy w dyskusji?
Nikt więcej...
Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Wobec tego zamykam dyskusję.

Teraz Senat mógłby przystąpić do trzeciego czytania projektu opinii. To trzecie czytanie objęłoby jedynie głosowanie. Zostanie ono przeprowadzone razem z innymi głosowaniami.

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu piętnastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw.

Poproszę pana senatora Misiaka o przedstawienie sprawozdania komisji.

(Głos z sali: Nie ma go.)
(Głos z sali: Już idzie, idzie.)
Idzie? Dobrze.
Proszę bardzo.

Senator Tomasz Misiak:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W imieniu Komisji Gospodarki Narodowej mam przedstawić opinię do ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Jak państwo wiecie, jest to bardzo ważna ustawa, mówi się wręcz o tym, że to powinna być swoista konstytucja działalności gospodarczej w Polsce. Polska wykazała się niezwykle aktywnością właśnie w tej dziedzinie podczas kryzysu. Dzięki polskim przedsiębiorstwom Polska stała się w tym trudnym dla całego świata gospodarczym czasie tą słynną już „zieloną wyspą”. Dzięki firmom, które funkcjonują w Polsce, i to funkcjonują bardzo sprawnie, mamy wysoki potencjał rozwoju gospodarczego. Cały czas rośnie zatrudnienie, a bezrobocie spada. Oczywiście nic nie dzieje się samo. W dalszym ciągu bardzo dużej pracy wymaga korekta przepisów dotyczących swobody działalności gospodarczej w Polsce, bo w rankingach międzynarodowych wypadamy na dość niskich pozycjach. Elementami ocenianymi w tych rankingach międzynarodowych są między innymi sposób funkcjonowania rejestrów gospodarczych, czas potrzebny do założenia własnego przedsiębiorstwa oraz stopień zbiurokratyzowania tego obszaru. Te zmiany, które dzisiaj są wprowadzane przez rząd we współpracy z parlamentem, dokładnie tego dotyczą.

Dochodzimy przede wszystkim do takiego rozwiązania, że w miejsce tego słynnego jednego okienka mamy okienko elektroniczne, czyli wprowadzamy zasadę „zero okienka”. Oznacza to, że osoba, która będzie chciała rozpocząć działalność gospodarczą, będzie mogła w sposób bardzo szybki, używając komunikacji elektronicznej, korzystając z tak zwanych usług elektronicznych administracji publicznej, złożyć wniosek o zarejestrowanie swojej działalności. Ten wniosek poprzez odpowiednie systemy elektroniczne będzie dysponowany do takich miejsc, jak urząd skarbowy czy urząd statystyczny, co oznacza, że...Przynajmniej w założeniach tego systemu tak ma to funkcjonować, są tu przewidziane konkretne daty, kiedy poszczególne elementy wchodzić... Oznacza to, że właściwie w momencie złożenia tego wniosku przedsiębiorca będzie mógł rozpocząć działalność. Jak ważne jest czasami chwywanie pojawiających się szans gospodarczych, wiedza ci, którzy mieli z działalnością gospodarczą do czynienia. Często nie było możliwości ich wykorzystania, bo sam proces zakładania przedsiębiorstwa trwał kilka tygodni. W związku z tym było wiele utraconych szans, wiele utraconych korzyści gospodarczych, wiele firm nie powstało,

(senator T. Misiak)

firm, które dzisiaj mogłyby odgrywać znaczącą rolę na firmamencie polskiej gospodarki.

Dodatkowo ustawa modyfikuje i uzupełnia przepisy dotyczące możliwości składania chociażby wniosków w sprawie pełnomocnictw, co też oznacza, że administracja publiczna będzie miała dostęp do wszelkiego rodzaju pełnomocnictw przedsiębiorców drogą elektroniczną. To w znaczny sposób ograniczy biurokrację. Dotychczas przedstawiciel przedsiębiorcy bardzo często musiał pojawiać się w każdym urzędzie z osobnym pełnomocnictwem, za każdym razem wymagało to przygotowania tego pełnomocnictwa, czasami wręcz w drodze aktów notarialnych. Dzisiaj tego typu pełnomocnictwa będą w formie elektronicznej, będą one realizowane i obserwowane przez administrację czy przez instytucje, które tych pełnomocnictw potrzebują właśnie w wersji elektronicznej. Znacząco zwiększa to również wiarygodność przedsiębiorców, bo dostęp do danych elektronicznych będzie mógł mieć każdy. Współpraca z danym kontrahentem nie będzie wymagała już zgadywania, czy ktoś, kto podaje się za tego kontrahenta lub go reprezentuje faktycznie jest nim lub jego reprezentantem, czy też być może próbuje daną firmę oszukać, naciągnąć ją, narazić na niepotrzebne koszty czy wyłudzenie towaru. Wiarygodność w gospodarce jest również podstawowym elementem jej wolności i jej codziennego funkcjonowania.

Wprowadzane zmiany były postulowane i są popierane przez organizacje przedsiębiorców. Oczywiście one zaznaczają, że wciąż wymagane są kolejne zmiany, mają jednak nadzieję, że ten system będzie jednym z kroków milowych w tym procesie. Również od pana ministra słyszeliśmy, że rzeczywiście jest to dopiero początek i że ten system powinien funkcjonować już w pełni, łącznie z rejestracją VAT, od 1 stycznia 2012 r.

Komisja Gospodarki Narodowej Senatu zdecydowała się na poparcie tej ustawy bez poprawek. I taką też rekomendację chciałbym przedstawić państwu w dniu dzisiejszym na posiedzeniu naszej Wysokiej Izby: przyjmijmy tę ustawę bez poprawek. Pomożemy w ten sposób polskim przedsiębiorcom w szybszym załatwianiu spraw, zmniejszymy obciążenie ich biurokracją i podwyższymy pozycję Polski w rankingu konkurencyjności gospodarek narodowych. Dziękuję bardzo i proszę o poparcie tej ustawy.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać z miejsca trwające nie dłużej niż minutę zapytania do senatora sprawozdawcy.

Czy są jakieś pytania?

Proszę bardzo, pan senator Kieres.

Senator Leon Kieres:

Panie Senatorze, elektroniczny system ewidencji centralnej wchodzi w życie 1 lipca tego roku. Pan mówi o 1 stycznia 2012 r., czyli, jak rozumiem, ten system będzie wprowadzany stopniowo. Czy otrzymaliście państwo jakieś informacje na ten temat, czy rozmawialiście z Ministerstwem Gospodarki o tym, jak postępują przygotowania do wdrożenia tego systemu?

Senator Tomasz Misiak:

Panie Senatorze, już wyjaśniam. Oczywiście więcej informacji na temat samej procedury wprowadzenia systemu będzie mógł udzielić pan minister, ja mogę powiedzieć – na podstawie wiedzy, którą pozyskałem na posiedzeniu komisji oraz z materiałów – że rok 2012 jest ostateczną datą wprowadzenia tych rozwiązań, szczególnie jeżeli chodzi o kwestię rejestracji i połączenia z urzędami skarbowymi i VAT, a w szczególności w sytuacji składania w punkcie kontaktowym wniosku o przyznanie numeru VAT też w wersji elektronicznej.

Rzeczywiście, sama ewidencja elektroniczna jest wprowadzana tymi datami, o których pan mówił. Ona stopniowo będzie przekazywana, a zakłada się, że właściwie docelowo cały system powinien funkcjonować elektronicznie. To też ma na celu na przykład obniżenie kosztów funkcjonowania w gminach ewidencji działalności gospodarczej. Jest prawie dwa tysiące siedemset punktów ewidencji gospodarczej, w których pracuje po kilku urzędników, a to pociąga za sobą odpowiednie koszty.

Tak jak powiedziałem, szczegółowe pytania co do wprowadzenia tego systemu lepiej jest kierować do państwa, którzy za to wprowadzenie będą odpowiadać. Jeśli chodzi o zakres prawny, to poszczególne elementy będą wchodziły w życie wraz z rozwojem systemu usług administracji publicznej.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania? Nie ma pytań.

Wobec tego dziękuję panu bardzo.

(Senator Tomasz Misiak: Dziękuję bardzo.)

Projekt tej ustawy został wniesiony przez rząd.

Do prezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister gospodarki pan Dariusz Bogdan.

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki
Dariusz Bogdan:**

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Bardzo dziękuję panu senatorowi Misiakowi za tak wyczerpującą prezentację projektu rządowe-

(podsekretarz stanu D. Bogdan)

go. W zasadzie wszystko zostało już powiedziane, może poza jedną kwestią, mianowicie taką, że nowelizacja tej ustawy wprowadza również możliwość zawieszenia działalności gospodarczej, jeżeli chodzi o spółki prawa cywilnego. Tak więc jest tutaj jeszcze pewien dodatkowy element.

Mamy więc tutaj trzy główne elementy: pierwszym jest elastyczność, jeżeli chodzi o Centralną Ewidencję i Informację o Działalności Gospodarczej i system informatyczny z nią związany. Drugim jest zawieszanie spółek prawa cywilnego, a trzecim – skrócenie czasu reagowania na zapytania, które są realizowane przez przedsiębiorców i inne urzędy w ramach pojedynczego punktu kontaktowego, odpowiednio, z czternastu do siedmiu dni bądź też w przypadkach szczególnych z – dni dwudziestu jeden do czternastu. Tak więc wszystkie elementy, które wprowadza ta ustawa, działają absolutnie na korzyść przedsiębiorców.

Odpowiadając na szczegółowe pytanie pana senatora Kieresa, chciałbym powiedzieć, że system informatyczny już został przygotowany. Ta ustawa wprowadza pewne elastyczności, których wspólnym elementem jest to, że nie chcielibyśmy popełnić błędu, który został popełniony w roku 2008, kiedy wprowadzono tę zasadę jednego okienka. To znaczy chcielibyśmy, aby wszystkie samorządy, które również będą uczestniczyły w tym procesie – zaraz powiem, na jakich zasadach – przez pierwsze pół roku przyłączały się do projektu w sposób dobrowolny.

Teraz od początku. Okres przejściowy dla systemu zaczyna się 1 lipca i trwa do końca tego roku. Zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej, obecnie jest tak, że w Polsce organem rejestrowym są urzędy gminne. 1 lipca rozpocznie się półroczny okres przejściowy, podczas którego będzie istniała pewna dwoistość, mianowicie urzędem rejestrowym dla centralnej ewidencji działalności gospodarczej będzie i minister gospodarki, i urząd gminy, nie dłużej jednak niż do dnia, w którym rejestr dotychczasowych wpisów, tych z lat dziewięćdziesiątych i po roku 2000, zostanie przekazany z urzędu gminy do ministra gospodarki. To będzie wyglądało w taki sposób.

Przez pół roku będzie również taka możliwość, aby gminy mogły realizować ten proces – i na tym polega ta dobrowolność – albo po nowemu, czyli w nowym systemie informatycznym, albo po starymu, czyli na tych zasadach, które były do tej pory, nie dłużej jednak niż do czasu przekazania rejestrów do ministra gospodarki. Chcielibyśmy, żeby urzędy gmin, które uczestniczą w tym procesie – zaraz jeszcze do tego wrócę – miały pewną swobodę i aby same mogły wybrać moment przystąpienia do systemu, aby nie były zmuszone do przystąpienia do niego określonego dnia o okreś-

lonej godzinie. W mojej ocenie taka dobrowolność i elastyczność spowoduje to, że jeżeli ktoś przekona się, że rzeczywiście w ten sposób w jeden dzień można założyć działalność gospodarczą, to raczej dobrowolnie będzie przechodził na ten system, że nie będzie pozostawał w tym starym.

Sama istota systemu jest taka, że oto każda osoba fizyczna, która chciałaby rozpocząć działalność gospodarczą, będzie mogła usiąść do komputera i założyć tę działalność. Oczywiście jest, że bardzo duża część przyszłych przedsiębiorców nie będzie chciała skorzystać z tej formuły, czyli z tego, żeby bezpośrednio założyć działalność gospodarczą. Wiele osób będzie chciało zrobić to po staremu, czyli pójść do urzędu gminy. I tutaj też jest możliwość założenia działalności gospodarczej na starych zasadach, czyli w indywidualnych przypadkach będzie mogła być ona założona przy pomocy pracownika urzędu gminy.

Projekt rządowy zakładał udział w samym procesie nie tylko urzędów gmin, ale uwzględnił również możliwość zakładania działalności w urzędach skarbowych. Przyznam uczciwie, że sejmowa Komisja „Przyjazne Państwo” nie zgodziła się na to, aby odbywało się to również w urzędach skarbowych, tak więc ta możliwość pozostała tylko i wyłącznie w urzędach gmin. Nie sądzę, aby przez to projekt w jakiś zasadniczy sposób stracił na jakości.

Co jeszcze niesie ze sobą ten projekt? Elementy absolutnie elastyczne. Dotąd uważano, że barierą przy procedurach o charakterze elektronicznym jest podpis elektroniczny. W związku z tym różne ministerstwa starały się to obchodzić... Nie będę mówił tutaj o samych zasadach funkcjonowania podpisu elektronicznego, bo to jest dyskusja na kiedy indziej, ważne jest to, że próbowano to obchodzić, stosując zwykły podpis. Uznaliśmy, że zakładanie działalności gospodarczej, a także też inne funkcje, związane z centralną ewidencją działalności gospodarczej, są zwykle początkiem, czyli są na tyle istotne, że nie można autoryzować osoby, która dokonuje zmiany, w inny sposób, czyli mniej bezpieczny. Tak więc uznaliśmy, że należy skupić się wyłącznie na mocnych, twardych metodach autoryzacji, a taką jest – uwaga, to wprowadza ta ustawa – nie tylko podpis elektroniczny, ale również inne narzędzie, które będzie wydawane od 9 czerwca tego roku, czyli zaufany profil. A więc staramy się stworzyć szerszą gamę... większe możliwości. Zaufany profil będzie narzędziem wydawanym za darmo, nie tylko konkretnemu...

(Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski: Co zaufane?)

Zaufany profil. Zaufany profil to jest metoda autoryzacji, która będzie wydawana przez wszystkie urzędy skarbowe w tym kraju, a docelowo również przez wszystkie urzędy ZUS. Na początku obejmie to cztery urzędy ZUS i wszystkie urzędy

(podsekretarz stanu D. Bogdan)

skarbowe. Będzie to metoda autoryzacji każdego obywatela w tym kraju, o ile tylko on zechce to zrobić. Metoda ta polega na autoryzacji w urzędzie – gdzie zwykle posługujemy się naszym dowodem osobistym – na przykład mnie, tego, że nazywam się Dariusz Bogdan, bądź jakiegokolwiek innej osoby. Proszę zwrócić uwagę, że jeżeli chodzi o internet, takiej możliwości nie ma, to znaczy dokonania, że tak powiem, twardej autoryzacji – sprawdzenie tego jest dosyć skomplikowane. Stąd i w prawie europejskim, i w prawie polskim podpis elektroniczny, a także inna forma autoryzacji, zbliżona do podpisu elektronicznego. Zaufany profil jest po to, aby pan senator Kieres nie miał wątpliwości, że Dariusz Bogdan, który podpisuje się w określony sposób w internecie, to na pewno jest Dariusz Bogdan, a nie ktokolwiek inny. W związku z tym wprowadziliśmy między innymi omówione zmiany.

Pan senator Misiak sporo mówił o kwestii komunikacji, która jest bardzo ważna. Panowie Senatorowie, o ile uda nam się przeprowadzić ten projekt z sukcesem – w co gorąco wierzę, bo został jeszcze miesiąc, a my praktycznie jesteśmy na finiszu przedsięwzięcia – o tyle po raz pierwszy w naszym kraju uda się w jednym miejscu, tak to ujmę, zderzyć ze sobą bardzo wiele rejestrów państwowych. Chodzi o rejestry numerów PESEL, wszystkie rejestry podatników, płatników podatków, a także, uwaga, Krajowy Rejestr Karny – zaraz poświęcę temu chwilę – oraz ZUS, KRUS. Zatem wszystkie rejestry państwowe znajdują się w jednym miejscu. Dotąd nie udało się tego zrobić. Mam nadzieję, że tym razem jednak się uda i że właśnie dzięki temu rozwiązaniu, jak mówił pan senator Misiak, będzie możliwość założenia działalności gospodarczej w ciągu dwudziestu czterech godzin. Centralna Ewidencja Działalności Gospodarczej dotyczy nie tylko zakładania działalności gospodarczej, ale i wszystkich elementów związanych ze zmianą stanu prowadzenia działalności gospodarczej, czyli zarówno rodzaj prowadzenia działalności gospodarczej, jak i zmiana PKD, zawieszenie tej działalności, zakończenie lub zmiana miejsca prowadzenia. Cały system informatyczny, który został zbudowany, jest jak najbardziej elastyczny i myślę, że – nawet jak na polskie czy europejskie warunki – niekosztowny. Komplet systemu informatycznego, wszystko, a więc sprzęt, szkolenia, software, kosztował około 20 milionów zł, czyli nie są to jakieś bardzo duże pieniądze.

Teraz sprawa, o której mówił pan senator Misiak – okres przejściowy. Od 1 lipca będzie można założyć działalność gospodarczą, przy czym, uwaga, od 1 stycznia 2012 r. oprócz tego będzie można złożyć deklarację VAT i wskazać pełnomocnika. Wszystkie informacje, które są związane z prowa-

dzeniem działalności gospodarczej, będą miały charakter publiczny, czyli będą wskazane w internecie. W związku z tym będziemy starali się wzmocnić nie tylko element związany z elastycznością i usprawnieniem zakładania działalności gospodarczej, ale i inny dosyć istotny element, o którym również mówił pan senator Misiak, mianowicie bezpieczeństwo obrotu gospodarczego. Każdy będzie mógł sprawdzić kontrahenta, z którym współpracuje, sprawdzić, czy rzeczywiście prowadzi działalność gospodarczą, ma odpowiednie pozwolenia, licencje i koncesje na prowadzenie reglamentowanej działalności gospodarczej oraz będzie mógł sprawdzić, czy pełnomocnik, którego wskazał, rzeczywiście jest tym pełnomocnikiem, czy też nie.

Generalnie staramy się sprawić, aby Polska szła w kierunku, że tak powiem, Polski elektronicznej. Jak powiedziałem, pewne elementy będą wprowadzone 1 stycznia 2012 r. Zaraz za tą ustawą idzie jeszcze jedna, z tym że jest ona prowadzona przez ministra finansów. Przyznam, że był to również nasz pomysł. Chodzi o to, aby czynność prawną, jaką jest nadanie numeru identyfikacji podatkowej, NIP, zamienić na czynność czysto techniczną. Nie ma powodu, aby nadanie numeru identyfikacyjnego płatnika było czynnością o charakterze prawnym, decyzją administracyjną, wydawaną w trybie k.p.a., zamiast tylko i wyłącznie czynnością techniczną, nadaniem numeru o charakterze pomocniczym. W związku z tym również dodatkowe bariery, które są związane z czasem, zostaną ograniczone.

O zaufanym profilu już mówiłem...

Panie Marszałku, myślę, że mniej więcej powiedziałem wszystko. Jeżeli ktoś chciałby...

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

A jeśli nie, to senatorowie dopytają.

Pan senator Bisztyga. Bardzo proszę. Proszę bardzo, pan senator Bisztyga.

Senator Stanisław Bisztyga:

Ja muszę się skupić, dlatego że senator Zientarski prosił o chwilę skupienia.

Szanowny Panie Ministrze, jak ktoś powiedział, jest to krok milowy i było to wielokrotnie podkreślane zarówno w pana wystąpieniu, jak i w wystąpieniu senatora Misiaka. Jest to rozwiązanie oczekiwane przez środowiska gospodarcze. Czy byłby pan uprzejmy powiedzieć, jak na etapie konsultacji wyglądały uwagi organizacji samorządu gospodarczego, z którymi organizacjami to konsultowano, a z którymi nie i w jakim stopniu uwagi zostały uwzględnione?

Następne pytanie. Wracam do kwestii tego nie-
szczęsnego systemu centralnej ewidencji. Czy

(senator S. Bisztyga)

jest pan pewny sprawności tego systemu i tego, że on udźwignie...

Kolejne pytanie. Ja nie podzielam poglądu, jeżeli chodzi o punkt kontaktowy, że siedem dni i czternaście dni to jest jakieś niezwykle skrócenie. Otóż wydaje mi się, że w związku z tym, że pan minister powiedział, iż będzie można rejestrować działalność po staremu, te terminy można byłoby jeszcze skrócić albo przynajmniej założyć, tak jak tutaj, że to będzie w pierwszym limicie czasowym.

I ostatnie pytanie dotyczy możliwości rejestrowania, rozpoczynania działalności z chwilą złożenia wniosku. Taka możliwość już istnieje. Czy pan minister ma wiedzę, czy to jest powszechna praktyka? Jaka jest skala korzystania z tej możliwości? A może jednak ciągle jest to zjawisko incydentalne? Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki
Dariusz Bogdan:**

Bardzo dziękuję.

Panie Senatorze, ja i Ministerstwo Gospodarki dalecy jesteśmy, że tak powiem, od formułowania wielkich słów związanych z tym, czy to jest krok bardziej milowy, czy mniej milowy... Chodzi o to, aby traktować to jako normę związaną z dobrym stanowieniem prawa, ze skróceniem i uelastycznieniem... oraz, na co wskazywał pan senator Miśiak, jako możliwość polepszenia prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce.

Kwestia opinii związanych z samorządami. Projekt rządowy na początku nie zakładał jednego – pewnego dualizmu, jeżeli chodzi o zakładanie działalności gospodarczej, która jest prowadzona po nowemu i po staremu. Zakładaliśmy tylko i wyłącznie sam system informatyczny. W wyniku interwencji samorządów, szczególnie tych ze wschodniej, z południowo-wschodniej i północno-wschodniej Polski... Stamtąd napływały opinie, w których była mowa o tym, że nie zawsze jest dostęp do szerokopasmowego internetu, nie zawsze jest dostęp do internetu, zdarzają się awarie. W związku z tym oparcie się tylko i wyłącznie na systemie informatycznym może stanowić pewne zagrożenie. Wobec tego, działając absolutnie odpowiedzialnie, postanowiliśmy zaproponować wspólnie z komisją „Przyjazne Państwo” zachowanie tego dualizmu przez pół roku. Wiąże się to z jednej strony z elementem bezpieczeństwa, z drugiej strony z zasadą, której ja hołduję, mianowicie dobrowolnego przystępowania do projektu. Ina-

czej jest, jeżeli ktoś musi to zrobić, a inaczej jest, jeżeli ktoś przystępuje do jakiegoś projektu z uwagi na to, że dostrzega, iż ten projekt oferuje wartości dodane, duże wartości dodane.

Jeżeli chodzi o sprawność samego systemu informatycznego, to... Ja jestem informatykiem, w życiu uczestniczyłem czy też szefowałem tworzeniu wielu systemów. Zawsze istnieje jakieś ryzyko, ale tu wydaje się, że te ryzyka zostały zminimalizowane. Wszystkie struktury związane z wprowadzeniem tego systemu albo już zostały wykonane, albo zostaną wykonane. Nie wydaje mi się, aby były tu jakieś istotne zagrożenia – również w tym kierunku działa ten element związany z dualizmem możliwości założenia działalności gospodarczej.

Jeżeli chodzi o to, kto opiniował samą ustawę, to – kolega właśnie mi odpowiedział – oprócz KIG, Business Centre Club praktycznie wszystkie organizacje przedsiębiorców pozytywnie odniosły się do ustawy. Odniosły się bardzo pozytywnie również do tego, aby ustawę uzupełnić o deklarację VAT.

Jeżeli chodzi o skrócenie czasu i kwestionowanie tego, twierdzenie, że nie jest wielkim osiągnięciem skrócenie czasu z dwudziestu jeden do czternastu dni czy też z czternastu do siedmiu dni, to odpowiem: ma pan rację, tak, ma pan rację. Zgadza się, tylko że wydaje mi się, że nie jesteśmy jeszcze na takim etapie... Oto na pytanie, które może być zadane drogą elektroniczną w jednym miejscu, w pojedynczym punkcie kontaktowym, musi odpowiedzieć jakiś organ, który jest dowolnie wybranym organem w Polsce. Z punktu widzenia logistyki nie wydaje mi się, aby na dzień dzisiejszy było to prawdopodobne. Niemniej jednak te terminy siedem i czternaście dni są terminami skrajnie górnymi. I mogę tu pana senatora zapewnić, że jeżeli chodzi o Ministerstwo Gospodarki, to absolutnie przykładamy do tego wagę, aby działać na rzecz przedsiębiorców i aby, jeżeli są pytania, odpowiadać w terminach, które są terminami najkrótszymi. Ale nie zawsze to od nas zależy.

To chyba wszystko. Jeżeli nie odpowiedziałem na wszystkie pytania, to przepraszam.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Pan senator Wojciechowski.

Senator Grzegorz Wojciechowski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panie Ministrze!

W pierwszym pytaniu chodzi mi o sprawność systemu. Podobny system działa chociażby w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, podobnie jest z wnioskiem o wpis do ewidencji producentów, jego zarejestrowanie trwa, jeżeli nie ma dużego natłoku wniosków, około

(senator G. Wojciechowski)

czterdziestu minut. Czterdzieści minut to jest czas, kiedy można się udać do urzędu i wrócić, a nawet jeszcze czegoś zapomnieć, jeśli to nie jest bardzo daleko. Rozumiem, że ten system będzie dużo tańszy, należy więc przypuszczać, że i jego sprawność będzie niższa, a ilość danych, które będą przetwarzane, wcale nie będzie mniejsza. Chciałbym więc dowiedzieć się, jakie są tu założenia co do czasu odpowiedzi bazy danych – no bo łączy to łączy, ale liczy się też czas odpowiedzi bazy danych.

Druga sprawa to kwestia kodeksu postępowania administracyjnego. Kodeks nakłada pewne obowiązki na urzędnika w kwestii poinformowania petenta, udzielenia wyczerpujących informacji i tak dalej. Tu nie będzie urzędnika, więc w tym zakresie nie będzie informacji, jak będzie wyglądać procedura odwoławcza. No, tu sprawa jest niewiadoma. Prosty przykład: rolnik otrzymuje pomoc w ramach różnicowania działalności, jest ubezpieczony w KRUS od piętnastu lat na wniosek, od roku z mocy ustawy, rejestruje przez internet swoją działalność i wtedy okazuje się, że nie może być, jako prowadzący działalność gospodarczą, ubezpieczony w KRUS, tylko musi być ubezpieczony w ZUS, na który go normalnie nie stać. Program został już zrealizowany, działalność została podjęta, pozostaje więc tylko komornik. Czy w tym zakresie bezpieczeństwo tych osób, które będą chciały otworzyć działalność gospodarczą, nie ulegnie obniżeniu, i to znacznemu obniżeniu, zwłaszcza podmiotów słabszych, takich jak rolnicy, którzy korzystają z programów różnicowania działalności? Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki
Dariusz Bogdan:**

Panie Senatorze! Wysoki Senacie!

Po pierwsze, nie uzależniałbym jednej rzeczy... O kosztach powiedziałem tylko dodatkowo, aby pokazać, że koszty nie były specjalnie wysokie. Nie uzależniałbym jednak w tym konkretnym przypadku tych dwóch elementów, mianowicie jakości i ceny. Wiem, w jaki sposób wygląda system informatyczny w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Powiem nawet, że sam byłem współautorem, szefem projektu, ale nie w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, tylko w ARR. Pewnie nie było w tej sprawie informacji o charakterze publicznym, ale teraz powiem, że nigdy nie było specjalnych problemów

z tym projektem, dużo się o nim nie mówiło, ale proszę sobie wyobrazić, że Agencja Rynku Rolnego jako jedyna agencja w skali całej Unii Europejskiej dostała akredytację bezwarunkową ze względu właśnie na system informatyczny. Ja wtedy miałem zaszczyt być tam dyrektorem informatyki. No ale to nie jest istotne. Teraz tylko chciałem pokazać, że nie ma zależności pomiędzy ceną a jakością. Ona czasem istnieje, ale w tym przypadku bym tego nie łączył, dlatego że mówimy o dwóch zupełnie różnych sprawach. To jest element pierwszy.

Element drugi. Co innego uwarunkowania techniczne, a co innego uwarunkowania o charakterze prawnym. Samo wypełnienie wniosku CEIDG trwa – sam to testowałem – dziesięć minut. Jak ktoś chciałby zrobić to po raz pierwszy, trwa to, bo robiliśmy też takie teksty, maksymalnie pół godziny. Dla kogoś absolutnie niebiegłego, kto musi przeczytać wszystkie przepisy, pomylić się, wrócić i tak dalej, trwa to pół godziny. Dla osoby, która porusza się w tym biegle – kilka minut, mniej niż dziesięć. Skoro mnie udało się to zrobić w dziesięć minut, to komuś takiemu, kto robi takie rzeczy na co dzień, zajmie to, jak myślę, mniej więcej połowę tego czasu.

To zaś, że wpis do rejestru CEIDG jest dokonywany następnego dnia od chwili złożenia wniosku, to nie jest związane z odpowiedzią bazy danych, a tylko i wyłącznie z interakcją z innymi urzędami, które uczestniczą w opiniowaniu samego wniosku jako takiego. Wniosek zostaje złożony do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, ale w tym samym miejscu skupiają się inne rejestry, czyli, że tak powiem, odpytywany jest rejestr PESEL, bo trzeba sprawdzić, czy osoba, która chce założyć działalność gospodarczą, w ogóle żyje, istnieje, ma określony numer PESEL; jest też odpytywany rejestr NIP pod kątem tego, czy numer NIP należy do tej osoby, która złożyła wniosek; ponadto do rejestru ZUS jest składana deklaracja ZUS; to samo dokładnie dotyczy KRUS; w KRK, w Krajowym Rejestrze Karnym sprawdzane jest to, czy dana osoba nie ma zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w całości bądź też w części. Czyli generalnie nie chodzi w tym wszystkim o sprawność, o odpowiedź samej bazy danych, tylko o proces weryfikacji wniosków, które są składane. Nie mam zielonego pojęcia, ile taka weryfikacja trwa w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – pan powiedział tylko i wyłącznie o wypełnieniu wniosku – ale jestem przekonany, że nie jest to gotowe następnego dnia.

Żeby była pełna jasność i żeby – już kończę – być w zgodzie z prawem, powiem, że w naszym przypadku sama ustawa wprowadza to, iż weryfikacja wniosków zaczyna się w momencie złożenia tego wniosku, nie kończy się w momencie dokonania wpisu, tylko trwa. Ale też w samym wniosku

(podsekretarz stanu D. Bogdan)

jest zapis mówiący o oświadczeniu pod groźbą karną, jeżeli chodzi o złożenie nieprawdziwych danych.

Wydaje mi się, że odpowiedziałem na wszystkie pytania...

Aha, jeśli chodzi o samą decyzję dotyczącą wykreślenia, to określa to oczywiście k.p.a. A co do prowadzenia działalności gospodarczej – to dotyczy takiej działalności poza działalnością rolniczą. Patrzę tutaj w kierunku moich kolegów. Tak, kiwają głową. Potwierdzam więc, że tak jest, chodzi o wszystkie rodzaje działalności poza działalnością o charakterze rolniczym.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie ma. Wobec tego bardzo dziękuję.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Dariusz Bogdan: Bardzo dziękuję, Panie Marszałku.)

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, w tej sytuacji możemy przystąpić do debaty.

Otwieram dyskusję.

Pan senator Wyrowiński, chwilowo jedyny zapisany do dyskusji. Proszę bardzo.

Senator Jan Wyrowiński:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Nie mogłem sobie odmówić satysfakcji, żeby akurat przy okazji tej ustawy stanąć na trybunie, bowiem moim zdaniem jest godne podkreślenia, że bez fanfar, bez zadęcia, bez różnych zapowiedzi wprowadzamy rozwiązania, które naprawdę zrewolucjonizują tę sferę związaną z działalnością gospodarczą. Warto mieć tego świadomość.

Nie wiem, czy państwo wiecie, że w tej chwili według GUS w Polsce działa 3,7 miliona podmiotów gospodarczych, według ZUS – 2,5 miliona takich podmiotów, a według urzędów skarbowych – 2,1 miliona. Ten system doprowadzi do tego, że będziemy mieli bardziej pewne wiadomości na przykład na ten temat, a jest to niezwykle istotne. On zwiększy pewność obrotu gospodarczego, tak jak mówił pan senator Misiak. To naprawdę w sposób istotny, z wielu powodów, zwiększy pewność obrotu gospodarczego. Wydaje mi się, że wszyscy na tej sali, i z tej, i z tamtej strony, powinni sobie życzyć, żeby 1 lipca – bez kamer, bez fanfar – to ruszyło. I żeby na przykład pan senator Motyczka mógł 2 lipca usiąść przed komputerem, założyć firmę zajmującą się doradztwem i żeby w ciągu dwudziestu czterech godzin ta firma mogła zacząć funkcjonować.

Uporaliśmy się również, o czym mówił pan minister i co jest niezwykle ważne, z problematyką konieczności dostępu do innych rejestrów. Tutaj to będzie automat. W związku z tym sędzę, że jesteśmy skazani na sukces. I to będzie sukces wszystkich. Nas wszystkich, Panie Marszałku. I jak sędzę, za rok czarna księga polskiego biznesu, którą przygotowuje jedna z organizacji, z którymi były konsultacje w tej sprawie, czyli „Lewiatan”, będzie nieco cieńsza. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Wnioseków legislacyjnych nie złożono.

Zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowanie w sprawie rozpatrywanej ustawy zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu.

Przystępujemy do rozpatrzenia ostatniego punktu, punktu siedemnastego porządku...

(Głos z sali: Przedostatniego.)

Przedostatniego? A tak, rzeczywiście.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu siedemnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie.

Projekt został wniesiony przez grupę senatorów. Zawarty jest w druku nr 1201, a sprawozdanie komisji w druku nr 1201S.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, pana senatora Piotra Zientarskiego, o przedstawienie wspólnego sprawozdania komisji o projekcie ustawy. Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Piotr Zientarski:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

Projekt ten, wniesiony przez grupę senatorów, których mam zaszczyt reprezentować, dotyczy istotnej kwestii i jest pilny. Pilny jest dlatego, że okazało się w kwietniu tego roku, że dopiero w tym czasie został zakończony cykl rozpoznawania odwołań w sprawach egzaminów adwokackich, radcowskich, notarialnych. Czyli w tej ustawie chodziło o to, żeby bazując na jednej komisji odwoławczej, która istnieje do tej pory, minister mógł powołać w miarę potrzeby więcej komisji. Bo istnieje obecnie takie zagrożenie, że z uwagi na zwiększającą się liczbę zdających – szacuje się, że w 2011 r. będzie ich pięć tysięcy trzystu trzydziestu – komisja, przy tym stanie prawnym, nie zdąży rozpoznać odwołań w ciągu roku, a już będą

(senator P. Zientarski)

następne egzaminy. Obecnie te egzaminy rozpoczynają się już 17 czerwca, dlatego sprawa jest pilna. Chodzi o to, żeby otworzyć możliwość powołania przez ministra dodatkowych komisji odwoławczych – to jest istotą tego przedłożenia.

Co prawda – nie będę już zabierał głosu w dyskusji – w trakcie posiedzenia komisji powstały pewne problemy natury legislacyjnej, które nie zostały do końca rozważone. Wiem o tym – i dlatego komisja zaproponowała przyjęcie projektu bez poprawek – ale jest mi wiadome, że takie poprawki zostały złożone i za chwilę będę wnosił do pana marszałka o spowodowanie, żeby wyznaczono taki termin posiedzenia komisji, żeby można było tę nowelizację przyjąć na tym posiedzeniu. Za chwilę złożę taki wniosek. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania do pana sprawozdawcy?

Pan senator Wojciechowski, proszę bardzo.
Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Grzegorz Wojciechowski:

Panie Marszałku, Wysoka Izbo, Panie Senatorze, chodzi mi tylko o to, jaka jest liczba tych odwołań. Ile, tak około...

Senator Piotr Zientarski:

Zaraz powiem panu dokładnie. W 2010 r. wpłynęło łącznie sześćset jedenaście odwołań.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie widzę zgłoszeń, proszę państwa.

Czy przedstawiciel rządu chce zabrać głos w sprawie przedstawionego projektu ustawy?
Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Grzegorz Walejko:**

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Chciałbym tylko króciutko uzupełnić sprawozdanie i przyłączyć się do wniosków i do zdania pana senatora sprawozdawcy. Sprawa rzeczywiście wymaga pilnej interwencji, ponieważ już za kilka tygodni, czyli od 14 czerwca, zaczynają się egzaminy radcowskie i adwokackie. Już w tej

chwili wiemy, że szacunki, które pan senator przedstawił, dotyczące liczby zdających, niemal się potwierdziły; jest różnica kilkudziesięciu osób w przypadku aplikacji adwokackich i radcowskich. Tak więc można powiedzieć, że o ile w ostatnim roku było ponad sześćset odwołań, o tyle teraz, jeżeli chodzi o rok bieżący, liczba tych odwołań prawdopodobnie się podwoi. Tak szacujemy. I z pewnością nie jest możliwe, aby jedna komisja odwoławcza była zdolna do rozpatrzenia w rozsądnym czasie tych odwołań. Zatem ta interwencja jest tutaj konieczna.

Chciałbym jeszcze zwrócić uwagę na to zagadnienie, o którym pan senator zechciał powiedzieć. Rzeczywiście wydaje się, że projekt wymaga pewnej korekty, ponieważ przepisy w ustawach samorządowych nie są jakby paralelne. W jednej z ustaw, czyli w ustawie – Prawo o notariacie jest zbędne odwołanie się do przepisu art. 71f§5, ponieważ nie ma tego przepisu w komisjach odwoławczych... W przypadku prawa o notariacie komisję powołuje się w każdym roku, a więc nie ma kadencyjności. Odpowiednią poprawkę, jeżeli będzie złożona, oczywiście będę chciał poprzeć. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

A, Panie Ministrze, mam jedno pytanie. Z mojego doświadczenia wynika, że jeżeli sprawa jest pilna, to w tym momencie projekt rządowy ma kolosalne priorytety jako projekt pilny, natomiast w przypadku projektu senackiego, jak z naszego doświadczenia wynika, perspektywy są bardzo dalekie.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Grzegorz Walejko:**

Miejmy nadzieję, że tutaj będzie inaczej. Projekt rzeczywiście nie jest zbyt duży, zatem myślę, że tempo będzie dość szybkie. Mam taką nadzieję.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Grażyna Sztark)

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania do pana ministra?
Bardzo proszę, pan senator Andrzejewski.

Senator Piotr Andrzejewski:

Panie Ministrze, dlaczego trzeba to robić aż w trybie inicjatywy ustawodawczej, a nie poprzez akt władzy wykonawczej w ramach działalności resortu?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Grzegorz Wałęjko:**

Przyczyna jest prosta: każda z tych ustaw przewiduje jedną komisję odwoławczą w przypadku każdego samorządu prawniczego i żadna z tych ustaw nie daje ministrowi sprawiedliwości możliwości powołania, w razie potrzeby, innych komisji, dodatkowych.

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Jeszcze tylko dodatkowe pytanie.)

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Bardzo proszę.

Senator Piotr Andrzejewski:

A czy nie można nadać komisji tego statusu, wynikającego z trzech ustaw... Czy trzeba tworzyć aż ustawowe źródło prawa i czy nie można tego zrobić na podstawie jednej ustawy? Po co są aż trzy ustawy do powoływania takich samych komisji?

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Grzegorz Wałęjko:**

Każda z ustaw przewiduje oddzielną komisję odwoławczą, ponieważ na podstawie każdej z tych ustaw przeprowadza się odrębne egzaminy. One są wprowadzane w jednym czasie, akurat w tym roku tak wyszło, ale za każdym razem jest to oddzielny egzamin i za każdym razem są oddzielne komisje egzaminacyjne pierwszego stopnia, a później także komisje odwoławcze.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Jeszcze jedno pytanie, jeżeli można.)

Proszę uprzejmie.

Senator Piotr Andrzejewski:

Czy to jest skonkretyzowane, jaka liczba odwołań decyduje o tym, że powołuje się więcej niż jedną komisję odwoławczą? Czy to się odbywa według dyskrejonalnego uznania ministra, czy też jest jakaś określona liczba czy przedział od – do?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Grzegorz Wałęjko:**

O tym, ile zostanie powołanych komisji odwoławczych, będzie decydować liczba odwołań.

(*Senator Piotr Andrzejewski:* A czy jest przewidywana jakaś konkretna liczba?)

Musimy wziąć pod uwagę sytuację, jaka miała miejsce w ostatnim roku. Rozpoznawanych było sześćset jedenaście odwołań, a proces odwoławczy trwał dziesięć miesięcy. Skoro szacujemy, że w tym roku będzie co najmniej tysiąc dwieście odwołań, no takie są szacunki, a może nawet nieco więcej, to trzeba będzie powołać odpowiednią liczbę komisji, żeby, po pierwsze, rozpatrzyły one większą liczbę odwołań, a po drugie, żeby rozpatrzyły je w krótszym czasie, bo dziesięć miesięcy to zdecydowanie za długi czas.

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Ale kryterium jest uznaniowe...)

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Rozumiem, że nie ma określonej ilości...)

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Grzegorz Wałęjko:* Nie jest przewidziana.)

(*Senator Piotr Andrzejewski:* Dziękuję.)

Dziękuję bardzo.

Pan senator Zientarski.

(*Senator Piotr Zientarski:* Ja zgłaszam wniosek formalny.)

Tak, bardzo proszę.

(*Senator Piotr Zientarski:* Bo nie ma już więcej pytań. Tak?)

Nie, nie ma.

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Grzegorz Wałęjko:* Dziękuję bardzo.)

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców. Przemówienie senatora w dyskusji nie może trwać dłużej niż dziesięć minut, a podpisane wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają do marszałka Senatu do momentu zamknięcia dyskusji.

Informuję, że nikt z państwa senatorów nie zapisał się do głosu.

Dla porządku informuję, że wnioski o charakterze legislacyjnym na piśmie złożył pan senator Piotrowicz.

Zamykam dyskusję.

Teraz Senat mógłby przystąpić do trzeciego czytania projektu... Przepraszam bardzo.

(wicemarszałek G. Sztark)

W związku z tym, że zostały złożone wnioski o charakterze legislacyjnym, Senat kieruje projekt ustawy do Komisji Ustawodawczej oraz do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Proszę uprzejmie, pan senator zgłasza wniosek formalny.

Senator Piotr Zientarski:

Zgłaszam wniosek formalny, Pani Marszałek. Proszę panią marszałek o wyznaczenie komisjom terminu przygotowania dodatkowego sprawozdania w celu przeprowadzenia trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie jeszcze w trakcie tego posiedzenia. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Ponieważ pan senator Zientarski zgłosił wniosek o wyznaczenie komisjom terminu przygotowania dodatkowego sprawozdania w celu przeprowadzenia trzeciego czytania projektu ustawy jeszcze na tym posiedzeniu Senatu, to jeśli nie usłyszę głosów sprzeciwu, uznam, że Senat przyjął przedstawiony wniosek.

Głosów sprzeciwu nie ma. W związku z tym proponuję, aby jeszcze dzisiaj to zostało rozpatrzone.

Dziękuję uprzejmie.

Dziękuję bardzo panom ministrom.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu osiemnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy.

Przypominam, że projekt ten został wniesiony przez pana senatora Leona Kieresa i zawarty jest w druku nr 1227, a sprawozdanie komisji – w druku nr 1227S.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Spraw Zagranicznych, pana senatora Leona Kieresa, o przedstawienie wspólnego sprawozdania komisji dotyczącego projektu uchwały.

Proszę uprzejmie, Panie Senatorze.

Senator Leon Kieres:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Ten projekt jest w gruncie rzeczy wspólną inicjatywą sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych oraz senackiej Komisji Spraw Zagranicznych. Do oceny tego projektu wyznaczona została przez pana marszałka również Komisja Ustawodawcza.

W dniu dzisiejszym obydwie komisje na wspólnym posiedzeniu odniosły się pozytywnie do tego

projektu – projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy – i poparły ten projekt jednogłośnie.

Rzecz dotyczy skorzystania z praktyki współpracy międzyparlamentarnej, jaka przyniosła już określone owoce i doświadczenia w relacjach między Sejmem Republiki Litewskiej a Sejmem i Senatem Rzeczypospolitej Polskiej. Uznaliśmy, że stan stosunków polsko-mołdawskich, rola, jaką odgrywa Mołdowa, a zwłaszcza postępy w demokratyzacji, w rozwoju gospodarczym, mimo wielu kłopotów, także rola Mołdowy w ramach projektu polsko-szwedzkiego Partnerstwa Wschodniego wskazują, że i parlamenty obydwu państw powinny włączyć się w te relacje między naszymi państwami. Stąd też proponujemy przyjęcie tego projektu uchwały.

Ten projekt uchwały został już przyjęty jednogłośnie przez sejmową Komisję Spraw Zagranicznych i będzie głosowany w tym tygodniu, prawdopodobnie jeszcze dzisiaj, przez Sejm. Nie ma tutaj sporów ani różnic politycznych – także w naszej Izbie.

Proponuję abyśmy przyjęli uchwałę o następującej treści:

„W celu rozwijania i umacniania przyjaźni oraz współpracy między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Mołdowy, Senat Rzeczypospolitej Polskiej – działając w porozumieniu z Sejmem Rzeczypospolitej Polskiej – postanawia powołać Zgromadzenie Parlamentarne Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy.

Zadaniem Zgromadzenia Parlamentarnego jest rozpatrywanie spraw interesujących Senat i Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i Parlament Republiki Mołdowy oraz przyjmowanie wspólnych stanowisk w tym zakresie.

Zasady i tryb pracy Zgromadzenia Parlamentarnego określi statut uchwalony przez Zgromadzenie Parlamentarne.

Prezydium Senatu Rzeczypospolitej Polskiej powoła senacką część polskiej delegacji do Zgromadzenia Parlamentarnego spośród członków klubów senatorskich proporcjonalnie do liczebności tych klubów”.

Bardzo proszę o akceptację tego projektu.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo, Panie Profesorze.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać trwające nie dłużej niż minutę zapytania do sprawozdawcy komisji, a zarazem wnioskodawcy.

Czy ktoś z państwa senatorów zgłasza takie pytanie? Nie.

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

I teraz mamy problem, nie ma wśród nas bowiem przedstawiciela rządu.

(wicemarszałek G. Sztark)

Ja mam taką propozycję: jeżeli nie mają państwo żadnych pytań do przedstawiciela rządu, to uznam, że można przystąpić do dyskusji.

Proszę uprzejmie.

Senator Leon Kieres:

Jeżeli można, chciałbym uzupełnić moją wypowiedź. Na posiedzeniu połączonych komisji był przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych i zadeklarował, że w całości akceptuje ten projekt.

(Wicemarszałek Grażyna Sztark: Akceptuje?)

Tak.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców. Przemówienie senatora w dyskusji nie może trwać dłużej niż dziesięć minut, a podpisane wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają do marszałka Senatu do momentu zamknięcia dyskusji.

Informuję, że nikt z państwa senatorów nie zapisał się do głosu.

Zamykam dyskusję.

Teraz Senat mógłby przystąpić do trzeciego czytania projektu uchwały. Trzecie czytanie objęłoby jedynie głosowanie. Zostanie ono przeprowadzone pod koniec posiedzenia, razem z innymi głosowaniami.

Proszę państwa, zanim ogłoszę dwugodzinną przerwę, do godziny 15.40, po której przystąpimy do bloku głosowań, poproszę senatora sekretarza o przedstawienie komunikatów.

Senator Sekretarz Przemysław Błaszczak:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Wspólne posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Środowiska w sprawie rozpatrzenia wniosków do ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych odbędzie się bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy w obradach w sali nr 217.

Kolejne ogłoszenie. Wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w sprawie rozpatrzenia wniosków do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie, druk senacki nr 1201, a także ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, druk senacki

nr 1209, odbędzie się bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy w obradach w sali nr 182. Dziękuję.

Wicemarszałek Grażyna Sztark:

Dziękuję bardzo.

Przypominam: głosowania odbędą się o godzinie 15.40.

Serdecznie dziękuję.

Do zobaczenia.

(Przerwa w obradach od godziny 13 minut 41 do godziny 15 minut 40)

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Proszę państwa, zgodnie z obietnicą o 15.40 rozpoczynamy.

Wznawiam posiedzenie. Proszę więc o kończenie rozmów, odwrócenie się do marszałka przodem. Proszę o odwrócenie się do marszałka przodem!

Wznawiam obrady.

Proszę o zamknięcie drzwi.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dziewiętnastego porządku obrad: zmiany w składzie komisji senackich.

Przypominam, że wniosek Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich w tej sprawie zawarty jest w druku nr 1213.

Poproszę pana senatora Szalenica o przedstawienie wniosku komisji.

Senator Zbigniew Szaleniec:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Chciałbym złożyć w imieniu

Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich

wniosek w sprawie zmian w składach komisji, to znaczy wnoszę o podjęcie uchwały, która w art. 1 mówi, że Senat Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 13 ust. 2 Regulaminu Senatu, odwołuje senatora Grzegorza Banasia z Komisji Budżetu i Finansów Publicznych oraz wybiera senatora Grzegorza Banasia do Komisji Spraw Unii Europejskiej.

Art. 2: uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Jest to przedkładane na wniosek zainteresowanego. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Czy są jakieś pytania w tej sprawie? Nie ma.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez Komisję Regulaminową, Etyki

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

i Spraw Senatorskich projektem uchwały w sprawie zmian w składzie komisji senackich.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, proszę o skoncentrowanie się, bo to dłużej... Dobrze.

Ogłaszam wynik.

W głosowaniu uczestniczyło 74 senatorów, wniosek został poparty przez 67, przeciwko głosował 1, wstrzymało się 6. **(Głosowanie nr 4)**

Powracamy do rozpatrywania punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 1198Z.

Proszę sprawozdawcę senatora Abgarowicza o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Łukasz Abgarowicz:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Połączone Komisje – Komisja Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej – na wczorajszym posiedzeniu przyjęły stanowisko, które prezentujemy Wysokiej Izbie. Wysoki Senat raczy przyjąć poprawki: pierwszą, drugą, trzecią, siódmą, jedenastą, trzynastą, czternastą, piętnastą, szesnastą, siedemnastą, osiemnastą, dziewiętnastą, dwudziestą, dwudziestą drugą, dwudziestą trzecią, dwudziestą piątą, dwudziestą szóstą, dwudziestą siódmą, dwudziestą ósmą, dwudziestą dziewiątą, trzydziestą, trzydziestą drugą, trzydziestą trzecią, trzydziestą piątą, od trzydziestej ósmej do pięćdziesiątej pierwszej, od pięćdziesiątej czwartej do sześćdziesiątej, sześćdziesiątą trzecią, sześćdziesiątą czwartą, sześćdziesiątą szóstą, sześćdziesiątą dziewiątą, od siedemdziesiątej do siedemdziesiątej siódmej, osiemdziesiątą, osiemdziesiątą drugą, osiemdziesiątą czwartą i osiemdziesiątą piątą.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 52 ust. 5 Regulaminu Senatu połączone komisje zmodyfikowały treść swoich wniosków, to jest zawartych w punkcie oznaczonym rzymską dwójką poprawek pięćdziesiątej ósmej i pięćdziesiątej dziewiątej w zestawieniu wniosków. Ponadto na podstawie art. 52 ust. 7 Regulaminu Senatu

senator Małgorzata Adamczak wycofała swój wniosek – poprawkę osiemdziesiątą trzecią.

Wnoszę też o przegłosowanie razem poprawek osiemnastej, dziewiętnastej, dwudziestej ósmej, czterdziestej ósmej, pięćdziesiątej piątej, sześćdziesiątej, siedemdziesiątej piątej jako porządkujących. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Poproszę teraz sprawozdawcę mniejszości połączonych komisji senatora Piotra Kaletę.

Proszę, Panie Senatorze.

(Senator Piotr Kaleta: Jestem, Panie Marszałku.)

O, już. Proszę bardzo.

Senator Piotr Kaleta:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Każda ustawa, która dotyczy rodziny, jest ustawą...

(Rozmowy na sali)

(Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski: Proszę państwa, ja bym prosił o ciszę, bo te rozmowy bardzo przeszkadzają w składaniu sprawozdania. Proszę bardzo.)

Dziękuję.

Proszę państwa, każda ustawa, która dotyczy rodziny, budzi i budzić powinna odpowiednie emocje. Wszak dyskutujemy o sprawach ważnych, a w moim najgłębszym przekonaniu o sprawach najważniejszych, dotyczących naszej ojczyzny.

Proszę państwa, na wczorajszym posiedzeniu połączonych komisji komisje dyskutowały nad poprawkami, jakie zostały zgłoszone w trakcie debaty plenarnej. O poprawkach, które komisje zdecydowały się przyjąć, wspomniał już mój szanowny przedmówca, pan senator Abgarowicz. Ja zaś chciałbym mimo wszystko rekomendować to, by Wysoka Izba rozważyła przyjęcie innych dwóch poprawek, poprawki ósmej i poprawki dwudziestej czwartej. Dotyczą one w bezpośredni sposób funkcjonowania opiekuna społecznego, który miałby opiekować się ewentualnie rodziną patologiczną.

Nie chciałbym tu wspominać o wniosku wiodącym, jaki jest tutaj opisany, tym o odrzucenie ustawy w całości, ponieważ nie jesteśmy przekonani o tym, że jest to ustawa, która nie jest przygotowana w odpowiedni sposób, aby mogła zostać wdrożona w życie.

Ale wracam do tych dwóch poprawek, ósmej i dwudziestej czwartej. Dotyczą one tego, by polska rodzina mogła czuć się naprawdę bezpieczna także pod względem odpowiedniego jej traktowania przez odpowiednie osoby. Jeżeli więc już asystent

(senator P. Kaleta)

społeczny ma działać, jeżeli ten asystent społeczny ma wspierać rodziny, to niech będzie to osoba rzeczywiście o zdrowych i jasnych poglądach, także takich, które nie będą – bo nie powinny – rzutować na podejście do dzieci w przyszłości. Proszę państwa, to są naprawdę bardzo ważne sprawy. Dlatego w imieniu mniejszości proszę Wysoki Senat o przyjęcie tych poprawek. Dziękuję.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Czy senatorowie wnioskodawcy lub pozostali senatorowie sprawozdawcy chcą jeszcze zabrać głos?

Przypominam, że wnioski w trakcie dyskusji zgłosili: pan senator Kaleta, pan senator Grzyb, pan senator Kleina, pan senator Gruszka oraz pani senator Małgorzata Adamczak. Ponadto sprawozdawcami mniejszości Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej byli senator Sepioł i senator Jaworski.

Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Nie.

Proszę państwa, jeszcze jedną rzecz musimy przed przystąpieniem do głosowania ustalić. Czy ktoś z państwa ma coś przeciwko temu, ażebyśmy poprawki osiemnąstą, dziewiętnąstą, dwudziestą ósmą, czterdziestą ósmą, pięćdziesiątą piątą, sześćdziesiątą i siedemdziesiątą piątą przegłosowali razem?

(Senator Ryszard Bender: Można nawet więcej.)

Jeszcze więcej? No, niestety...

Nie, nie widzę sprzeciwu. Wobec tego możemy przystępować do głosowania.

Przypominam, że senator Małgorzata Adamczak wycofała swój wniosek. Czy ktoś z państwa senatorów chce podtrzymać wycofany wniosek? Nikt. Dobrze.

Przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy, a następnie, w wypadku odrzucenia tego wniosku, nad przedstawionymi poprawkami.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem senatora Piotra Kalety o odrzucenie ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę państwa, w głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, za wnioskiem głosowało 31, przeciw – 55. **(Głosowanie nr 5)**

Tak więc wniosek nie został przyjęty.

Wobec odrzucenia wniosku o odrzucenie ustawy przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Najpierw będziemy głosowali nad poprawką pierwszą, którą należy przegłosować łącznie z poprawkami czterdziestą, czterdziestą piątą, pięćdziesiątą pierwszą, siedemdziesiątą pierwszą, siedemdziesiątą trzecią i siedemdziesiąt szóstą. Mają one na celu dostosowanie uregulowań ustawy do ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 86 senatorów, wszyscy poparli te poprawki. **(Głosowanie nr 6)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka druga zmierza do wprowadzenia podstawy prawnej do przetwarzania danych przez podmioty realizujące ustawę.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, przez 55 poprawka została poparta, 30 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 7)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzecia zmierza do wprowadzenia możliwości utworzenia w ośrodku pomocy społecznej, jeżeli zlecono mu zadania pracy z rodziną, zespołu do spraw asysty rodzinnej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 85 senatorów, 57 poparło poprawkę, 28 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 8)**

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki czwartej. Ma ona na celu uzupełnienie przepisu stanowiącego, że rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji wychowawczej i opiekuńczej jest rodziną wymagającą wsparcia.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 34 senatorów poparło poprawkę, 52 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 9)**

Poprawka nie uzyskała poparcia większości.

Poprawka piąta ma na celu wprowadzenie fakultatywności złożenia przez pracownika socjalnego, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, wniosku o przydzielenie rodzinie przez kierownika ośrodka pomocy społecznej asystenta.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 36 poparło poprawkę piątą, 50 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 10)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przyjęcie poprawki szóstej wykluczy głosowanie nad poprawkami siódmą i dwudziestą trzecią.

Nad poprawką szóstą głosuje się łącznie z jej konsekwencjami zawartymi w druku nr 1198Z... Przyznam, że niezupełnie to rozumiem.

W każdym razie głosujemy nad poprawką szóstą. Ma ona na celu wykluczenie możliwości pełnienia między innymi funkcji asystenta rodziny przez osobę posiadającą zobowiązania alimentacyjne wynikające z orzeczenia sądowego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 85 senatorów, 33 poparło poprawkę, 52 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 11)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawki siódma i dwudziesta trzecia zmierzają do uściślenia terminologicznego w zakresie pojęcia wypełniania obowiązku alimentacyjnego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 58 głosowało za, nikt nie głosował przeciw, 28 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 12)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka ósma zmierza do wykluczenia możliwości, aby asystentem rodziny była osoba o orientacji homoseksualnej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 37 poparło poprawkę, 43 głosowało przeciw, 5 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 13)**

Poprawka nie została przyjęta.

(Głos z sali: Nie, no, koniec świata! Bravo!)

Poprawka dziewiąta zmierza do tego, aby zmniejszyć z dwudziestu do dziesięciu liczbę rodzin będących w tym samym czasie pod opieką asystenta rodziny.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 86 senatorów, 34 poparło poprawkę, 52 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 14)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki dziesiątej. Poprawka zmierza do tego, aby zmniejszyć z dwudziestu do piętnastu liczbę rodzin będących w tym samym czasie pod opieką asystenta rodziny.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

No, jeszcze jedna osoba jest niezdecydowana.

Czy komuś nie działa urządzenie? Bo zawsze jest jedna osoba, która systematycznie nie głosuje.

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 34 było za, 50 głosowało przeciw, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 15)**

Poprawka nie została przyjęta.

Zaraz, chwileczkę... Nie głosowali... Chyba coś u senatora Gruszki nie funkcjonuje, bo głos pana senatora...

(Głos z sali: Funkcjonuje.)

Tak? Dobrze.

Poprawka jedenasta ma na celu wskazanie kierownika jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną, jako podmiotu zatrudniającego asystenta rodziny, nie zaś wójta.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 83 senatorów, 82 głosowało za, 1 nie głosował i to w tym całym zamieszaniu byłem ja. **(Głosowanie nr 16)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta zmierza do wprowadzenia zakazu wykonywania przez asystenta rodziny obowiązków innych niż określone w ustawie, nie zaś, jak przyjął Sejm, zakazu łączenia jego pracy z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 83 senatorów, 35 poparło poprawkę, 48 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 17)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka trzynasta zmierza do doprecyzowania uregulowania dotyczącego podstaw wydawania zezwolenia na prowadzenie placówki wsparcia dziennego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, 83 poparło poprawkę, 1 głosował przeciw. **(Głosowanie nr 18)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czternasta ma na celu wprowadzenie socjologii jako jednego z kierunków ukończo-

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

nych studiów, poza wymienionymi w ustawie, które uprawniają do kierowania placówką wsparcia dziennego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, 83 poparło poprawkę czternastą, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 19)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka piętnasta ma na celu wprowadzenie socjologii jako jednego z kierunków ukończonych studiów, poza wymienionymi w ustawie, które uprawniają do pracy z dziećmi w placówce wsparcia dziennego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, 83 poparło poprawkę piętnastą, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 20)**

Przechodzimy do poprawki szesnastej, która ma charakter porządkujący.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 81 senatorów, 63 poparło poprawkę, 18 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 21)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siedemnasta ma na celu wprowadzenie zasady, że rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej, nie zaś wspierającej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, wszyscy poparli poprawkę. **(Głosowanie nr 22)**

Poprawka siedemnasta została przyjęta.

Przechodzimy teraz do głosowania nad poprawką osiemnastą, która ujednolica terminologię wewnątrz ustawy. Jednocześnie przypominam, że nad tą poprawką głosujemy łącznie z poprawkami dziewiętnastą, dwudziestą ósmą, czterdziestą ósmą, pięćdziesiątą piątą, sześćdziesiątą i siedemdziesiątą piątą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 83 senatorów i 83 senatorów poparło wymienione przed chwilą poprawki. **(Głosowanie nr 23)**

Przechodzimy do głosowania nad poprawką dwudziestą, która zmierza do dostosowania terminologii ustawy do terminologii ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 84 senatorów, 83 poparło poprawkę, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 24)**

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki dwudziestej pierwszej, która zwiększa kompetencje kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie w przypadku niewnoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, 36 poparło poprawkę, 49 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 25)**

Poprawka nie została przyjęta.

Nad poprawkami dwudziestą drugą i trzydziestą głosujemy łącznie. Poprawki dwudziesta druga i trzydziesta mają na celu dostosowanie terminologii ustawy do terminologii kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, chodzi o pojęcie małżonków.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 84 senatorów, 54 senatorów poparło poprawkę, 30 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 26)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta czwarta wprowadza zakaz pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka przez osobę o orientacji homoseksualnej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 85 obecnych senatorów 39 poparło poprawkę, 37 głosowało przeciw, 8 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 27)**

Poprawka została przyjęta.

(Oklaski)

Poprawka dwudziesta piąta uzupełnia dane zawarte w rejestrze rodzin zastępczych o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Głosowało 84 senatorów, poprawka została poparta przez 57 senatorów, 27 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 28)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta szósta dotyczy umowy zawieranej z rodziną zastępczą zawodową w zakresie postanowień o wyrażeniu gotowości do pełnienia funkcji rodziny specjalistycznej, uwzględniając taką gotowość zgodnie z ustawą także w stosunku do dziecka umieszczonego na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, a także małoletniej matki z dzieckiem.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 84 senatorów i 84 senatorów poparło przedłożoną poprawkę. **(Głosowanie nr 29)**

Poprawka dwudziesta szósta została przyjęta.

Poprawka dwudziesta siódma zmierza do skrócenia okresu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego do momentu unormowania się jego sytuacji życiowej, jednak nie dłużej niż cztery miesiące, a w szczególnych przypadkach osiem miesięcy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, 83 poparło poprawkę dwudziestą siódmą, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 30)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta dziewiąta wskazuje artykuł, który stanowi podstawę do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów i 84 poparło poprawkę dwudziestą dziewiątą. **(Głosowanie nr 31)**

Została ona przyjęta.

Poprawka trzydziesta pierwsza zmierza do wprowadzenia podstawy prawnej dla powierzenia ośrodkowi adopcyjnemu zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przez starostę w porozumieniu z marszałkiem województwa.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, poprawka została poparta przez 2 senatorów, 82 głosowało przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 32)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka trzydziesta pierwsza zmierza do wprowadzenia podstawy...

(Głos z sali: Trzydziesta druga.)

Przepraszam, teraz trzydziesta druga.

Poprawka trzydziesta druga ma charakter dostosowania terminologicznego ustawy do używanych w niej pojęć; chodzi o organizowanie szkoleń, których odbycie jest obowiązkowe dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 84 obecnych senatorów wszyscy poparli poprawkę. **(Głosowanie nr 33)**

Poprawka trzydziesta druga została przyjęta.

Poprawka trzydziesta trzecia zmierza do zmiany trybu współdziałania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, przy wyznaczeniu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, z dokonywaniem tego za zgodą na zasięgnięcie opinii.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 84 obecnych senatorów 84 poparło poprawkę trzydziestą trzecią. **(Głosowanie nr 34)**

Została ona przyjęta.

Poprawka trzydziesta czwarta skreśla przepis, na podstawie którego koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką więcej niż piętnaście rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, 35 poparło poprawkę, 50 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 35)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka trzydziesta piąta ma na celu wprowadzenie socjologii jako jednego z kierunków ukończonych studiów poza wymienionymi w ustawie, które uprawniają do wykonywania funkcji koordynatora pieczy zastępczej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, 84 poparło poprawkę, 1 głosował przeciw. **(Głosowanie nr 36)**

Poprawka trzydziesta piąta została przyjęta.

Poprawka trzydziesta szósta wprowadza przepis, na podstawie którego wysokość świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzi-

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

nie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka pomniejsza się o kwotę dochodu dziecka, bez ograniczeń tego dochodu przyjętych przez Sejm, czyli nie więcej niż 50%.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, poprawka została poparta przez 32, 52 głosowało przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 37)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka trzydziesta siódma zmierza do zapewnienia spójności terminologicznej w ustawie w zakresie środków finansowych przyznawanych na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla prowadzących rodzinny dom dziecka w wysokości odpowiadającej wydatkom na ten cel, analogicznie jak w stosunku do rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, poprawka została poparta przez 33 senatorów, 51 głosowało przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 38)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka trzydziesta ósma zmierza do uwzględnienia w przyjętych kryteriach niezbędnych do wykonywania funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, alternatywy trzyletniego stażu pracy w instytucji zajmującej się pracą z rodziną lub dziećmi, także udokumentowanej praktyki pracy z dziećmi lub rodziną.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, 83 poparło poprawkę, 1 głosował przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 39)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzydziesta dziewiąta ma na celu uporządkowanie uregulowań ustawy i skreślenie zbędnych przepisów objętych zakresem innej ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 85 senatorów, 55 poprawkę poparło, 28 głosowało przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 40)**

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej pierwszej. Zmierza ona do uporządkowania terminologii ustawy, uwzględniając przyjętą w ustawie systematykę placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 83 obecnych senatorów 82 poparło poprawkę, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 41)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czterdziesta druga ma na celu wprowadzenie możliwości przebywania w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej większej liczby dzieci niż przewidziana w ustawie, jednak nie więcej niż czterdzieścioro pięcioro.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 80 senatorów, 78 poprawkę poparło, 1 głosował przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 42)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czterdziesta trzecia zmierza do wprowadzenia możliwości zlecenia prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego przez samorząd województwa.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 82 senatorów, 82 poparło poprawkę czterdziestą trzecią, która tym samym została przyjęta. **(Głosowanie nr 43)**

Poprawka czterdziesta czwarta dostosowuje terminologię ustawy do stosowanych w niej pojęć; chodzi o typ placówek a nie funkcję.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, 84 poparło poprawkę czterdziestą czwartą. **(Głosowanie nr 44)**

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki czterdziestej szóstej, która wprowadza do ustawy obecnie stosowaną terminologię, chodzi o ochronę zdrowia, nie zaś o służbę zdrowia.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, 84 poparło poprawkę czterdziestą szóstą. **(Głosowanie nr 45)**

Poprawka została przyjęta.

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Poprawka czterdziesta siódma zmierza do doprecyzowania przepisu dotyczącego współdziałania w przygotowywaniu indywidualnego programu usamodzielnienia.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 82 senatorów, 82 poparło poprawkę czterdziestą siódmą. **(Głosowanie nr 46)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czterdziesta dziewiąta ma na celu wprowadzenie socjologii jako jednego z kierunków ukończonych studiów, poza wymienionymi z ustawie, które uprawniają do sprawowania funkcji dyrektora ośrodka adopcyjnego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 83 senatorów, 82 poparło poprawkę, 1 głosował przeciw. **(Głosowanie nr 47)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka pięćdziesiąta ma na celu urealnienie wymagań zawartych w ustawie, które jest obowiązany spełnić kandydat na stanowisko dyrektora ośrodka adopcyjnego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 84 senatorów, 84 senatorów poparło poprawkę pięćdziesiątą. **(Głosowanie nr 48)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka pięćdziesiąta druga wprowadza doprecyzowanie w zakresie procedur stosowanych przy przekazywaniu informacji o dziecku do ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Poprawka została...

Głosowało 85 senatorów, 5 poprawkę poparło, 50 głosowało przeciw, 30 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 49)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka pięćdziesiąta trzecia zmierza do uproszczenia w procedurze dotyczącej przekazywania informacji o dziecku do ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 84 senatorów, 33 poprawkę poparło, 51 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 50)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawki pięćdziesiąta czwarta i pięćdziesiąta ósma zmierzają do stosowania systemów teleinformatycznych stosowanych przy realizacji świadczeń rodzinnych także przy realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 84 senatorów, 83 poparło poprawkę, 1 głosował przeciw. **(Głosowanie nr 51)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka pięćdziesiąta szósta wprowadza konsekwentnie terminologię przyjętą w ustawie dla placówek regionalnych, eliminując użycie nieaktualnego i niedostosowanego do wprowadzanego ustawą pojęcia regionalnej placówki opiekuńczo-wychowawczej, podczas gdy chodzi o regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, poprawka została poparta przez 84 senatorów. **(Głosowanie nr 52)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka pięćdziesiąta siódma zmierza do uporządkowania zadań ministra do spraw rodziny, dodając do nich zatwierdzanie szkoleń na asystentów rodziny, usuwając nieznane ustawie określenie „kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka”.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, 84 senatorów poparło poprawkę pięćdziesiątą siódmą. **(Głosowanie nr 53)**

Przechodzimy do poprawek pięćdziesiątej dziewiętej i osiemdziesiątej. Zmierzają one do dookreślenia obowiązku przedstawiania przez Radę Ministrów informacji o realizacji ustawy corocznie i nie tylko Sejmowi, lecz także Senatowi, a z uwagi na datę wejścia w życie ustawy, czyli z dniem 1 stycznia 2012 r., niezbędne jest zapewnienie czasu na sporządzenie tej informacji po raz pierwszy, to jest w terminie do dnia 30 lipca 2013 r.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 57 poparło poprawkę, 29 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 54)**

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Przechodzimy do poprawki...

Poprawka została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki sześćdziesiątej pierwszej, która dotyczy opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przez rodziców w przypadku niemożności uzyskania od nich tej opłaty. Poprawka przenosi ten obowiązek na osoby zobowiązane do alimentacji dziecka.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 85 obecnych senatorów 34 głosowało za, 50 – przeciw, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 55)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki sześćdziesiątej drugiej. Dotyczy ona obowiązku opłaty za okres pobytu w pieczy zastępczej po uzyskaniu pełnoletności. Poprawka przenosi ten obowiązek na tę osobę, nie zakreślając limitu wysokości opłaty.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 83 senatorów, 32 poparło tę poprawkę, 51 było przeciwnych. **(Głosowanie nr 56)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta trzecia wprowadza prawidłowe odesłanie do przepisów ustawy o pomocy społecznej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 80 senatorów, 79 poparło poprawkę, 1 był przeciw. **(Głosowanie nr 57)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta czwarta eliminuje uregulowanie dotyczące terminu wykorzystania dotacji na dofinansowanie zadań z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, które jest niezgodne z ustawą o finansach publicznych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 85 obecnych senatorów 83 poparło poprawkę, 1 się wstrzymał, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 58)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta piąta dotyczy zmian w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Poprawka zmierza do wprowadzenia możliwości powierzenia małoletniego przez sąd opiekuńczy między innymi osobie spokrewnionej z dzieckiem.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, poprawka została poparta przez 7, przeciwnych było 75, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 59)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta szósta dotyczy zmian w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Poprawka zmierza do zapewnienia konsekwentnego uregulowania adopcji anonimowej, którą cechuje nieprzysługiwanie władzy rodzicielskiej i zgoda na brak kontaktów z dzieckiem, a tym samym wskazań preferencyjnych przy wyborze opiekuna przez rodziców i krewnych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 82 poparło poprawkę, przeciwnych było 3, 1 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 60)**

Poprawka została przyjęta.

Przyjęcie poprawki sześćdziesiątej siódmej, nad którą będziemy głosowali, wyklucza głosowanie nad poprawką sześćdziesiątą ósmą. Poprawka sześćdziesiąta siódma stwarza możliwość przysposobienia dziecka przez osobę wskazaną przez matkę lub ojca, na rzecz krewnego lub powinowatego, w przekonaniu, że osoba obca czyni to w celu uzyskiwania korzyści majątkowych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 84 senatorów, poprawka została poparta przez 35, przeciwnych było 47, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 61)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta ósma stwarza możliwość przysposobienia dziecka przez osobę wskazaną przez matkę lub ojca, na rzecz krewnego lub powinowatego, w przekonaniu, że osoba obca czyni to w celu uzyskiwania korzyści majątkowych. Poprawka wprowadza przesłankę zgodności takiego przysposobienia z dobrem dziecka.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, 34 poparło poprawkę, 48 było przeciwnych, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 62)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta dziewiąta wprowadza poprawne określenie instytucji opieki w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 84 senatorów, poprawka została poparta przez 83, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 63)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta ma charakter doprecyzowania przepisu art. 579 kodeksu postępowania cywilnego w zakresie zasięgania przez sąd opinii starosty właściwego ze względu na miejsce pieczy zastępczej. Opinia ta nie jest opinią wskazanego w ustawie podmiotu, to jest organizatora pieczy zastępczej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 86 senatorów poparło poprawkę siedemdziesiątą. **(Głosowanie nr 64)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta druga wprowadza prawidłowe odesłanie w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 85 senatorów, poprawka została poparta przez 60, 1 był przeciw, 24 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 65)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta czwarta ma charakter porządkujący, stanowi konsekwencję uregulowań o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w odniesieniu do ustawy o pomocy społecznej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 85 senatorów, 56 poparło poprawkę siedemdziesiątą czwartą, 29 było przeciwnych. **(Głosowanie nr 66)**

Poprawki siedemdziesiąta siódma i osiemdziesiąta piąta mają na celu wprowadzenie okresu przejściowego na objęcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka opieką koordynatora pieczy zastępczej. Opieka dla wszystkich rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka ma być zapewniona przez powiat po upływie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy, a do tego czasu opieka koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje jedynie rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka mających krótkie doświadczenie w wykonywaniu swoich funkcji.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 83 senatorów, 83 poparło poprawki siedemdziesiątą siódma i osiemdziesiątą piątą. **(Głosowanie nr 67)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka siedemdziesiąta ósma ma na celu rozszerzenie zakresu przepisu przejściowego dotyczącego ochrony prawnej osób objętych dotychczas ustawą – Karta Nauczyciela zatrudnionych w obecnie działających placówkach opiekuńczo-wychowawczych o osoby zatrudnione w ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, poprawka została poparta przez 5, przeciwnych było 53, 28 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 68)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta dziewiąta zmierza do wydłużenia z dwóch do ośmiu lat okresu przejściowego dla osób objętych dotychczas przepisami ustawy – Karta Nauczyciela zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, po upływie którego uzyskują status pracownika samorządowego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 86 senatorów, poprawka została poparta przez 34, przeciwnych było 49, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 69)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki osiemdziesiątej pierwszej...

(Głos z sali: Osiemdziesiątej drugiej.)

Osiemdziesiątej drugiej, tak, przepraszam. Poprawka ma na celu rozszerzenie zakresu przepisu uwzględniającego jako pobyt w pieczy zastępczej okres pobytu w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej przed wejściem w życie ustawy. Jako pobyt w pieczy zastępczej zalicza się między innymi pobyt w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, w schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Głosowało 85 senatorów, 85 poparło poprawkę osiemdziesiątą drugą. **(Głosowanie nr 70)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka osiemdziesiąta trzecia została wycofana.

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Poprawka osiemdziesiąta czwarta ma charakter porządkujący.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 82 senatorów, 80 poparło poprawkę, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 71)**

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

W głosowaniu uczestniczyło 86 senatorów, 52 poparło ustawę, 33 było przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 72)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rozumiem że jest mój następca. Dziękuję.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Marek Ziółkowski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Mój czas, tak jest! (Oklaski)

Wysoka Izbo! **Powracamy do rozpatrywania punktu trzeciego** porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

W przerwie odbyło się posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Komisji Środowiska oraz Komisji Gospodarki Narodowej. Po debacie przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie, które jest w druku nr 1199Z.

Pan senator Andrzej Misiołek jest sprawozdawcą.

Panie Senatorze, proszę bardzo.

Senator Andrzej Misiołek:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Połączone komisje, Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Komisja Środowiska oraz Komisja Gospodarki Narodowej, nie poparły wniosku o odrzucenie ustawy. Poparły za to następujące poprawki zawarte w druku nr 1199Z w punkcie oznaczonym rzymską dwójką: pierwszą, trzecią, ósmą, dziewiątą, jedenastą, dwudziestą, dwudziestą pierwszą, dwudziestą piątą, trzydziestą, trzydziestą pierwszą, trzydziestą drugą, trzydziestą trzecią, trzydziestą piątą, trzydziestą szóstą, trzydziestą siódmą, czterdziestą, czterdziestą drugą, czterdziestą trzecią,

czterdziestą czwartą, czterdziestą siódmą, czterdziestą ósmą, pięćdziesiątą, pięćdziesiątą trzecią, pięćdziesiątą szóstą, pięćdziesiątą ósmą, sześćdziesiątą, sześćdziesiątą pierwszą, sześćdziesiątą drugą, sześćdziesiątą trzecią, sześćdziesiątą czwartą, sześćdziesiątą piątą, sześćdziesiątą szóstą, sześćdziesiątą siódmą, sześćdziesiątą ósmą, sześćdziesiątą dziewiątą, siedemdziesiątą, siedemdziesiątą pierwszą, siedemdziesiątą drugą, siedemdziesiątą trzecią, siedemdziesiątą czwartą, siedemdziesiątą piątą, siedemdziesiątą szóstą, siedemdziesiątą siódmą, siedemdziesiątą ósmą, siedemdziesiątą dziewiątą, osiemdziesiątą, osiemdziesiątą pierwszą, osiemdziesiątą drugą, osiemdziesiątą trzecią, osiemdziesiątą czwartą i osiemdziesiątą piątą. Dziękuję.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Bardzo ładnie pan te numery wymienił.

Proszę teraz o zabranie głosu sprawozdawcę mniejszości połączonych komisji, pana senatora Skurkiewicza.

Panie Senatorze?

(Senator Wojciech Skurkiewicz: Może z miejsca...)

(Głos z sali: Nie no, Wojtek, idź.)

I cóż?

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Jeszcze raz podkreślam, że jest to prawo złe, co wykazywaliśmy podczas wczorajszej sześciogodzinnej dyskusji. Projektowane prawo górnicze i geologiczne nie zapobiegnie rabunkowej czy nielegalnej eksploatacji i nieprzemyślanemu lokowaniu odpadów niebezpiecznych w strukturach geologicznych, wyłączającemu je trwale z potencjalnego najważniejszego użytkowania, ani też zaniechaniu przez przedsiębiorców eksploatacji bez zrzeczenia się praw do koncesji lub użytkowaniu obszaru górniczego. W większym stopniu niż obecne prawo przyczyni się do dewastacji środowiska i zniszczenia zasobów naturalnych. W sposób niedostateczny chroni to prawo informację geologiczną będącą własnością Skarbu Państwa, która czasem ma znaczenie strategiczne dla naszego kraju. Nie zawiera też kryteriów pozwalających na zabezpieczenie przed wykupem terenów, na których zlokalizowane są istotne dla interesów narodowych struktury geologiczne.

Szanowni Państwo! Wykazaliśmy też podczas wczorajszej debaty, że niektóre elementy tego prawa nie zachowują zgodności z prawem unijnym, naruszają dyrektywy unijne, nie realizują również wniosku Komisji Europejskiej do trybunału przeciwko państwu polskiemu, dlatego też uważamy, co jeszcze raz podkreślam, że jest to prawo złe.

(senator W. Skurkiewicz)

Na zakończenie powiem jeszcze jako wnioskodawca dziewiętnastu poprawek, że trzy z nich chciałbym wycofać. Są to poprawki: szósta, dwudziesta ósma i pięćdziesiąta pierwsza.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Kolejnym sprawozdawcą, sprawozdawcą mniejszości następnej komisji jest senator Tadeusz Gruszka. Proszę bardzo.

Panie Senatorze Skurkiewicz, proszę powtórzyć numery tych wycofanych poprawek. Szósta, dwudziesta ósma...

(Senator Wojciech Skurkiewicz: Szósta, dwudziesta ósma i pięćdziesiąta pierwsza.)

Panie Senatorze, proszę o sprawozdanie.

Senator Tadeusz Gruszka:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Wysoka Izbo!

W imieniu mniejszości połączonych komisji proszę o poparcie następujących poprawek zawartych w punkcie oznaczonym rzymską dwójką: dziesiątej, piętnastej, szesnastej, pięćdziesiątej siódmej, osiemdziesiątej szóstej. W porozumieniu z wnioskodawcą wycofuję poprawkę czwartą.

Szanowni Senatorowie, chciałbym zwrócić szczególną uwagę na poprawkę dziesiątą. Trzeba ją czytać łącznie z poprawką, której akurat nie będziemy popierać jako klub Prawa i Sprawiedliwości, czyli pięćdziesiątą szóstą. Poprawka dziesiąta pozostawia samorządy i zakłady górnicze w sporze, który rozstrzyga sąd czy też trybunał. Uważamy, że najlepszym rozwiązaniem jest pozostawienie propozycji rządowej i sejmowej, zgodnie z którą podział opłat jest w takich proporcjach: 90% na 10%. I to są rzeczywiste, realne pieniądze, które samorządy otrzymają. Nie ma podstaw obawa, że w tej sytuacji kraj pozbawiony będzie takich prac jak badania nad osuwiskami, nad wodami termalnymi. Wiemy o tym, że na chwilę obecną w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest 750 milionów, co z nawiązką pokryje wszelkie potrzeby najbliższych pięciu lat. Czyli jest w stanie wywiązać się z tych zadań, a była mowa, że z powodu tego podatku nie będzie takiej możliwości.

Chciałbym zwrócić jeszcze uwagę na poprawki: piętnastą, szesnastą i osiemdziesiątą szóstą. One w sposób jasny stawiają przyszłych inwestorów i tych, którzy już pozyskują koncesję na badanie gazu z łupków. Powinno się według zasady... Reguły gry powinny być określone przed rozpoczęciem meczu, a nie ustalane w trakcie. Nie powinno się później ustalać, na nie wiadomo jakich warunkach, korzyści, które oczywiście powinny wpływać do budżetu państwa.

Ostatnia poprawka, o której poparcie proszę, to poprawka pięćdziesiąta siódma. Wskazuje ona tak zwane domniemanie, że szkoda spowodowana na terenie górniczym została wyrządzona ruchem zakładu górniczego prowadzącego działalność w jego granicach. Obecnie sytuacja jest taka, że poszkodowani mieszkańcy muszą wykazywać przed zakładem górniczym, że prowadzenie ruchu zakładu spowodowało szkody w ich majątku, w mieniu nieruchomym, w nieruchomościach. Uważam, że takie domniemanie pozwoli przedsiębiorcy na szybsze wykazanie, czy to z jego powodu miały miejsce szkody.

Proszę o poparcie poprawek mniejszości. Zaznaczam, że poprawka czwarta została przez nas wycofana. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję.

Sprawozdawcą mniejszości trzeciej komisji jest pan senator Pupa.

Panie Senatorze?

Senator Zdzisław Pupa:

Panie Marszałku, te poprawki są doprecyzowujące. Prosiłbym Wysoką Izbę o poparcie tych poprawek.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Czy senatorowie wnioskodawcy chcieliby zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń.

Proszę państwa, wycofano cztery poprawki: czwartą, szóstą, dwudziestą ósmą i pięćdziesiątą pierwszą. Czy ktoś chce je podtrzymać? Nie. Czyli nad tymi poprawkami nie będziemy głosować.

Najpierw głosujemy nad wnioskiem mniejszości trzech komisji o odrzucenie ustawy.

Proszę państwa, obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 84 senatorów 31 głosowało za, 52 – przeciw, 1 się wstrzymał. **(Głosowanie nr 73)**

Wniosek o odrzucenie został odrzucony.

W związku z tym zaczynamy głosować nad poprawkami.

Poprawka pierwsza precyzuje, że ustawę stosuje się do robót podziemnych prowadzonych w celach naukowych, badawczych, doświadczalnych i szkoleniowych na potrzeby geologii i górnictwa.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 86 senatorów 51 głosowało za, 35 – przeciw.

(Głosowanie nr 74)

Przyjęta.

Poprawka druga usuwa z ustawy normę określającą zakres wyłączeń i przepisów w stosunku do działalności polegającej na wydobywaniu piasków i żwirów na potrzeby własne.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 85 senatorów 34 było za, 50 – przeciw, 1 się wstrzymał. **(Głosowanie nr 75)**

Odrzucona.

Nad poprawkami trzecią i trzydziestą siódmą głosujemy łącznie. Rozszerzają one ustawę o definicję określenia „dane geologiczne”.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 53 było za, 33 – przeciw. **(Głosowanie nr 76)**

Poprawki zostały przyjęte. To wyklucza głosowanie nad poprawką czwartą, zresztą już wycofaną.

Poprawka piąta zmienia definicję określenia „kopalina wydobyta”.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 83 senatorów 33 było za, 49 – przeciw, 1 się wstrzymał. **(Głosowanie nr 77)**

Odrzucona.

Poprawka szósta została wycofana.

Poprawka siódma rozszerza ustawę o definicję pojęcia „własność górnicza”.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 33 było za, 52 – przeciw. **(Głosowanie nr 78)**

Odrzucona.

Poprawka ósma ma charakter doprecyzowujący.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Głosowało 84 senatorów, wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 79)**

Przyjęta.

Poprawka dziewiąta zmierza do zapewnienia spójności terminologicznej.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Głosowało 86 senatorów, wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 80)**

Przyjęta.

Poprawka dziesiąta wskazuje, że podziemne wyrobiska i znajdujące się w nich instalacje i urządzenia nie są budowlami ani urządzeniami budowlanymi w rozumieniu przepisów prawa budowlanego.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 32 było za, 52 – przeciw, 1 się wstrzymał. **(Głosowanie nr 81)**

Odrzucona.

Poprawka jedenasta zapewnia zgodność z przepisami ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Głosowało 85 senatorów, wszyscy byli za. **(Głosowanie nr 82)**

Przyjęta.

Poprawka dwunasta precyzuje przepis określający zakres własności górniczej.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 35 było za, 50 – przeciw. **(Głosowanie nr 83)**

Odrzucona.

Poprawka trzynasta zmienia zakres własności górniczej oraz dodaje do ustawy przepis, na podstawie którego złoża kopalin niestanowiące własności górniczej objęte są prawem własności nieruchomości gruntowej w przypadku posiadania prawa do informacji geologicznej oraz poznania dokumentacji geologicznej przez właściciela tej nieruchomości.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 86 senatorów 34 było za, 52 – przeciw. (**Głosowanie nr 84**)

Odrzucona.

Poprawka czternasta usuwa z ustawy przepis, na podstawie którego w sprawach nieuregulowanych w ustawie do własności górniczej, a także do rozstrzygnięcia sporów między Skarbem Państwa a właścicielem gruntów, stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego, a także prawa geodezyjnego i kartograficznego, dotyczące nieruchomości gruntowych, w tym ich rozgraniczania.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 86 senatorów 34 było za, 52 – przeciw. (**Głosowanie nr 85**)

Odrzucona.

Poprawki piętnastą, szesnastą i osiemdziesiątą szóstą przegłosujemy łącznie. Określają one zasady wypłaty wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego na złożach gazu ziemnego.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 34 było za, 51 – przeciw. (**Głosowanie nr 86**)

Odrzucona.

Poprawka siedemnasta wprowadza jako zasadę obowiązek ustanowienia użytkowania górniczego w drodze przetargu, gdy o jego ustanowienie ubiega się więcej niż jeden podmiot.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 83 senatorów 33 było za, 50 – przeciw. (**Głosowanie nr 87**)

Odrzucona.

Poprawka osiemnasta precyzuje przepis określający zasady ustanawiania prawa pierwszeństwa do użytkowania górniczego.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 34 było za, 51 – przeciw. (**Głosowanie nr 88**)

Odrzucona.

Poprawka dziewiętnasta usuwa z ustawy przepis, na podstawie którego przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie węglowodorów, węgla kamiennego, brunatnego lub podziemne bezzbiornikowe magazynowanie węglowodorów, może żądać przed sądem wykupu nieruchomości lub jej części położonej w obszarze górniczym.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 33 było za, 50 – przeciw, 1 się wstrzymał. (**Głosowanie nr 89**)

Odrzucona.

Poprawka dwudziesta zapewnia zgodność z przepisami ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów wszyscy byli za. (**Głosowanie nr 90**)

Przyjęta.

Poprawka dwudziesta pierwsza ma charakter precyzujący.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 61 było za, 25 – przeciw. (**Głosowanie nr 91**)

Poprawka została przyjęta, co wyklucza głosowanie nad poprawką dwudziestą drugą.

Poprawka dwudziesta trzecia uzależnia udzielenie koncesji przez starostę od uzgodnienia z właściwym miejscowo organem nadzoru górniczego, zamiast od opinii marszałka województwa.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 34 było za, 52 – przeciw. (**Głosowanie nr 92**)

Odrzucona.

Poprawka dwudziesta czwarta dodaje do ustawy przepis stanowiący, że granicę obszaru górniczego i terenu górniczego organ koncesyjny uzgadnia z prezesem Wyższego Urzędu Górniczego.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Na 85 senatorów 33 było za, 52 – przeciw. (**Głosowanie nr 93**)

Odrzucona.

Poprawka dwudziesta piąta doprecyzowuje, że przeniesienie koncesji na inny podmiot może w szczególności nastąpić wówczas, gdy nie sprzeciwia się temu interes publiczny związany z bezpieczeństwem państwa.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Głosowało 85 senatorów, wszyscy byli za. (**Głosowanie nr 94**)

Przyjęta.

Poprawka dwudziesta szósta wskazuje, że w przypadku niestosowania się przez przedsiębiorcę do warunków i zakresu udzielonej koncesji lub naruszenia bezpieczeństwa państwa może nastąpić cofnięcie koncesji, po uprzednim wezwaniu przedsiębiorcy do usunięcia przyczyn jej wypowiedzenia.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 35 było za, 50 – przeciw. (**Głosowanie nr 95**)

Odrzucona.

Poprawka dwudziesta siódma rozszerza ustawę o przepis, na podstawie którego do wzajemnych roszczeń z tytułu cofnięcia lub wygaśnięcia koncesji stosuje się przepisy kodeksu cywilnego i ustawy o zwrocie korzyści uzyskanych niesłuszenie kosztem Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 84 senatorów 33 było za, 50 – przeciw, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 96**)

Poprawka została odrzucona.

Poprawka dwudziesta ósma została wycofana.

Tak więc nad poprawką dwudziestą dziewiątą, dwudziestą dziewiątą z literą „a” i dwudziestą dziewiątą z literą „b” głosujemy łącznie. Usuwają one z ustawy przepisy określające kwalifikacje osób wykonujących czynności w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 86 senatorów 33 było za, 52 – przeciw, 1 się wstrzymał. (**Głosowanie nr 97**)

Poprawki zostały odrzucone.

Poprawki: trzydziestą, trzydziestą pierwszą, trzydziestą drugą, trzydziestą trzecią i osiemdziesiątą przegłosujemy łącznie. Modyfikują one zasadę nadawania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 86 senatorów 55 było za, 31 – przeciw. (**Głosowanie nr 98**)

Przyjęte.

Poprawka trzydziesta czwarta modyfikuje przepis określający, kto ma status strony w postępowaniu o zatwierdzenie projektu robót geologicznych.

Obecność.

Kto za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Podaję wyniki.

Na 86 senatorów 35 głosowało za, 51 – przeciw. (**Głosowanie nr 99**)

Odrzucona.

Nad poprawkami trzydziestą piątą, trzydziestą szóstą, siedemdziesiątą siódmą głosujemy łącznie. Wprowadzają one do ustawy termin, w ciągu którego gmina ma obowiązek wprowadzenia udokumentowanego złoża kopalin do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Wyniki.

Na 85 senatorów 84 głosowało za, 1 – przeciw. (**Głosowanie nr 100**)

Poprawki zostały przyjęte.

Trzydziesta ósma poprawka usuwa z ustawy przepis, na podstawie którego przedsiębiorca ma przechowywać operaty ewidencyjne przez pięć lat od końca roku kalendarzowego, w którym udzielona mu koncesja utraciła moc.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję. Proszę wyniki.

Na 84 senatorów 31 głosowało za, 52 – przeciw, 1 się wstrzymał. (**Głosowanie nr 101**)

Poprawka została odrzucona.

Trzydziesta dziewiąta poprawka polega na skreśleniu przepisu, w myśl którego dla złóż wy-

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

dobywanych metodą odkrywkową lub metodą otworów wiertniczych operat ewidencyjny może sporządzać osoba posiadająca kwalifikacje do wykonywania, dozoru prac geologicznych w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin i kwalifikacje do kierowania takimi pracami.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 34 głosowało za, 51 – przeciw.

(Głosowanie nr 102)

Odrzucona.

Czterdziesta poprawka wyznacza państwowej służbie geologicznej termin do sporządzenia krajowego bilansu zasobów złóż kopalin.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się.

Dziękuję.

Na 86 senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 103)**

Przyjęta.

Czterdziesta poprawka wyznacza państwowej... Przepraszam. Czterdziesta pierwsza modyfikuje przepis określający zasady planowania przestrzennego na terenach górniczych.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 senatorów 35 głosowało za, 50 – przeciw.

(Głosowanie nr 104)

Poprawka została odrzucona.

Poprawki czterdziesta druga, sześćdziesiąta czwarta, siedemdziesiąta pierwsza łącznie modyfikują zasady prowadzenia szkoleń osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 85 głosowało za, 1 – przeciw.

(Głosowanie nr 105)

Przyjęte.

Poprawki czterdziestą trzecią i osiemdziesiątą pierwszą przegłosujemy łącznie. Wprowadzają one zasadę, zgodnie z którą dopuszczenie wyrobu do stosowania w zakładzie górniczym wydaje się na czas nieokreślony.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 53 głosowało za, 33 – przeciw.

(Głosowanie nr 106)

Poprawki zostały przyjęte.

Czterdziestą czwartą, siedemdziesiątą, siedemdziesiątą drugą przegłosujemy łącznie. Modyfikują one zasady udzielania pozwoleń na wykonywanie robót strzałowych w ruchu zakładu górniczego.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 54 głosowało za, 32 – przeciw.

(Głosowanie nr 107)

Przyjęte.

Czterdziesta piąta wprowadza zasadę, że obowiązek posiadania dokumentacji mierniczo-geologicznej na wskazaną w zmienianym przepisie działalność dotyczy także przedsiębiorcy, któremu koncesji udzielił starosta.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 34 głosowało za, 52 – przeciw.

(Głosowanie nr 108)

Poprawka została odrzucona.

Czterdziesta szósta poprawka wskazuje, że dokumentację merniczo-geologiczną sporządza mierniczy górniczy i geolog górniczy posiadający uprawnienia wydane przez prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, każdy w zakresie swoich kwalifikacji.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję. Wyniki.

Na 85 senatorów 36 głosowało za, 49 – przeciw.

(Głosowanie nr 109)

Odrzucona.

Poprawka czterdziesta siódma wskazuje, że przedsiębiorca jest obowiązany prowadzić ewidencję osób przebywających w zakładzie górniczym bez określenia sposobu prowadzenia ewidencji.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 57 głosowało za, 29 – przeciw.

(Głosowanie nr 110)

Poprawka została przyjęta.

Poprawki czterdziesta ósma i sześćdziesiąta ósma łącznie wprowadzają zakaz wykonywania

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

czynności w podziemnych wyrobiskach górniczych zakładu górniczego, w wymiarze czasu przekraczającym normy ustalone w kodeksie pracy, typizując takie zachowanie jako wykroczenie.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Głosowało 87 senatorów, wszyscy za. **(Głosowanie nr 111)**

Przyjęta.

Czterdziesta dziewiąta modyfikuje delegację do wydania rozporządzenia w ten sposób, aby nie zawierała upoważnienia do określania zasad przygotowania wydobytych kopalin do sprzedaży.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Podaję wyniki.

Na 86 senatorów 34 głosowało za, 52 – przeciw.

(Głosowanie nr 112)

Poprawka została odrzucona.

Pięćdziesiąta poprawka ma zapewnić zgodność ustawy z ostatnią nowelizacją ustawy – Prawo atomowe.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 87 senatorów 86 głosowało za, 1 się wstrzymał. **(Głosowanie nr 113)**

Przyjęta.

Pięćdziesiąta pierwsza wycofana.

Pięćdziesiąta druga wprowadza zasadę, że okresem rozliczeniowym z tytułu opłaty eksploatacyjnej jest kwartał kalendarzowy, a nie półrocze.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 87 senatorów 34 głosowało za, 52 – przeciw, 1 się wstrzymał. **(Głosowanie nr 114)**

Poprawka została odrzucona.

Pięćdziesiąta trzecia doprecyzowuje przepis określający zasady naliczania opłaty w sytuacji, gdy przedsiębiorca nie dopełnił obowiązku jej wniesienia.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Wyniki.

Na 86 senatorów 85 głosowało za, 1 – przeciw. **(Głosowanie nr 115)**

Poprawka została przyjęta.

Pięćdziesiąta czwarta wskazuje, że działalność wykonywana z rażącym naruszeniem warunków określonych w koncesji, zatwierdzonym w projekcie robót geologicznych albo w projekcie robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, podlega opłacie dodatkowej.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 33 głosowało za, 53 – przeciw.

(Głosowanie nr 116)

Odrzucona.

Pięćdziesiąta piąta wskazuje, że działalność wykonywana bez wymaganej koncesji, bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych albo bez projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, podlega opłacie podwyższonej.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 33 głosowało za, 52 – przeciw,

1 się wstrzymał. **(Głosowanie nr 117)**

Odrzucona.

Pięćdziesiąta szósta poprawka modyfikuje zasady podziału wpływów z tytułu opłat, o których mowa jest w ustawie tak, aby w 60% stanowiły dochód gminy, na terenie której jest prowadzona działalność, a w 40% dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 87 senatorów 57 głosowało za, 28 – przeciw, 2 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 118)**

Przyjęta.

Pięćdziesiąta siódma wprowadza domniemanie, że szkoda spowodowana w terenie górniczym została wyrządzona ruchem zakładu górniczego prowadzącego działalność w jego granicach.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 86 senatorów 34 głosowało za, 52 – przeciw.

(Głosowanie nr 119)

Odrzucona.

Pięćdziesiąta ósma skraca termin z sześćdziesięciu do trzydziestu dni, po upływie którego warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony i możliwe jest sądowe dochodzenie roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej ruchem zakładu geologicznego.

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

87 senatorów 86 głosowało za, 1 – przeciw.

(Głosowanie nr 120)

Przyjęta.

Pięćdziesiąta dziewiąta wskazuje, że właściwy organ może wstrzymać roboty geologiczne lub nakazać podjęcie określonych czynności, jeżeli stwierdzi, że działalność przedsiębiorcy prowadzona jest bez koncesji lub nakazać podjęcie określonych czynności, jeżeli stwierdzi, że działalność przedsiębiorcy prowadzona jest bez koncesji lub z jej naruszeniem.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 obecnych senatorów 32 głosowało za, 53 – przeciw. **(Głosowanie nr 121)**

Poprawka została odrzucona.

Nad poprawkami sześćdziesiątą i sześćdziesiątą trzecią głosujemy łącznie. Określają one status prawny osób odwołanych ze stanowiska prezesa lub wiceprezesów Wyższego Urzędu Górniczego oraz dyrektora lub zastępcy dyrektora okręgowego urzędu górniczego lub Specjalistycznego Urzędu Górniczego.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 obecnych senatorów 84 głosowało za, 2 się wstrzymało od głosu. **(Głosowanie nr 122)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta pierwsza precyzuje katalog zadań prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 85 obecnych senatorów 64 głosowało za, 2 – przeciw, 19 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 123)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta druga wskazuje, że statut Wyższego Urzędu Górniczego nadawany jest zarządzeniem ministra właściwego do spraw środowiska.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 87 obecnych senatorów 85 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 124)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta piąta precyzuje zasady wykonania przez organy nadzoru górniczego czynności kontrolnych.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 84... Przepraszam, na 86 obecnych senatorów 82 głosowało za, 4 wstrzymało się od głosu.

(Głosowanie nr 125)

Poprawka przyjęta.

Nad poprawkami sześćdziesiątą szóstą i sześćdziesiątą dziewiątą głosujemy łącznie. Dodają one do ustawy nowy dział zawierający katalog kar pieniężnych za naruszenie jej postanowień.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 86 obecnych senatorów 58 głosowało za, 28 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 126)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta siódma ma charakter doprecyzowujący.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 87 obecnych senatorów wszyscy... Nie, przepraszam, 86 senatorów głosowało za, 1 senator – przeciw. **(Głosowanie nr 127)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta trzecia dostosowuje ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko do postanowień niniejszej ustawy.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 87 obecnych senatorów 86 głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 128)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta czwarta dodaje do ustawy przepis przejściowy umożliwiający kontynuowanie działalności przedsiębiorcom, którzy uzyskali koncesję przed dniem wejścia w życie ustawy.

Obecność.

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 87 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 129)**

Poprawka przyjęta.

Nad poprawkami siedemdziesiątą piątą i siedemdziesiątą szóstą głosujemy łącznie. Mają one charakter porządkowy.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Podaję wyniki.

Na 84 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 130)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka siedemdziesiąta ósma określa zasadę uznawania praktyki zawodowej w zawodach regulowanych ustawą.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Podaję wyniki.

Na 86 obecnych senatorów 85 głosowało za, 1 – przeciw. **(Głosowanie nr 131)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta dziewiąta ma charakter doprecyzowujący.

Obecność.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 84 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 132)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka osiemdziesiąta druga utrzymuje w mocy decyzje o zaliczeniu występujących zakładach górniczych zagrożeń do poszczególnych kategorii lub klas.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 83 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 133)**

Poprawka przyjęta.

Nad poprawkami osiemdziesiątą trzecią, osiemdziesiątą czwartą i osiemdziesiątą piątą głosujemy łącznie. Odsuwają one datę wejścia w życie ustawy do dnia 1 stycznia 2012 r.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 86 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 134)**

Poprawki zostały przyjęte.

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad uchwałą w sprawie ustawy w całości.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Podaję wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 54 głosowało za, 33 – przeciw. **(Głosowanie nr 135)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

Dziękuję.

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, proszę teraz o uwagę.

Za zgodą pana marszałka **powracamy do rozpatrywania punktu trzynastego** porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Środowiska, które ustosunkowały się do przedstawionych wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie, zawarte w druku nr 1197Z. Pan senator Stanisław Iwan jest sprawozdawcą.

Panie Senatorze, proszę bardzo.

Senator Stanisław Iwan:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Połączone komisje wnoszą o przyjęcie ustawy bez poprawek. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Czy pan senator Skurkiewicz, jako wnioskodawca, chce zabrać głos?

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Panie Marszałku, bardzo dziękuję.

Proszę o poparcie wniosku o odrzucenie ustawy.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

W takim razie przystępujemy do głosowania nad wnioskiem senatora Skurkiewicza o odrzucenie ustawy.

Obecność.

Kto za?

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Kto przeciw?
Kto się wstrzymał?
Dziękuję.
Podaję wyniki.

Na 82 obecnych senatorów 30 głosowało za, 51 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 136)**

Wniosek o odrzucenie ustawy został odrzucony. Wysoki Senacie, głosujemy nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Obecność.
Kto za?
Kto przeciw?
Kto się wstrzymał?
Dziękuję. Podaję wyniki.

Na 84 obecnych senatorów 51 głosowało za, 33 – przeciw. **(Głosowanie nr 137)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

I teraz wracamy do normalnego porządku procedowania.

Powracamy do rozpatrywania punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odpadach.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Środowiska przedstawiły projekt uchwały, w którym wnoszą o wprowadzenie poprawki do ustawy.

Najpierw głosujemy nad tą jedną poprawką, a potem nad uchwałą w sprawie ustawy w całości.

Proszę państwa, ta poprawka dookreśla, że początkiem biegu terminu do przekazania zestawienia, o którym mowa w przepisie, jest dzień doręczenia decyzji stronie.

Obecność.
Kto za?
Kto przeciw?
Kto się wstrzymał?
Dziękuję.
Podaję wyniki.

Na 81 obecnych senatorów 32 głosowało za, 49 – przeciw. **(Głosowanie nr 138)**

Poprawka została odrzucona.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy w całości.

Obecność.
Kto jest za?
Kto przeciw?
Kto się wstrzymał?
Dziękuję.

Na 83 obecnych senatorów 82 głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu*. **(Głosowanie nr 139)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam...

Proszę państwa, tu jest pewna komplikacja formalna. Skoro odrzuciliśmy jedyną poprawkę, to musi z sali paść wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Pan senator Gorczyca. Proszę, Panie Senatorze.

Senator Stanisław Gorczyca:

Zgłaszam, Panie Marszałku, poprawkę...
(Głosy z sali: Wniosek.)

Zgłaszam wniosek, żeby przyjąć ustawę bez poprawek.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Proszę państwa, zatem...

(Rozmowy na sali)

(Senator Kazimierz Wiatr: Panie Marszałku, mnie się wydaje, że ten wniosek powinien być sformułowany inaczej, zgodnie z regulaminem.)

Tak? Słucham, Panie Senatorze.

(Rozmowy na sali)

(Senator Kazimierz Wiatr: No, ja nie znam na pamięć regulaminu, ale...) (Wesołość na sali)

Ja może zapytam...

(Senator Kazimierz Wiatr: ...ale zgłaszałem...)

...czy pan senator ma wniosek przeciwny.

Senator Kazimierz Wiatr:

Ja zgłaszałem zmianę do regulaminu, która została wprowadzona. Chodzi o to, że któryś z senatorów powinien zgłosić wniosek o głosowanie w sprawie przyjęcia tej ustawy pomimo nieprzyjęcia poprawek. Tak powinien ten wniosek brzmieć.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Czy pan senator zgłasza taki wniosek?

(Senator Kazimierz Wiatr: Nie.)

No proszę zgłosić, tak ładnie pan go sformułował...

Głosujemy... Proszę państwa, w takim razie ja składał ten wniosek.

(Głos z sali: Ale wniosek został już złożony.)

No dobrze... Dokładnie o takiej treści, jak to sformułował pan senator Wiatr. Czy może pan potwierdzić?

(Senator Kazimierz Wiatr: Wniosek o przystąpienie do głosowania nad ustawą pomimo nieprzyjęcia poprawek.)

Tak jest, głosujemy nad ustawą bez poprawek. Dziękuję bardzo.

Ja zgłaszam ten wniosek, wspierając senatora Wiatra.

Proszę państwa, przycisk obecności.

(Senator Wojciech Skurkiewicz: Panie Marszałku, wniosek o przyjęcie bez poprawek był złożony przez senatora Gorczycę. Proszę o...)

(Głos z sali: Wycofał...)

* Wobec odrzucenia jedynej poprawki głosowanie za przyjęciem uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odpadach w całości było bezprzedmiotowe.

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Senator Gorczyca już wycofał... Nie komplikujmy, Panie i Panowie Senatorowie. No naprawdę...

Proszę, głosujemy nad wnioskiem senatorów Wiatra i Ziółkowskiego.

(Senator Kazimierz Wiatr: Przepraszam, ale ja nie zgłaszałem takiego wniosku.)

(Wesołość na sali)

To ja zgłosiłem... Dobrze, jeszcze raz. Składam wniosek o przystąpienie do głosowania nad ustawą pomimo odrzucenia jednej jedynej poprawki. Głosujemy zatem nad ustawą.

(Głos z sali: Teraz?)

Teraz głosujemy nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek. To jest mój wniosek.

Proszę, obecność.

Kto jest za tym wnioskiem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę państwa, na 81 obecnych senatorów 76 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu, 3 nie głosowało. (**Głosowanie nr 140**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odpadach.

Powracamy do punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Komisja Budżetu i Finansów Publicznych przedstawiła projekt uchwały, w którym wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Głosujemy zatem nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 82 senatorów 81 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 141**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam: Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Powracamy do punktu szóstego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Proszę państwa, głosujemy nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 82 senatorów 81 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 142**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam: Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do punktu siódmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz niektórych innych ustaw.

Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wnosi o wprowadzenie poprawek do ustawy.

W pierwszej kolejności odbędą się głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Poprawka pierwsza eliminuje z ustawy część przepisu, który nie zawiera wartości normatywnej.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 82 senatorów wszyscy głosowali za. (**Głosowanie nr 143**)

Przyjęta.

Poprawka druga ma na celu wskazanie, iż w protokole kontroli należy zamieszczać tylko treść decyzji ustnych, a nie wszystkich decyzji.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 81 obecnych senatorów 78 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował.

(**Głosowanie nr 144**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzecia wskazuje wprost w przepisie, że dyrektora i wicedyrektora Gabinetu Głównego Inspektora Pracy powołuje i odwołuje Główny Inspektor Pracy.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 77 senatorów 75 głosowało za, 2 – przeciw. (**Głosowanie nr 145**)

Poprawka przyjęta.

Czwarta ma na celu zredagowanie przepisu zgodnie z Zasadami techniki prawodawczej.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 80 senatorów wszyscy popierają stosowanie Zasad techniki prawodawczej. Przepraszam, na 81 senatorów... Czasami niektóre osoby naciskają przycisk później. (**Głosowanie nr 146**)

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Proszę państwa, głosowanie nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy w całości wraz z poprawkami.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Podaję wyniki: na 78 senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 147)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam: Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do punktu ósmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisja Budżetu i Finansów Publicznych przedstawiły jednobrzmiące projekty uchwał, w których wnoszą o wprowadzenie poprawek do ustawy.

W pierwszej kolejności głosujemy nad poprawkami.

Proszę państwa, poprawka pierwsza zmierza do tego, aby zastępcę syndyka, nadzorca sądowego albo zarządcy w przypadku cofnięcia lub zawieszenia mu praw wynikających z licencji syndyka odwoływał sędzia komisarz a nie sąd.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję. Oj, jeszcze nie dziękuję, jeszcze chwilę... Teraz dziękuję.

Na 77 senatorów 74 głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 148)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka druga eliminuje powtórzenie.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 78 senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 149)**

Przyjęta.

I teraz uchwała w sprawie ustawy, Wysoki Senacie.

Obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 78 senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 150)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam: Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie usta-

wy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Poproszę o drugą część scenariusza.

(Senator Piotr Zientarski: Panie Marszałku, bardzo proszę... Punkt siedemnasty... Bo z panią marszałek musimy już jechać.)

Proszę państwa, uwaga. Na prośbę szanownego pana senatora powrócimy teraz do punktu siedemnastego.

Powracamy do punktu siedemnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie.

Senat po przeprowadzeniu drugiego czytania projektu ustawy skierował projekt do Komisji Ustawodawczej oraz do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji i zobowiązał je do przedstawienia jeszcze na obecnym posiedzeniu dodatkowego sprawozdania.

Znajduje się ono w druku nr 1201X.

Przystępujemy do trzeciego czytania.

Pan sprawozdawca, senator Piotr Zientarski.

Proszę bardzo.

Senator Piotr Zientarski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Połączone komisje jednogłośnie rekomendują Wysokiej Izbie przyjęcie jednej poprawki. Polega ona na usunięciu zbędnego odesłania. Dziękuję.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Czy senator wnioskodawca Piotrowicz chce zabrać głos?

(Senator Stanisław Piotrowicz: Dziękuję, Panie Marszałku.)

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś chciałby zgłosić pytania do senatorów sprawozdawcy i wnioskodawcy? Nie widzę chętnych, nie słyszę zgłoszeń.

Przystępujemy do głosowania.

Poprawka, proszę państwa, brzmi... Poprawka ma charakter redakcyjny i ma na celu usunięcie zbędnego odesłania.

Wysoki Senacie, obecność.

Za?

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 75 senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 151)**

Poprawka została przyjęta.

Teraz głosowanie nad przyjęciem projektu w całości wraz ze zmianami wynikającymi z poprawki.

Obecność.

Za?

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

Przeciw?

Wstrzymanie się?

Dziękuję.

Na 71 obecnych senatorów 69 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 152**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Jednocześnie Senat upoważnia senatora Piotra Zientarskiego do tego, by reprezentował Senat w dalszych pracach nad tym projektem.

(*Głos z sali:* Nie ma już senatora na sali.)

Senator Zientarski, mimo że wyszedł, wie, iż został upoważniony.

Powracamy do rozpatrywania punktu dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisja Budżetu i Finansów Publicznych przedstawiły jednobrzmiące projekty uchwał, w których wnoszą o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Wysoki Senacie, głosujemy nad tym wnioskiem.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Podaję wyniki.

Na 71 obecnych senatorów 41 głosowało za, 30 – przeciw. (**Głosowanie nr 153**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze.

Powracamy do punktu dziesiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, które po debacie przygotowały wspólne sprawozdanie, druk nr 1209Z.

Sprawozdawcą jest senator Piotrowicz.

Proszę, Panie Senatorze.

Senator Stanisław Piotrowicz:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

W imieniu połączonych komisji, Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, wnoszę o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, możemy zatem głosować nad wnioskiem o przyjęcie... Proszę państwa, była tu taka sytuacja, że jedna z komisji wycofała swój wniosek o wprowadzenie poprawek.

Czy ktoś chce podtrzymać wniosek wycofany przez komisję? Następny, już po uzgodnieniu, jest wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. Nie widzę chętnych do podtrzymania wycofanego wniosku.

Głosujemy zatem nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek. Nawet pan senator Wiatr się zgadza. Dobrze. W takim razie możemy głosować.

(*Senator Kazimierz Wiatr:* Wyłącznie kiwałem głową, ale można to tak odczytać.)

Dobrze.

Proszę państwa, głosujemy nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 68 obecnych senatorów 67 głosowało za, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 154**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Powracamy do punktu jedenastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Możemy głosować nad tym wnioskiem.

Panie i Panowie, obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Podaję wyniki.

Na 69 obecnych senatorów 68 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 155**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz

(wicemarszałek M. Ziółkowski)

ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(Rozmowy na sali)

To jest wynik tego głosowania, Pani Senator. Odpowiednio pani nacisnęła? Mam nadzieję.

Powracamy do rozpatrywania punktu dwunastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Komisja Ustawodawcza przedstawiła projekt uchwały i wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Wysoki Senacie, głosujemy nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 68 obecnych senatorów wszyscy głosowali za. **(Głosowanie nr 156)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Trzynastkę szczęśliwie już przegłosowaliśmy.

Powracamy do punktu czternastego porządku obrad: drugie czytanie projektu opinii o niezgodności z zasadą pomocniczości projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich KOM (2011) 127.

Przypominam, że dziś zostało przedstawione sprawozdanie Komisji Spraw Unii Europejskiej, Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, została również przeprowadzona dyskusja.

Przystępujemy do trzeciego czytania.

Komisje po rozpatrzeniu tego projektu wnoszą o przyjęcie go bez poprawek, druk nr 1200S.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem o przyjęcie tego projektu bez poprawek.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 68 obecnych senatorów 67 głosowało za, 1 – przeciw. **(Głosowanie nr 157)**

Stwierdzam, że Senat przyjął opinię o niezgodności z zasadą pomocniczości projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich KOM (2011) 127.

Powracamy do punktu piętnastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw.

Komisja Gospodarki Narodowej wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Głosujemy nad wnioskiem komisji.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Na 68 oobecných senatorów 67 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 158)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do punktu osiemnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy.

Przypominam, że dzisiaj zostało przedstawione sprawozdanie komisji oraz przeprowadzona dyskusja.

Przystępujemy do trzeciego czytania, to jest do głosowania.

Komisje wnoszą o przyjęcie tego projektu bez poprawek.

Wysoki Senacie, przystępujemy do głosowania.

Obecność.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Podaję wyniki.

Na 66 obecnych senatorów 66 głosowało za. **(Głosowanie nr 159)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy.

Proszę państwa, proszę wyznaczonych senatorów sprawozdawców, żeby reprezentowali Senat w dalszych pracach nad naszymi ustawami.

Przystępujemy do oświadczeń senatorów poza porządkiem obrad.

Dziękuję za udział w głosowaniu.

Dziesięć sekund przerwy technicznej.

Proszę bardzo, przystępujemy do oświadczeń. Znają państwo regulamin, do pięciu minut i nie mogą dotyczyć punktów, o których dyskutowaliśmy dzisiaj.

Pani senator Adamczak jako pierwsza.

Proszę bardzo.

Senator Małgorzata Adamczak:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Oświadczenie skierowane do pana ministra sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego.

Szanowny Panie Ministrze!

Coraz częściej pojawiają się informacje na temat planowanej przez Prokuraturę Generalną likwidacji prokurator rejonowych, w tym Prokuratu-

(senator M. Adamczak)

ry Rejonowej w Rawiczu. Chciałabym wyrazić swoje zaniepokojenie i protest w stosunku do proponowanych rozwiązań. Stanowczo sprzeciwiam się takiemu rozwiązaniu.

Powiat rawicki liczy ponad sześćdziesiąt tysięcy mieszkańców, a ewentualna likwidacja prokuratury spowodowałaby wielkie utrudnienia dla lokalnej społeczności, przy tym znacznie utrudniłaby współpracę z sądem i policją. Warto zaznaczyć, że w 2010 r. do Prokuratury Rejonowej w Rawiczu wpłynęło dziewięćset sześćdziesiąt jeden spraw, z czego dziewięćset pięćdziesiąt jeden zostało rozpatrzonych. Jestem pewna, że planowana likwidacja Prokuratury Rejonowej w Rawiczu stanowiłaby niepowetowaną stratę dla regionu rawickiego.

Szanowny Panie Ministrze, proszę zatem, by pan jako minister sprawiedliwości, który zajmuje się sprawami dotyczącymi funkcjonowania szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości, zwrócił uwagę na przedstawiony przeze mnie problem. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo, Pani Senator.

Teraz pani senator Arciszewska.

Dzisiaj występują dwie panie senator.

(Senator Alicja Zajac: Ja też mam...)

Tak, tak, potem większa część jest składana do protokołu, ale na mównicy prezentują się...

Proszę bardzo.

Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Oświadczenie senatorów Prawa i Sprawiedliwości w sprawie ocenzurowania w Senacie wystawy o zaolziańskich ofiarach Katynia skierowane do marszałka Senatu Bogdana Borusewicza.

Panie Marszałku!

25 maja bieżącego roku podczas siedemdziesiątego siódmego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej dokonał pan otwarcia wystawy „Katyń – Pamięć Narodu Polskiego. Losy ofiar z Zaolzia i z innych obszarów obecnej Republiki Czeskiej”. Wystawa powstała z inicjatywy ambasadora Republiki Czeskiej w Polsce Jana Sechtera i została otwarta w jego obecności. Na ekspozycji przedstawiono tragiczne losy ponad pięciuset polskich ofiar NKWD, pracowników służb państwowych województwa śląskiego i oficerów Wojska Polskiego, którzy znaleźli się wśród prawie dwudziestu dwóch tysięcy polskich ofiar sowieckiego ludobójstwa w Katyniu. Należy dodać, że po raz pierwszy ekspozycję zaprezentowano podczas obchodów siedemdziesiątej rocznicy

zbrodni katyńskiej w dniach od 28 kwietnia do 9 maja 2010 r. w Czeskim Cieszynie.

Na wystawie przygotowanej przez Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, Śląskie Muzeum Krajowe w Opawie, Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska” w Republice Czeskiej i Urząd Miasta Czeskiego Cieszyna znalazły się także dwie plansze dotyczące dziewięćdziesięciu sześciu ofiar katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem. Organizatorzy słusznie przypomnieli także śmierć tych osób, ponieważ leciały one do Katynia, by oddać hołd ofiarom sowieckiej zbrodni. Krótko przed otwarciem wystawy urzędnicy Kancelarii Senatu usunęli wspomniane dwie tablice, w tym jedną ze zdjęciami między innymi pary prezydenckiej, Lecha i Marii Kaczyńskich. Wróciły one na miejsce dopiero po protestie Ambasady Republiki Czeskiej w Warszawie. Pytamy: jak mogło dojść do ocenzurowania wystawy? Gdyby nie interwencja senatorów PiS mogłoby dojść do skandalu politycznego.

Panie Marszałku, jesteśmy zbulwersowani takimi działaniami i zdecydowanie protestujemy przeciwko tego typu próbom ograniczania wolności słowa w polskim parlamencie. Domagamy się wyjaśnień, na czyje polecenie urzędnicy Senatu cichaczem dokonali usunięcia tych plansz. Kto ponosi osobistą odpowiedzialność za ten czyn? Czy musimy przypominać panu marszałkowi, że ubiegłoroczne obchody siedemdziesiątej rocznicy ludobójstwa w Katyniu odbyły się w cieniu olbrzymiej dla narodu polskiego tragedii z 10 kwietnia 2010 r.? Doskonale to dostrzegli nasi czescy przyjaciele, bo przecież polska delegacja zginęła w drodze do Katynia. Stąd też na pustych krzesłach przygotowanych dla delegacji w Katyniu znalazły się polskie flagi. Takie zdjęcie było między innymi na jednej z plansz usuniętej przez urzędników senackich. Stwierdzili oni, że to są niestosowne tablice.

Druga cenzurowana plansza zawiera projekt pomnika katyńskiego czeskiego architekta Augustina Milaty z jego refleksjami dotyczącymi genezy pomysłu upamiętnienia mordu na Polakach. Podkreśla on, że przytłoczony był skalą tragedii, która dotknęła Polaków podczas wojny. Przypomina w tym kontekście słowa Lecha Kaczyńskiego wypowiedziane na forum Parlamentu Europejskiego do Angeli Merkel, kanclerz Niemiec: „Gdybyście w czasie II wojny światowej nie wymordowali nas tyłu, byłoby nas dzisiaj dwukrotnie więcej”.

Panie Marszałku, żądamy wyjaśnień, co tak zniechęciło Kancelarię Senatu, że próbowano usunąć te dwie tablice? Czyżby i pan uważał, że nie należy łączyć katastrofy w Smoleńsku z mordem w Katyniu?

Z poważaniem... i tu podpisali się wszyscy senatorowie klubu „Prawo i Sprawiedliwość”. Dziękuję. (Oklaski)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Pan senator Cichoń.

Senator Zbigniew Cichoń:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Ja występuję z oświadczeniem skierowanym do pana prokuratora generalnego, związanym z wydarzeniem, które zbulwersowało szeroką opinię publiczną, a sprowadzającym się do interwencji Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego dotyczącej rozprzestrzeniania przez blogera na jego blogu wiadomości odnoszących się do pana prezydenta Komorowskiego.

Jak wiadomo, o godzinie 6.00 rano funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego wkroczyli do domu tego młodego człowieka, dokonali przeszukania mieszkania, zajęcia komputerów. Krótko mówiąc, zachowali się w taki sposób, jakby uzasadnione było popełnienie przez niego jakiegokolwiek przestępstwa. Jako żywo przypomina to minione czasy systemu komunistycznego, jeśli nie wręcz rozwiązania, które funkcjonują do tej pory na Białorusi.

W związku z tym zwracam się do pana prokuratora generalnego o polecenie podległym służbom prokuratorskim wszczęcia postępowania w sprawie popełnienia przez tych funkcjonariuszy przestępstwa z art. 231 kodeksu karnego, czyli nadużycia funkcji publicznych.

Chciałbym też dodać, że funkcje ustawowe Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego są całkiem inne aniżeli te, które tu spełniała ta agencja. Zatem jej działanie jest podwójnie bezprawne: po pierwsze, funkcjonariusze wykroczyli poza swoje funkcje ustawowe, bo nie należy do nich ściganie jakichkolwiek przestępstw pospolicznych, a po drugie, nie mieliśmy tu do czynienia z żadnym przestępstwem pospolicznym czy innym, a jedynie ze swobodą wypowiedzi, która jest gwarantowana choćby w art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Przypomnę tu orzecznictwo Trybunału w Strasburgu, na przykład w sprawie Kreisky'ego. Austria przegrała sprawę ze skarżącym dotyczącą sprawy, w której kanclerz Bruno Kreisky wniósł z własnego powództwa cywilnego o ochronę dóbr osobistych. Trybunał orzekł, że w wolnym społeczeństwie jest rzeczą obywateli poddawanie krytyce władzy, w tym najwyższych funkcjonariuszy publicznych, a rzeczą polityków jest znoszenie tej krytyki, albowiem podejmując się funkcji publicznych, w sposób naturalny wystawiają się na krytykę, zainteresowanie ich życiem, w tym również osobistym. W związku z tym krytyka polityków, a zwłaszcza tych z pierwszych stron gazet i pełniących najwyższe funkcje państwowe, jest immanentnym elementem demokratycznego społeczeństwa. Jeżeli przybiera ona takie formy, z jakimi tu mieliśmy do czynienia, więc

krytyki sprowadzającej się do pewnego rodzaju dowcipów, a nie uprawianej w stylu tak prymitywnym i rzeczywiście naruszającym prawo, w jakim czynił to jeden z posłów, który na szczęście przestał być posłem i zajął się produkcją alkoholu czy handlem nim, co bardziej chyba odpowiada tonowi jego wypowiedzi, które można wygłaszać tylko pod wpływem alkoholu, to jest dopuszczalna. Z wyłączeniem tej jednej, jedynej sytuacji, kiedy byłyby to rzeczywiście takie czyny, jak popełniane przez tego pana posła, czyny, które niestety nie były właściwie ścigane, brak jest w pozostałych przypadkach, a zwłaszcza takich podobnych do tego, który tu opisuję, podstaw do ingerencji państwa w sferę wolności obywatelskich. A tu, niestety, do tego doszło.

Stąd kieruję to oświadczenie i oczywiście wniosek o ściganie do pana prokuratora generalnego. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

(Senator Piotr Andrzejewski: Popieramy.)

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Pan senator Klimowicz, proszę bardzo.

Senator Paweł Klimowicz:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Moje oświadczenie kieruję do minister zdrowia, pani Ewy Kopacz.

Zwracam się z wnioskiem o udzielenie informacji na temat polityki rządu w sprawie gabinetów dentystycznych funkcjonujących na terenie placówek oświatowych.

Do zwrócenia się z takim wnioskiem skłoniła mnie sytuacja, jak wystąpiła na terenie miasta Krakowa. W wyniku przeprowadzonego w 2011 r. konkursu ofert w zakresie leczenia stomatologicznego przez Małopolski Oddział Wojewódzki NFZ opieki stomatologicznej pozbawione zostały dzieci w szkołach, a w szczególności dzieci niepełnosprawne intelektualnie i fizycznie, uczące się na przykład: w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących przy ulicy Tynieckiej 6, w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 przy ulicy Zamojskiego 100, w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 5 przy ulicy świętego Stanisława 10, w Zespole Szkół Specjalnych nr 14, Osiedle Górali 18. W związku z zaistniałą sytuacją w chwili obecnej sześćdziesiąt siedem gabinetów dentystycznych znajdujących się na terenie placówek oświatowych miasta Krakowa zakończyło działalność. Z posiadanych przeze mnie informacji wynika, że interwencje podejmowane w szczególności przez władze samorządowe i samorząd lekarski nie odniosły rezultatu.

Proszę o zajęcie stanowiska w tej sprawie. Tego rodzaju działania trudno wyjaśnić w racjonalny

(senator P. Klimowicz)

sposób, jeśli się uwzględni stan zdrowia populacji dzieci i młodzieży w zakresie chorób jamy ustnej, a w szczególności próchnicy. Opieka dentystyczna w placówkach dla dzieci niepełnosprawnych nie może być przy tym skutecznie zastąpiona opieką w placówkach ogólnodostępnych.

Proszę o przedstawienie informacji o podejmowanych w tej sprawie działaniach oraz doprowadzenie do sytuacji, w której możliwa będzie kontynuacja działalności dentystów w szkołach i placówkach, przynajmniej tych dla dzieci niepełnosprawnych. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, pozostałe oświadczenia zostały złożone do protokołu.

Informuję, że protokół siedemdziesiątego siódmego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej siódmej kadencji zostanie udostępniony senatorom w terminie trzydziestu dni po posiedzeniu w Biurze Prac Senackich w pokoju nr 255.

Zamykam siedemdziesiąte siódme posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej siódmej kadencji.

Same siódemki.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza łaską marszałkowską)

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 40)

Wyniki głosowań

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1 Ł.M. Abgarowicz	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
2 M. Adamczak	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	?	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	.	.	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
6 G.P. Banaś	.	.	.	+	-	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	.	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8 J. Bergier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 S. Bisztyga	-	-	+	?	-	+	+	+	-	-	-	+	?	-	-	+	-	+	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
12 B. Borys-Damięcka	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
13 M.L. Boszko	?	#	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	.	.	.	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	?	+	.	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	.	+
16 L. Cichosz	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
18 G. Czelej	+	?	+	.	+	+	-	.	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	?	+	?	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	#	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	-	-	.	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	-	-	+	+	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
25 R.J. Górecki	-	-	.	.	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
26 H. Górski	+	+	.	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
27 M.T. Grubski	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
28 P.A. Gruszczyński	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
29 T.J. Gruszka	+	#	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	#	+	+	+	+	+
30 A.S. Grzyb	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
31 W.L. Idczak	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
32 S.A. Iwan	.	.	+	+	-	+	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
33 K. Jaworski	+	+	+	.	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
34 S. Jurcewicz	-	.	+	?	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
35 P.M. Kaleta	+	?	+	?	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
36 S. Karczewski	+	?	+	.	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	.
37 L. Kieres	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
38 K.M. Kleina	-	-	.	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
39 M. Klima	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
40 P. Klimowicz	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+
41 R. Knosala	-	-	.	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
42 S. Kogut	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
43 M. Konopka	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
44 B.J. Korfanty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45 S. Kowalski	-	-	.	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
46 N.J. Krajczy	?	?	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
47 W.J. Kraska	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	-	-	.	?	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
50 K. Majkowski	+	+	.	.	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	.	+	+
52 Z.H. Meres	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
53 T. Misiak	-	-	.	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
54 A. Misiołek	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	?	-	-	+	-	+	+	+
55 A.A. Motyczka	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
56 R.K. Muchacki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57 I. Niewiarowski	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	.	.	.	.	.
58 M. Okła	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
59 J. Olech	-	-	.	.	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
60 W.Z. Ortyl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61 A. Owczarek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 M. Pańczyk-Pozdziej	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
63 B.J. Paszkowski	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
64 Z.M. Pawłowicz	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
65 A. Person	-	-	.	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
66 A.K. Piechniczek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 L.M. Piechota	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	?	-	-	+	-	+	+	+
68 K.M. Piesiewicz	.	.	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
69 S. Piotrowicz	+	.	+	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
70 Z.S. Pupa	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
71 J.W. Rachoń	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 M.D. Rocki	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	+	-	-	+	-	+	+	+
73 Z. Romaszewski	+	?	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+
74 J. Rotnicka	-	-	.	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
75 J. Rulewski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
76 C.W. Ryszka	+	+	+	.	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
77 S. Sadowski	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
78 J. Sepioł	-	-	+	-	-	+	+	+	-	-	-	+	?	-	-	+	-	+	+	+
79 W. Sidorowicz	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	+	-	-	+	-	+	+	+
80 T.W. Skorupa	+	?	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
81 W. Skurkiewicz	+	?	+	.	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	.	+	+	+	+
82 E.S. Smulewicz	-	-	.	.	-	+	+	+	-	-	-	+	#	-	-	+	.	+	.	.
83 H.T. Stokłosa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
84 J. Swakoń	?	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
85 Z.M. Szaleniec	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
86 A. Szewiński	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+
87 G.A. Sztark	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
88 M. Trzciński	.	.	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	.	+	+	+
89 P. Wach	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
90 K.A. Wiatr	+	.	+	.	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
91 M.S. Witczak	-	-	.	+	-	+	.	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
92 E.K. Wittbrodt	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
93 G.M. Wojciechowski	+	+	.	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
94 M. Wojtczak	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
95 H.M. Woźniak	-	-	+	?	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+
96 J. Wyrowiński	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
97 A.M. Zając	+	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
98 K.P. Zaremba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 P.B. Zientarski	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+
100 M. Ziółkowski	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	?	-	-	+	-	+	+	+

Obecnych

Za

Przeciw

Wstrzymało się

Nie głosowało

85	82	71	74	86	86	85	85	86	86	85	86	86	86	86	83	83	84	84	84
35	8	71	67	31	86	55	57	34	36	33	58	37	34	34	82	35	83	83	83
47	48	0	1	55	0	30	0	52	50	52	0	43	52	50	0	48	1	0	0
3	23	0	6	0	0	0	28	0	0	0	28	5	0	1	0	0	0	1	1
0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1 Ł.M. Abgarowicz	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
2 M. Adamczak	.	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	+	+	+	?	+	?	+	?	+	-	+	+	+	-	?	+	?	?
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk?	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
5 M. Augustyn	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
8 J. Bergier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 S. Bisztyga	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
12 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
13 M.L. Boszko	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	.	+	-	+	-	-	+	+
14 J.M. Chróścikowski	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
15 Z.J. Cichoń	+	.	+	+	+	?	+	?	+	.	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
17 W. Cimoszewicz	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
19 W. Dajczak	+	.	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
24 S.A. Gorczyca	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
25 R.J. Górecki	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
26 H. Górski	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
27 M.T. Grubski	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
28 P.A. Gruszczyński	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
30 A.S. Grzyb	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
32 S.A. Iwan	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
33 K. Jaworski	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
34 S. Jurcewicz	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
35 P.M. Kaleta	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
36 S. Karczewski	?	+	.	+	+	?	+	?	.	+	.	-	+	.	+	+	+	+	+	-
37 L. Kieres	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
38 K.M. Kleina	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
39 M. Klima	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
40 P. Klimowicz	+	+	+	?	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
41 R. Knosala	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	+
42 S. Kogut	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
43 M. Konopka	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
44 B.J. Korfanty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45 S. Kowalski	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
46 N.J. Krajczy	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
47 W.J. Kraska	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
50 K. Majkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
51 A. Massalski	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
52 Z.H. Meres	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
53 T. Misiak	+	+	+	.	-	.	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
54 A. Misiólek	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
55 A.A. Motyczka	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
56 R.K. Muchacki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57 I. Niewiarowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58 M. Okła	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
59 J. Olech	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
60 W.Z. Ortyl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61 A. Owczarek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 M. Pańczyk-Pozdziej	+	+	+	+	-	+	-	.	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
63 B.J. Paszkowski	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	?
64 Z.M. Pawłowicz	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
65 A. Person	.	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
66 A.K. Piechniczek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 L.M. Piechota	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
68 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
69 S. Piotrowicz	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
70 Z.S. Pupa	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
71 J.W. Rachoń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 M.D. Rocki	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
73 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+
74 J. Rotnicka	+	+	.	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
75 J. Rulewski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
76 C.W. Ryszka	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
77 S. Sadowski	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
78 J. Sepioł	.	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
79 W. Sidorowicz	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
80 T.W. Skorupa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
81 W. Skurkiewicz	?	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
82 E.S. Smulewicz	.	+	+	+	-	+	#	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
83 H.T. Stokłosa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
84 J. Swakoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+
85 Z.M. Szaleniec	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
86 A. Szewiński	+	+	.	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
87 G.A. Sztark	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
88 M. Trzciński	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
89 P. Wach	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
90 K.A. Wiatr	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
91 M.S. Witczak	.	+	+	.	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
92 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
93 G.M. Wojciechowski	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
94 M. Wojtczak	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
95 H.M. Woźniak	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
96 J. Wyrowiński	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
97 A.M. Zając	?	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
98 K.P. Zaremba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 P.B. Zientarski	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
100 M. Ziółkowski	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+
Obecnych	81	84	83	84	85	84	85	84	84	84	84	85	84	84	85	85	85	85	85	85
Za	63	84	83	83	36	54	39	57	84	83	84	2	84	84	35	84	32	33	83	55
Przeciw	0	0	0	0	49	0	37	0	0	0	0	82	0	0	50	1	52	51	1	28
Wstrzymało się	18	0	0	1	0	30	8	27	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	2
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
1 Ł.M. Abgarowicz	#	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
2 M. Adamczak	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	-	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	-
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
5 M. Augustyn	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-
6 G.P. Banaś	+	.	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
8 J. Bergier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 S. Bisztyga	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
11 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
12 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
13 M.L. Boszko	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	#	-	+
15 Z.J. Cichoń	.	.	.	.	.	.	.	.	?	.	+	.	.	?	+	+	.	+	-	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
17 W. Cimoszewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	.	.	.	+	-	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	+	+	.	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
24 S.A. Gorczyca	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
25 R.J. Górecki	+	+	+	+	+	+	+	+	.	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
26 H. Górski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
27 M.T. Grubski	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
28 P.A. Gruszczyński	+	.	+	+	+	+	.	+	-	-	+	+	+	+	-	.	+	+	-	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	?
30 A.S. Grzyb	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
32 S.A. Iwan	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
33 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
34 S. Jurcewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
35 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
36 S. Karczewski	.	+	+	+	+	+	+	.	?	+	.	+	.	?	+	+	+	.	-	+
37 L. Kieres	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
38 K.M. Kleina	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
39 M. Klima	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
40 P. Klimowicz	+	?	+	+	+	+	+	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+
41 R. Knosala	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
42 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
43 M. Konopka	+	.	+	+	+	+	.	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
44 B.J. Korfanty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45 S. Kowalski	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
46 N.J. Krajczy	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
50 K. Majkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
52 Z.H. Meres	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
53 T. Misiak	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	.	+	-	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
54 A. Misiołek	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
55 A.A. Motyczka	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
56 R.K. Muchacki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57 I. Niewiarowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58 M. Okła	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
59 J. Olech	+	+	+	+	+	.	+	+	-	.	.	+	+	+	-	.	.	+	-	+
60 W.Z. Ortyl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61 A. Owczarek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 M. Pańczyk-Pozdziej	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
63 B.J. Paszkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+
64 Z.M. Pawłowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
65 A. Person	+	.	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
66 A.K. Piechniczek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 L.M. Piechota	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+
68 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
69 S. Piotrowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
70 Z.S. Pupa	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
71 J.W. Rachoń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 M.D. Rocki	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
73 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
74 J. Rotnicka	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	.	+	+	-	-	+	+	.	+
75 J. Rulewski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
76 C.W. Ryszka	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
77 S. Sadowski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
78 J. Sepioł	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	.	+	-	+
79 W. Sidorowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	-	+	-	+
80 T.W. Skorupa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
81 W. Skurkiewicz	.	.	.	.	.	.	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
82 E.S. Smulewicz	+	+	+	+	+	.	+	+	-	-	+	+	+	+	#	-	+	+	.	+
83 H.T. Stokłosa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
84 J. Swakoń	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+
85 Z.M. Szaleniec	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+
86 A. Szewiński	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
87 G.A. Sztark	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
88 M. Trzciński	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
89 P. Wach	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
91 M.S. Witczak	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
92 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
94 M. Wojtczak	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
95 H.M. Woźniak	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	.	+	-	+
96 J. Wyrowiński	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-
97 A.M. Zając	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+
98 K.P. Zaremba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 P.B. Zientarski	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
100 M. Ziółkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+
Obecnych	83	80	82	84	84	82	83	84	85	84	84	84	84	86	85	83	80	85	84	86
Za	82	78	82	84	84	82	82	84	5	33	83	84	84	57	34	32	79	83	7	82
Przeciw	0	1	0	0	0	0	1	0	50	51	1	0	0	0	50	51	1	0	75	3
Wstrzymało się	0	1	0	0	0	0	0	0	30	0	0	0	0	29	0	0	0	1	2	1
Nie głosowało	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0

	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
1 Ł.M. Abgarowicz	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
2 M. Adamczak	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	-	+	-	+	+	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	.	+
5 M. Augustyn	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	?	+	?	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	?	?	+	?	?	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
8 J. Bergier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 S. Bisztyga	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
12 B. Borys-Damięcka	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
13 M.L. Boszko	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	.	.	+	.	.	.	?	+	.	.	-	.	-	+	-	+	.	.	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	-	-	+	+	+	+	+	-	?	+	+	-	-	+	-	+	-	-	+	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	.	-	+	-	+	-	+	+	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	.	-	+	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	-	-	.	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	+	+
25 R.J. Górecki	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
26 H. Górski	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
27 M.T. Grubski	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
28 P.A. Gruszczyński	-	-	+	+	+	+	.	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
30 A.S. Grzyb	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
32 S.A. Iwan	?	?	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
33 K. Jaworski	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
34 S. Jurcewicz	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
35 P.M. Kaleta	+	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
36 S. Karczewski	.	+	+	+	?	?	+	?	+	+	.	-	+	-	+	-	+	+	+	+
37 L. Kieres	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
38 K.M. Kleina	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
39 M. Klima	+	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
40 P. Klimowicz	+	+	+	+	-	+	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
41 R. Knosala	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
42 S. Kogut	+	+	+	+	?	?	+	-	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
43 M. Konopka	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	.	+	-	-	+	+
44 B.J. Korfanty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45 S. Kowalski	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
46 N.J. Krajczy	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	#	+	-	+	-	+	-	-	+	+
50 K. Majkowski	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	.	-	+	-	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
52 Z.H. Meres	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
53 T. Misiak	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	.	-	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
54 A. Misiołek	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
55 A.A. Motyczka	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
56 R.K. Muchacki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57 I. Niewiarowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58 M. Okła	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	.	-	+	+
59 J. Olech	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
60 W.Z. Ortyl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61 A. Owczarek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 M. Pańczyk-Pozdziej	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
63 B.J. Paszkowski	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
64 Z.M. Pawłowicz	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
65 A. Person	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
66 A.K. Piechniczek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 L.M. Piechota	?	?	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
68 K.M. Piesiewicz	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	.	+	-	+	-	+	-	-	+	+
69 S. Piotrowicz	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
70 Z.S. Pupa	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
71 J.W. Rachoń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 M.D. Rocki	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
73 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
74 J. Rotnicka	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
75 J. Rulewski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
76 C.W. Ryszka	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
77 S. Sadowski	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
78 J. Sepioł	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
79 W. Sidorowicz	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	-	-	+	-	-	+	+
80 T.W. Skorupa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
81 W. Skurkiewicz	+	+	+	+	?	?	.	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
82 E.S. Smulewicz	.	.	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
83 H.T. Stokłosa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
84 J. Swakoń	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
85 Z.M. Szaleniec	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
86 A. Szewiński	+	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
87 G.A. Sztark	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
88 M. Trzciński	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
89 P. Wach	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	?	?	+	?	?	+	?	-	+	-	+	-	+	+	+	+
91 M.S. Witczak	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
92 E.K. Wittbrodt	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
94 M. Wojtczak	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
95 H.M. Woźniak	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
96 J. Wyrowiński	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
97 A.M. Zając	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+
98 K.P. Zaremba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 P.B. Zientarski	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
100 M. Ziółkowski	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	+
Obecnych	84	84	84	86	85	85	83	86	86	85	82	86	84	86	85	86	83	85	84	86
Za	35	34	83	86	60	56	83	5	34	85	80	52	31	51	34	53	33	33	84	86
Przeciw	47	48	0	0	1	0	0	53	49	0	0	33	52	35	50	33	49	52	0	0
Wstrzymało się	2	2	1	0	24	29	0	28	3	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1 Ł.M. Abgarowicz	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-
2 M. Adamczak	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
5 M. Augustyn	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
6 G.P. Banaś	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
8 J. Bergier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 S. Bisztyga	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
11 B.M. Borusewicz	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
12 B. Borys-Damięcka	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
13 M.L. Boszko	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
15 Z.J. Cichoń	.	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	-	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
17 W. Cimoszewicz	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	#	+	-	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
24 S.A. Gorczyca	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
25 R.J. Górecki	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
26 H. Górski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
27 M.T. Grubski	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
28 P.A. Gruszczyński	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
30 A.S. Grzyb	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
32 S.A. Iwan	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+
33 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
34 S. Jurcewicz	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
35 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
36 S. Karczewski	+	.	+	+	+	+	+	.	+	+	-	+	+	+	+	.	+	-	+	+
37 L. Kieres	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
38 K.M. Kleina	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
39 M. Klima	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
40 P. Klimowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
41 R. Knosala	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+
42 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
43 M. Konopka	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
44 B.J. Korfanty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45 S. Kowalski	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
46 N.J. Krajczy	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
50 K. Majkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
52 Z.H. Meres	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
53 T. Misiak	-	+	-	-	-	-	.	+	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	-	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
54 A. Misiołek	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
55 A.A. Motyczka	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
56 R.K. Muchacki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57 I. Niewiarowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58 M. Okła	-	+	-	-	-	-	-	-	-	.	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
59 J. Olech	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	.	-	-	-	+	-	+
60 W.Z. Ortyl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61 A. Owczarek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 M. Pańczyk-Pozdziej	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
63 B.J. Paszkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
64 Z.M. Pawłowicz	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
65 A. Person	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
66 A.K. Piechniczek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 L.M. Piechota	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
68 K.M. Piesiewicz	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
69 S. Piotrowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
70 Z.S. Pupa	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
71 J.W. Rachoń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 M.D. Rocki	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
73 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
74 J. Rotnicka	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
75 J. Rulewski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
76 C.W. Ryszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
77 S. Sadowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
78 J. Sepioł	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	.	-	-	+	-	+
79 W. Sidorowicz	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
80 T.W. Skorupa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
81 W. Skurkiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
82 E.S. Smulewicz	-	+	.	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	.	-	+	-	+
83 H.T. Stokłosa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
84 J. Swakoń	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
85 Z.M. Szaleniec	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	.
86 A. Szewiński	-	+	-	-	-	.	-	-	.	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
87 G.A. Sztark	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
88 M. Trzciński	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
89 P. Wach	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
91 M.S. Witczak	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
92 E.K. Wittbrodt	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
94 M. Wojtczak	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
95 H.M. Woźniak	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
96 J. Wyrowiński	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
97 A.M. Zając	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
98 K.P. Zaremba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 P.B. Zientarski	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+
100 M. Ziółkowski	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+

Obecnych

Za

Przeciw

Wstrzymało się

Nie głosowało

85	85	85	86	86	85	83	85	85	85	86	86	85	85	85	84	86	86	86	85
32	85	35	34	34	34	33	34	33	85	61	34	33	85	35	33	33	55	35	84
52	0	50	52	52	51	50	51	51	0	25	52	52	0	50	50	52	31	51	1
1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0

	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
1 Ł.M. Abgarowicz	-	-	+	-	-	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
2 M. Adamczak	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
5 M. Augustyn	-	-	+	-	+	+	+	-	.	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
8 J. Bergier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 S. Bisztyga	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	.	-	-	+	-	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
11 B.M. Borusewicz	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
12 B. Borys-Damięcka	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
13 M.L. Boszko	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
15 Z.J. Cichoń	.	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	.	+	+	+	.	+	+	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
17 W. Cimoszewicz	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
24 S.A. Gorczyca	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+	-	+
25 R.J. Górecki	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
26 H. Górski	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
27 M.T. Grubski	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
28 P.A. Gruszczyński	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
30 A.S. Grzyb	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
32 S.A. Iwan	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
33 K. Jaworski	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
34 S. Jurcewicz	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
35 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
36 S. Karczewski	.	.	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
37 L. Kieres	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
38 K.M. Kleina	-	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
39 M. Klima	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
40 P. Klimowicz	?	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+
41 R. Knosala	-	-	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
42 S. Kogut	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
43 M. Konopka	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
44 B.J. Korfanty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45 S. Kowalski	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
46 N.J. Krajczy	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
50 K. Majkowski	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
52 Z.H. Meres	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	+	-	+
53 T. Misiak	-	-	+	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	.	+	-	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

[illegible]

	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
1 Ł.M. Abgarowicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
2 M. Adamczak	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	-	+	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	?
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
5 M. Augustyn	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	.
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	?	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
8 J. Bergier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 S. Bisztyga	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	.	+	+	-	+	-	+	+
12 B. Borys-Damięcka	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
13 M.L. Boszko	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	+	-	.	-	.	+	+
16 L. Cichosz	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
18 G. Czelej	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	.	-	.	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
23 S. Gogacz	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
25 R.J. Górecki	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
26 H. Górski	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
27 M.T. Grubski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
28 P.A. Gruszczyński	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
29 T.J. Gruszka	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	#
30 A.S. Grzyb	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
31 W.L. Idczak	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	#
32 S.A. Iwan	-	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	.	+	+	.	.	.	.	.
33 K. Jaworski	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	.	.	?
34 S. Jurcewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
35 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	#
36 S. Karczewski	.	.	.	+	+	?	+	+	+	+	.	.	+	+	-	+	-	+	+	+
37 L. Kieres	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
38 K.M. Kleina	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
39 M. Klima	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	?	.
40 P. Klimowicz	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+
41 R. Knosala	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
42 S. Kogut	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
43 M. Konopka	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
44 B.J. Korfanty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45 S. Kowalski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
46 N.J. Krajczy	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
50 K. Majkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	-	+	-	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
52 Z.H. Meres	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
53 T. Misiak	-	+	.	+	.	.	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	-	+	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

[illegible]

	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159
1 Ł.M. Abgarowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2 M. Adamczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	?	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	-	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	.
8 J. Bergier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 S. Bisztyga	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
11 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
12 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13 M.L. Boszko	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	+	+	+	.	+	.	.	+	+	.	.	-	#	+	+	+	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22 J. Duda	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
23 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
24 S.A. Gorczyca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	.	.
25 R.J. Górecki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26 H. Górski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
27 M.T. Grubski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
28 P.A. Gruszczyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+
29 T.J. Gruszka	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
30 A.S. Grzyb	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
31 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
32 S.A. Iwan	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
33 K. Jaworski	+	+	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	+	.	.	.	?	+
34 S. Jurcewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.
35 P.M. Kaleta	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+
36 S. Karczewski	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	-	.	.	.	.	.	.
37 L. Kieres	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38 K.M. Kleina	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39 M. Klima	+	.	+	+	-	+	+	?	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
40 P. Klimowicz	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
41 R. Knosala	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
42 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
43 M. Konopka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+
44 B.J. Korfanty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45 S. Kowalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
46 N.J. Krajczy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.
47 W.J. Kraska	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
48 K. Kwiatkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49 R.E. Ludwiczuk	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 K. Majkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
51 A. Massalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.
52 Z.H. Meres	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
53 T. Misiak	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159
54 A. Misiołek	+	+	+	#	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
55 A.A. Motyczka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.
56 R.K. Muchacki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57 I. Niewiarowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
58 M. Okła	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
59 J. Olech	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
60 W.Z. Ortyl	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
61 A. Owczarek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 M. Pańczyk-Pozdziej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.
63 B.J. Paszkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
64 Z.M. Pawłowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.
65 A. Person	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 A.K. Piechniczek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 L.M. Piechota	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+
68 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+
69 S. Piotrowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
70 Z.S. Pupa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
71 J.W. Rachoń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 M.D. Rocki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.
73 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	+	+	-	+	+	+	+	+	+
74 J. Rotnicka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75 J. Rulewski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
76 C.W. Ryszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
77 S. Sadowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
78 J. Sepioł	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
79 W. Sidorowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.
80 T.W. Skorupa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
81 W. Skurkiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
82 E.S. Smulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
83 H.T. Stokłosa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
84 J. Swakoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
85 Z.M. Szaleniec	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 A. Szewiński	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
87 G.A. Sztark	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.
88 M. Trzciński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
89 P. Wach	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
91 M.S. Witczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
92 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
94 M. Wojtczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
95 H.M. Woźniak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+
96 J. Wyrowiński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
97 A.M. Zając	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
98 K.P. Zaremba	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 P.B. Zientarski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.
100 M. Ziółkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Obecnych	82	82	82	81	77	81	78	77	78	78	75	71	71	68	69	68	68	68	66
Za	81	81	82	78	75	81	78	74	78	78	75	69	41	67	68	68	67	67	66
Przeciw	0	0	0	1	2	0	0	1	0	0	0	0	30	0	0	0	1	0	0
Wstrzymało się	1	1	0	1	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0
Nie głosowało	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0

Przemówienia senatorów
przekazane do protokołu,
niewygłoszone
podczas 77. posiedzenia Senatu

Przemówienie senatora Ryszarda Knosali w łącznej dyskusji nad punktami ósmym i dziewiątym porządku obrad

Celem omawianego projektu ustawy jest przede wszystkim ściślejsze określenie zasad obliczania wynagrodzenia kuratorów, syndyków, nadzorców sądowych oraz zarządców. Przepisy omawianego projektu odnoszą się nadto do zasad obliczania wynagrodzenia kuratorów ustanowionych na podstawie przepisów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Nowelizacja w tym zakresie ma związek z kwestią, na którą zwrócił uwagę Trybunał Konstytucyjny. Organ ten zauważył, że analizowane przepisy nie określają w sposób wystarczający zasad zaliczania podatku od towarów i usług do kosztów sądowych z tytułu należności za wykonanie czynności zleconych w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym. Ma to istotne znaczenie szczególnie w przypadku, gdy należności takie winny zostać poddane opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Przedmiotowe zagadnienie było analizowane przede wszystkim w kontekście należności przysługujących biegłym sądowym, jednak stanowisko zajęte przez Trybunał co do swej istoty znajduje zastosowanie także wobec szerokiej gamy podmiotów uprawnionych do zwrotu kosztów sądowych czy też podmiotów, którym na mocy obowiązujących przepisów za wykonanie określonych czynności przysługuje wynagrodzenie.

Warto zauważyć, że przedstawione stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zostało już w części uwzględnione przy okazji nowelizacji przepisów odnoszących się do innych grup podmiotów, na przykład biegłych sądowych, tłumaczy przysięgłych, niemniej jednak projektodawca uznał, że zasadne jest wprowadzenie stosownych rozwiązań także w odniesieniu do wymienionych na wstępie podmiotów zaangażowanych w proces upadłościowo-naprawczy.

W efekcie projektodawca zaproponował uzupełnienie określonych przepisów poprzez zawarcie w nich wyraźnej dyspozycji, wedle której wynagrodzenie danego podmiotu, kuratora, syndyka, nadzorcy sądowego, zarządcy, podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku w przypadku, gdy wspomniany podmiot jest obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług. Rozwiązanie takie przyjęte zostało w projektowanym brzmieniu art. 26¹ ust. 3, art. 162 ust. 6, art. 187 ust. 4 i art. 497 ust. 3 ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze oraz w projektowanym brzmieniu art. 32 ust. 2a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. W projekcie ustawy znalazły się nadto przepisy przejściowe, odnoszące się do zasad obliczania wynagrodzenia w przypadku, gdy pewne czynności mające wpływ na określenie jego wysokości, na przykład wydanie postanowienia o ustaleniu ostatecznej wysokości wynagrodzenia, zostały podjęte jeszcze przed dniem wejścia w życie niniejszego projektu ustawy.

Przedstawiony projekt ustawy odnosi się do jeszcze jednego istotnego zagadnienia. Mam tu na myśli nowelizowany art. 170 prawa upadłościowego i naprawczego, w którym projektodawca przesądził, że odwołanie syndyka, nadzorcy sądowego, zarządcy albo ich zastępców winno bezwzględnie nastąpić także w przypadku cofnięcia lub zawieszenia praw wynikających z licencji. Przepis ten służy wyeliminowaniu oczywistej luki prawnej, powstałej w wyniku wejścia w życie w 2009 r. przepisów ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Podsumowując to wystąpienie, wypada stwierdzić, że omówione zmiany są korzystne z punktu widzenia jasności przepisów prawa, będą one bardziej przejrzyste w szczególności w wyniku wyeliminowania dostrzeżonych luk prawnych oraz w wyniku uwzględnienia sygnalizacji Trybunału Konstytucyjnego. Proszę Wysoką Izbę o przyjęcie przedłożonego projektu ustawy. Dziękuję.

Przemówienie senatora Stanisława Bisztygi w łącznej dyskusji nad punktami ósmym i dziewiątym porządku obrad

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Zmiana w omawianej właśnie ustawie polega na dodaniu zapisu prowadzącego do tego, by dana umowa ustanawiająca zabezpieczenie finansowania nie wymagała szczególnej formy prawnej. Obecnie, gdy mamy do czynienia z upadłością likwidacyjną, umowa przenosząca własność rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawarta w celu zabezpieczenia wierzytelności jest skuteczna wobec masy upadłościowej jedynie wtedy, gdy została zawarta w formie pisemnej.

Krytycy tego zapisu uważają, że jest on niezgodny z prawem wspólnotowym w zakresie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych. Mówi ono o braku żądania dokonania dodatkowej czynności prawnej przy ustalaniu zabezpieczenia finansowego.

Nowelizacja polega także na zamianie sformułowania „sprzedaż papierów wartościowych ze zobowiązaniem do ich odkupu” na „sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem ich odkupu”. Ma to w praktyce prowadzić do zwiększenia ilości rodzajów transakcji, które mają podlegać szczególnemu sposobowi rozliczania zobowiązań upadłego. To z kolei wpłynie w znaczący sposób na bezpieczeństwo uczestników rynku finansowego.

Do ważnych zmian należy także zaliczyć wskazanie, iż w przypadkach określonych przez ustawę likwidacja wierzytelności i praw obciążonych zastawem finansowym może następować również przez przejęcie ich przez wierzyciela będącego zastawnikiem zastawu finansowego; chodzi o przypadki, w których umowa o ustanowieniu zastawu przewidywałaby zaspokojenie zastawnika przez przejęcie przedmiotu zastawu. W dotychczasowym porządku prawnym taki zapis odnosi się tylko do zastawu rejestrowego.

Panie Marszałku, Wysoka Izbo, głównym celem zmian w ustawie – Prawo upadłościowe i naprawcze jest poprawa bezpieczeństwa obrotu instrumentami finansowymi, płynności, a także atrakcyjności transakcji związanych z pożyczaniem instrumentów finansowych. To niezwykle ważne zadanie, które omawiana obecnie ustawa realizuje w prawidłowy sposób. I dlatego godna jest przyjęcia. Dziękuję za uwagę.

Przemówienie senatora Stanisława Bisztygi w dyskusji nad punktem dziesiątym porządku obrad

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Kodeks postępowania cywilnego od dziś ma mieć nową instytucję. Ma nią być odwołanie poziome zapewniające stronom i uczestnikom postępowania, świadkom, biegłym i osobom trzecim możliwość zaskarżania orzeczeń wydawanych przez sąd drugiej instancji, niepodlegających weryfikacji w drodze zażaleń do Sądu Najwyższego.

Nowelizacja przyznaje prawo do kwestionowania przed innym równoważnym składem sądu drugiej instancji postanowienia tego sądu oddalającego wniosek o wyłączenie sędziego oraz postanowień o charakterze porządkowym. Przewiduje się przy tym, że w sprawach rozpatrywanych w instancji poziomej zastosowanie znajdują regulacje określające tryb postępowania w razie wniesienia zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Powiększenie katalogu zaskarżalnych orzeczeń incydentalnych o rozstrzygające negatywnie o potrzebie wyłączenia sędziego orzeczenie sądu drugiej instancji jest jednocześnie wykonaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2010 r. Trybunał stwierdza w nim, iż pozbawienie strony prawa do wywiedzenia zażalenia w sytuacji oddalenia jej wniosku o wyłączenie sędziego drugiej instancji godzi w prawo do bezstronnego sądu.

Zmiany w kodeksie postępowania cywilnego zaowocują tym, iż osoba zgłaszająca w stosunku do danego sędziego zastrzeżenia, które sąd uznał za bezzasadne, będzie mogła poddać tę ocenę weryfikacji przez wniesienie stosownego zażalenia.

Panie Marszałku, Wysoka Izbo, przedstawione wyżej argumenty i dostosowane do nich rozwiązania należy w moim pojęciu uznać za słuszne, dlatego gorąco rekomenduję je Wysokiej Izbie. Dziękuję za uwagę.

Przemówienie senatora Andrzeja Grzyba w dyskusji nad punktem dziesiątym porządku obrad

Ustawa ma na celu wprowadzenie regulacji zapewniającej osobom, wobec których sąd drugiej instancji wydał postanowienie o charakterze porządkowym, prawo do wniesienia zażalenia na takie postanowienie do równorzędnego składu orzekającego tego samego sądu. Jednocześnie ustawodawca wprowadza zmianę dotyczącą odrzucenia ponownego wniosku o wyłączenie sędziego, polegającą na likwidacji przesłanki „oczywistej bezzasadności” ponownego wniosku. Warto tu przypomnieć, że wspomniana „instytucja prawna” wywodzi się z troski o nieprzewlekane postępowanie, ma zapobiegać celowemu jego przedłużaniu przez strony procesu oraz ukrócić pociągłość sądową. Po tak wprowadzonej zmianie sąd każdorazowo będzie musiał rozpoznawać „oczywiście bezzasadne” wnioski o jego ponowne wyłączenie, co może przedłużać postępowanie przed sądami cywilnymi.

Przemówienie senator Alicji Zając w dyskusji nad punktem dziesiątym porządku obrad

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Mam przyjemność przedstawić stanowisko w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Na wstępie należy zauważyć, że inicjatywa ustawodawcza należała do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, a zmiany dotyczą dwóch artykułów: art. 394¹ oraz art. 53¹ k.p.c.

Poruszana problematyka odnosi się do kwestii zaskarżalności orzeczeń wydanych przez sąd drugiej instancji, na które w świetle obowiązujących przepisów nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Dotyczy to postanowień o charakterze porządkowym oraz postanowienia oddalającego wniosek o wyłączenie sędziego.

W obowiązującym stanie prawnym istnieje zasada, że postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie są zaskarżalne zażaleniem. Ponadto zażalenie przysługuje także na postanowienia i zarządzenia przewodniczącego enumeratywnie wymienione w art. 394 §1 pkty 1–12.

W ściśle określonych ustawą wypadkach zażalenie kieruje się także do Sądu Najwyższego – kwestie te reguluje art. 394¹, który jest wyjątkiem od reguły zawartej w art. 394 i statuuje zasadę, że zażalenie służy tylko w stosunku do postanowień sądu pierwszej instancji. Art. 394¹ dokładnie określa katalog postanowień sądu drugiej instancji, które są zaskarżalne zażaleniem do Sądu Najwyższego. Zgodnie z obowiązującym prawem zażalenie nie przysługiwało na postanowienia sądu drugiej instancji, które rozstrzygają kwestie incydentalne, na przykład na postanowienia porządkowe. Z treści tego artykułu wynika, że istniało wiele postanowień wydanych przez sąd drugiej instancji, które nie mogły być poddane kontroli ani w ramach postępowania zażaleniowego, ani też jakiegokolwiek innego postępowania. Dotyczyło to zwłaszcza postanowień incydentalnych, a więc orzeczeń, mocą których sąd wymierza grzywnę, zarządza przymusowe sprowadzenie i aresztowanie lub odmawia zwolnienia od grzywny lub od przymusowego sprowadzenia, a także postanowień o oddaleniu wniosku o wyłączenie sędziego, złożonych dopiero w postępowaniu odwoławczym i skierowanym przeciwko sędziemu sądu drugiej instancji.

Zauważyć trzeba, że wydane w pierwszej instancji postanowienia incydentalne, enumeratywnie wymienione w pktach 1–12, są zaskarżalne. Wśród tych postanowień są postanowienia porządkowe. Strona postępowania ma również prawo wnieść zażalenie na postanowienie oddalające wniosek o wyłączenie sędziego na mocy art. 52 k.p.c.

W przypadku wymienionych postanowień wydanych przez sąd drugiej instancji możliwości weryfikacji ich prawidłowości były bardzo ograniczone. Dlatego też aby zapewnić osobom, które zostały ukarane, możliwość ponownej kontroli decyzji w przedmiocie ukarania przez sąd drugiej instancji, celowe było wprowadzenie w procedurze cywilnej możliwości składania zażaleń na takie postanowienia. Możliwość taką zapewni nowo wprowadzony art. 394².

Z poruszaną problematyką zaskarżalności postanowień porządkowych związana jest też kwestia wprowadzenia zmian w brzmieniu art. 53¹. Art. 53¹ w nowym brzmieniu stanowi: „Ponowny wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tych samych okolicznościach podlega odrzuceniu bez składania wyjaśnień przez sędziego, którego dotyczy. O odrzuceniu orzeka sąd rozpoznający sprawę. Przepis art. 51 stosuje się odpowiednio. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym”.

W dotychczasowym stanie prawnym ponowny wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tych samych okolicznościach lub wniosek oczywiście bezzasadny podlegał odrzuceniu, natomiast postanowienie w tym przedmiocie nie podlegało zaskarżeniu, bo nie było ujęte w katalogu wymienionym w art. 394 §1, a zatem strona nie miała prawnej możliwości weryfikowania jego poprawności. Taka możliwość mogła pojawić się w razie ewentualnej apelacji, jeśli strona taką wniosła.

W tym przedmiocie wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 2 czerwca 2010 r. – sygnatura akt SK 38/09. Zdaniem Trybunału, rozwiązanie przyjęte na gruncie art. 394¹ §2 k.p.c., skutkujące pozbawieniem strony prawa do wywiedzenia zażalenia w przypadku oddalenia jej wniosku o wyłączenie sędziego, zgłoszonego po raz pierwszy w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, nie odpowiada standardom konstytucyjnym, ponieważ godzi w prawo do bezstronnego sądu wynikające z art. 45 ust. 1 konstytucji. Wyrok ten obliguje ustawodawcę do konieczności doprecyzowania przepisów w tym zakresie.

Regulacja z art. 53¹ przewidująca odrzucenie wniosku z powodu jego oczywistej bezzasadności była niewłaściwa, bowiem oczywista bezzasadność to okoliczność merytoryczna i dlatego rozstrzygnięcie w tym zakresie powinno prowadzić do oddalenia wniosku, a nie do jego odrzucenia. Sytuacja taka stwarzała brak możliwości instancyjnej kontroli postanowienia odrzucającego wniosek o wyłączenie sędziego. Nowe brzmienie art. 53¹ poprzez eliminację przesłanki oczywistej bezzasadności jest bardziej precy-

zyjne. Sądy będą miały teraz obowiązek merytorycznego rozpoznania takiego wniosku również wtedy, gdy od początku jawi się on jako bezzasadny.

Dodanie w ustawie nowego art. 394² ma istotne znaczenie, gdyż stosownie do jego dyspozycji zaskarżalne będą następujące postanowienia sądu drugiej instancji. Po pierwsze, postanowienia oddalające wniosek o wyłączenie sędziego. Po drugie, postanowienia w przedmiocie skazania świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenia przymusowego sprowadzenia i arestowania świadka oraz odmowy zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia.

Istotą tej zmiany jest fakt, że postanowienia takie będą podlegać weryfikacji niezależnie od tego, czy zapadną w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, czy też wyda je sąd drugiej instancji. W obu wypadkach będzie możliwe ich zaskarżanie przez uprawniony do tego podmiot. Różnica polegać będzie jedynie na tym, że postanowienia wydane przez sąd pierwszej instancji weryfikował będzie sąd drugiej instancji, a postanowienia wydane przez sąd drugiej instancji kontrolował będzie sąd tego samego szczebla, ale w innym składzie. Jest to tak zwana procedura odwołania poziomego, która występuje w naszym porządku prawnym na gruncie postępowania karnego. Wprowadzenie tej procedury do kodeksu postępowania cywilnego wydaje się być dobrym rozwiązaniem, a ponadto odpowiada wskazaniom zawartym w orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego. Mając to na uwadze przyjęcie zmian w ustawie jest merytorycznie uzasadnione. Dziękuję.

Przemówienie senatora Stanisława Bisztygi w dyskusji nad punktem jedenastym porządku obrad

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Nowelizacja omawianych obecnie ustaw służy implementacji prawa wspólnotowego, a konkretnie rozporządzenia w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych.

W odniesieniu do kodeksu postępowania cywilnego dyrektywa ta dotyczy sytuacji, kiedy wykonaniu podlegać będą orzeczenia, ugody sądowe i dokumenty urzędowe z państw członkowskich Unii Europejskiej, które to państwa są stronami protokołu o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych z 2007 r. Protokół ów wprowadza system automatycznej wykonalności orzeczeń i dokumentów urzędowych, bez potrzeby wykonalności w państwie członkowskim, w którym ma zostać wszczęta egzekucja.

W nowelizacji zakłada się, że wcześniej wymienione dokumenty stają się tytułami egzekucyjnymi i podlegają wykonaniu w Polsce po nadaniu im klauzuli wykonalności, którą nadawać ma sąd rejonowy właściwości dłużnika. W nowelizacji wyodrębniono także przepisy dotyczące wniosku o uchylenie wyroku wydanego w sprawie alimentacyjnej. Ów wniosek ma prawo złożyć pozwany, jeżeli nie doręczono mu dokumentu wszczynającego postępowanie bądź nie miał on możliwości zakwestionowania zobowiązania alimentacyjnego w związku z działaniem siły wyższej. Organem właściwym do zawieszenia postępowania egzekucyjnego jest sąd, zaś przyczynami zawieszenia są: złożenie wniosku o ponowne zbadanie orzeczenia oraz zawieszenie wykonalności orzeczenia w państwie, w którym wydano orzeczenie.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Implementacja prawa unijnego to pierwszy argument przemawiający za tym, że powinniśmy przyjąć niniejszą nowelizację, drugim zaś jest to, że wprowadza ona szereg udogodnień w postępowaniu alimentacyjnym. Dziękuję za uwagę.

Przemówienie senatora Tadeusza Skorupy w dyskusji nad punktem trzynastym porządku obrad

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Pod obrady Senatu trafiła ustawa o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, uchwalona przez Sejm RP na dziewięćdziesiątym pierwszym posiedzeniu Sejmu RP, które odbyło się dnia 28 kwietnia 2011 r. Ustawa ta ma zastąpić obowiązującą dotychczas ustawę z 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.

Celem wprowadzenia nowych regulacji jest dostosowanie polskiego prawa do dyrektyw UE, do czego wzywa Polskę Komisja Europejska i co ma się też przyczynić do ułatwienia polskim przedsiębiorcom obrotu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w ramach systemu wspólnotowego; oraz doprecyzowanie wcześniejszych regulacji.

Ustawa o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, w kształcie, w jakim została uchwalona przez Sejm, nie zawiera jednak zapisów, które by umożliwiły handel jednostkami pochłaniającymi CO₂. To wyłącza z możliwości handlu między innymi właścicieli gruntów, którzy zdecydowali się na ich zalesianie – dzięki temu dwutlenek węgla jest wychwytywany z atmosfery. Dlatego też wnoszę o odrzucenie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Dziękuję za uwagę.

Treść

77. posiedzenia Senatu w dniu 26 maja 2011 r.

Wznowienie posiedzenia

Wniosek formalny o uzupełnienie porządku obrad o punkt: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie

Wniosek formalny o uzupełnienie porządku obrad o punkt: drugie czytanie projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy
senator Leon Kieres 3

Przyjęcie wniosków formalnych

Punkt szesnasty porządku obrad: drugie czytanie projektu uchwały z okazji 100-lecia Harcerstwa w Polsce

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Nauki, Edukacji i Sportu
senator sprawozdawca
Kazimierz Wiatr 3

Otwarcie dyskusji

senator Ryszard Bender 6
senator Adam Massalski 6
senator Michał Boszko 7
senator Władysław Sidorowicz 8
senator Stanisław Bisztyga 8

Zamknięcie dyskusji

Przystąpienie do trzeciego czytania projektu uchwały z okazji 100-lecia Harcerstwa w Polsce

Głosowanie nr 3 9

Podjęcie uchwały z okazji 100-lecia Harcerstwa w Polsce

Punkty ósmy i dziewiąty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze

Sprawozdanie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
senator sprawozdawca
Paweł Klimowicz 9

Sprawozdanie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych

senator sprawozdawca
Grzegorz Czelej 10

Sprawozdanie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

senator sprawozdawca
Zbigniew Cichoń 10

Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

podsekretarz stanu
Zbigniew Wrona 11

Zapytania i odpowiedzi

senator Grzegorz Wojciechowski 11
podsekretarz stanu
Zbigniew Wrona 11

Otwarcie łącznej dyskusji

senator Grzegorz Czelej 11

Zamknięcie łącznej dyskusji

Punkt dziesiąty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

Sprawozdanie Komisji Ustawodawczej
senator sprawozdawca
Piotr Zientarski 12

Sprawozdanie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

senator sprawozdawca
Stanisław Piotrowicz 13

Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

podsekretarz stanu
Zbigniew Wrona 13

Zapytania i odpowiedzi

senator Piotr Zientarski 14
podsekretarz stanu
Zbigniew Wrona 14
senator Grzegorz Wojciechowski 14
podsekretarz stanu
Zbigniew Wrona 14

Otwarcie dyskusji

senator Piotr Zientarski 14

Zamknięcie dyskusji

Punkt jedenasty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie

ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów		podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Janusz Zaleski	21
Sprawozdawca Komisji Ustawodawczej senator sprawozdawca Leon Kieres	15	zastępca dyrektora Departamentu Zmian Klimatu i Ochrony Atmosfery Damian Jakubik	22
Sprawozdanie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji senator sprawozdawca Stanisław Piotrowicz.	16	senator Tadeusz Gruszka	22
Zapytania i odpowiedzi senator Piotr Andrzejewski.	17	podsekretarz stanu Janusz Zaleski	22
senator sprawozdawca Leon Kieres	17	senator Wojciech Skurkiewicz	22
senator Piotr Andrzejewski.	17	podsekretarz stanu Janusz Zaleski	23
senator sprawozdawca Stanisław Piotrowicz.	17	senator Wojciech Skurkiewicz	23
senator Piotr Andrzejewski.	17	podsekretarz stanu Janusz Zaleski	23
senator sprawozdawca Stanisław Piotrowicz.	18	senator Tadeusz Gruszka	23
senator sprawozdawca Leon Kieres	18	podsekretarz stanu Janusz Zaleski	24
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości podsekretarz stanu Zbigniew Wrona	18	senator Wojciech Skurkiewicz	24
Zapytania i odpowiedzi senator Piotr Andrzejewski.	18	podsekretarz stanu Janusz Zaleski	24
podsekretarz stanu Zbigniew Wrona	18	Otwarcie dyskusji senator Tadeusz Gruszka	24
Otwarcie dyskusji		senator Wojciech Skurkiewicz	25
Zamknięcie dyskusji		senator Piotr Andrzejewski.	26
Punkt dwunasty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego		Zamknięcie dyskusji	
Sprawozdanie Komisji Ustawodawczej senator sprawozdawca Piotr Zientarski	19	Punkt czternasty porządku obrad: drugie czytanie projektu opinii o niezgodności z zasadą pomocniczości projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich KOM (2011) 127	
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości podsekretarz stanu Zbigniew Wrona	19	Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej, Komisji Spraw Unii Europejskiej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji senator sprawozdawca Leon Kieres	26
Otwarcie dyskusji		podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona	28
Zamknięcie dyskusji		Zapytania i odpowiedzi senator Zbigniew Romaszewski	28
Punkt trzynasty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych		podsekretarz stanu Zbigniew Wrona	28
Sprawozdanie połączonych Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Środowiska senator sprawozdawca Stanisław Iwan	20	senator Edmund Wittbrodt.	28
Zapytania i odpowiedzi senator Wojciech Skurkiewicz	21	podsekretarz stanu Zbigniew Wrona	28
		Otwarcie dyskusji senator Piotr Andrzejewski.	29
		senator Edmund Wittbrodt.	29
		senator Leon Kieres	30
		Zamknięcie dyskusji	
		Punkt piętnasty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie	

ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw	
Sprawozdanie Komisji Gospodarki Narodowej	
senator sprawozdawca	
Tomasz Misiak	30
Zapytania i odpowiedzi	
senator Leon Kieres	31
senator Tomasz Misiak	31
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki	
podsekretarz stanu	
Dariusz Bogdan	31
Zapytania i odpowiedzi	
senator Stanisław Bisztyga	33
podsekretarz stanu	
Dariusz Bogdan	34
podsekretarz stanu	
Dariusz Bogdan	35
Otwarcie dyskusji	
senator Jan Wyrowiński	36
Zamknięcie dyskusji	
Punkt siedemnasty porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie	
Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji	
senator sprawozdawca	
Piotr Zientarski	36
Zapytania i odpowiedzi	
senator Grzegorz Wojciechowski	37
senator sprawozdawca	
Piotr Zientarski	37
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości	
podsekretarz stanu	
Grzegorz Wąlejo	37
Zapytania i odpowiedzi	
senator Zbigniew Romaszewski	37
podsekretarz stanu	
Grzegorz Wąlejo	37
senator Piotr Andrzejewski	37
podsekretarz stanu	
Grzegorz Wąlejo	38
senator Piotr Andrzejewski	38
podsekretarz stanu	
Grzegorz Wąlejo	38
senator Piotr Andrzejewski	38
podsekretarz stanu	
Grzegorz Wąlejo	38
Otwarcie dyskusji	
Zamknięcie dyskusji	
Skierowanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie do Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji	

Wniosek formalny o przeprowadzenie trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie na obecnym posiedzeniu Senatu	
senator Piotr Zientarski	39
Punkt osiemnasty porządku obrad: drugie czytanie projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy	
Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Spraw Zagranicznych	
senator sprawozdawca	
Leon Kieres	39
senator sprawozdawca	
Leon Kieres	40
Otwarcie dyskusji	
Zamknięcie dyskusji	
Komunikaty	
Wznowienie obrad	
Punkt dziewiętnasty porządku obrad: zmiany w składzie komisji senackich	
Sprawozdanie Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich	
senator sprawozdawca	
Zbigniew Szaleniec	40
Głosowanie nr 4.	41
Podjęcie uchwały w sprawie zmian w składzie komisji senackich	
Punkt pierwszy porządku obrad (cd.)	
Sprawozdanie połączonych Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej	
senator sprawozdawca	
Lukasz Abgarowicz	41
Sprawozdanie mniejszości połączonych komisji	
senator sprawozdawca mniejszości	
Piotr Kaleta	41
Głosowanie nr 5.	42
Głosowanie nr 6.	42
Głosowanie nr 7.	42
Głosowanie nr 8.	42
Głosowanie nr 9.	42
Głosowanie nr 10	43
Głosowanie nr 11	43
Głosowanie nr 12	43
Głosowanie nr 13	43
Głosowanie nr 14	43
Głosowanie nr 15	43
Głosowanie nr 16	43
Głosowanie nr 17	43
Głosowanie nr 18	43
Głosowanie nr 19	44
Głosowanie nr 20	44
Głosowanie nr 21	44
Głosowanie nr 22	44

Głosowanie nr 23	44
Głosowanie nr 24	44
Głosowanie nr 25	44
Głosowanie nr 26	44
Głosowanie nr 27	44
Głosowanie nr 28	45
Głosowanie nr 29	45
Głosowanie nr 30	45
Głosowanie nr 31	45
Głosowanie nr 32	45
Głosowanie nr 33	45
Głosowanie nr 34	45
Głosowanie nr 35	45
Głosowanie nr 36	45
Głosowanie nr 37	46
Głosowanie nr 38	46
Głosowanie nr 39	46
Głosowanie nr 40	46
Głosowanie nr 41	46
Głosowanie nr 42	46
Głosowanie nr 43	46
Głosowanie nr 44	46
Głosowanie nr 45	46
Głosowanie nr 46	47
Głosowanie nr 47	47
Głosowanie nr 48	47
Głosowanie nr 49	47
Głosowanie nr 50	47
Głosowanie nr 51	47
Głosowanie nr 52	47
Głosowanie nr 53	47
Głosowanie nr 54	47
Głosowanie nr 55	48
Głosowanie nr 56	48
Głosowanie nr 57	48
Głosowanie nr 58	48
Głosowanie nr 59	48
Głosowanie nr 60	48
Głosowanie nr 61	48
Głosowanie nr 62	48
Głosowanie nr 63	49
Głosowanie nr 64	49
Głosowanie nr 65	49
Głosowanie nr 66	49
Głosowanie nr 67	49
Głosowanie nr 68	49
Głosowanie nr 69	49
Głosowanie nr 70	49
Głosowanie nr 71	50
Głosowanie nr 72	50

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy-
ząstej

Punkt trzeci porządku obrad (cd.)

Sprawozdanie połączonych Komisji Samo- rządu Terytorialnego i Administracji Pań- stwowej, Komisji Środowiska oraz Komi- sji Gospodarki Narodowej senator sprawozdawca Andrzej Misiołek	50

Sprawozdanie mniejszości połączonych ko- misji senator sprawozdawca mniejszości Wojciech Skurkiewicz	50
Sprawozdanie mniejszości połączonych ko- misji senator sprawozdawca mniejszości Tadeusz Gruszka	51
Sprawozdanie mniejszości połączonych ko- misji senator sprawozdawca mniejszości Zdzisław Pupa	51
Głosowanie nr 73	51
Głosowanie nr 74	52
Głosowanie nr 75	52
Głosowanie nr 76	52
Głosowanie nr 77	52
Głosowanie nr 78	52
Głosowanie nr 79	52
Głosowanie nr 80	52
Głosowanie nr 81	52
Głosowanie nr 82	52
Głosowanie nr 83	52
Głosowanie nr 84	53
Głosowanie nr 85	53
Głosowanie nr 86	53
Głosowanie nr 87	53
Głosowanie nr 88	53
Głosowanie nr 89	53
Głosowanie nr 90	53
Głosowanie nr 91	53
Głosowanie nr 92	53
Głosowanie nr 93	54
Głosowanie nr 94	54
Głosowanie nr 95	54
Głosowanie nr 96	54
Głosowanie nr 97	54
Głosowanie nr 98	54
Głosowanie nr 99	54
Głosowanie nr 100	54
Głosowanie nr 101	54
Głosowanie nr 102	55
Głosowanie nr 103	55
Głosowanie nr 104	55
Głosowanie nr 105	55
Głosowanie nr 106	55
Głosowanie nr 107	55
Głosowanie nr 108	55
Głosowanie nr 109	55
Głosowanie nr 110	55
Głosowanie nr 111	56
Głosowanie nr 112	56
Głosowanie nr 113	56
Głosowanie nr 114	56
Głosowanie nr 115	56
Głosowanie nr 116	56
Głosowanie nr 117	56
Głosowanie nr 118	56
Głosowanie nr 119	56
Głosowanie nr 120	57

Głosowanie nr 121	57
Głosowanie nr 122	57
Głosowanie nr 123	57
Głosowanie nr 124	57
Głosowanie nr 125	57
Głosowanie nr 126	57
Głosowanie nr 127	57
Głosowanie nr 128	57
Głosowanie nr 129	58
Głosowanie nr 130	58
Głosowanie nr 131	58
Głosowanie nr 132	58
Głosowanie nr 133	58
Głosowanie nr 134	58
Głosowanie nr 135	58

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze

Punkt trzynasty porządku obrad (cd.)

Sprawozdanie połączonych Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Środowiska senator sprawozdawca

Stanisław Iwan	58
senator Wojciech Skurkiewicz	58

Głosowanie nr 136	59
Głosowanie nr 137	59

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych

Punkt czwarty porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 138	59
Głosowanie nr 139	59
senator Stanisław Gorczyca	59
senator Kazimierz Wiatr	59
Głosowanie nr 140	60

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odpadach

Punkt piąty porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 141	60

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym

Punkt szósty porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 142	60

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw

Punkt siódmy porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 143	60
Głosowanie nr 144	60
Głosowanie nr 145	60
Głosowanie nr 146	60
Głosowanie nr 147	61

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz niektórych innych ustaw

Punkt ósmy porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 148	61

Głosowanie nr 149	61
Głosowanie nr 150	61

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym

Punkt siedemnasty porządku obrad (cd.)

Przystąpienie do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

senator sprawozdawca

Piotr Zientarski	61

Głosowanie nr 151	61

Głosowanie nr 152	62

Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie

Punkt dziewiąty porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 153	62

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze

Punkt dziesiąty porządku obrad (cd.)

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

senator sprawozdawca

Stanisław Piotrowicz.	62

Głosowanie nr 154	62

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

Punkt jedenasty porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 155	62

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Punkt dwunasty porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 156	63

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

Punkt czternasty porządku obrad (cd.)

Przystąpienie do trzeciego czytania projektu opinii o niezgodności z zasadą pomocniczości projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa wła-

ściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich KOM (2011) 127	
Głosowanie nr 157	63
Przyjęcie opinii o niezgodności z zasadą pomocniczości projektu rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w zakresie skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich KOM (2011) 127	
Punkt piętnasty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 158	63
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw	
Punkt osiemnasty porządku obrad (cd.)	
Przystąpienie do trzeciego czytania projektu uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy	
Głosowanie nr 159	63
Podjęcie uchwały w sprawie powołania Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdowy	
Oświadczenia	
senator Małgorzata Adamczak	63

senator	
Dorota Arciszewska-Mielewczyk	64
senator Zbigniew Cichoń	65
senator Paweł Klimowicz	65
Wyniki głosowań	
Przemówienia senatorów	
przekazane do protokołu, niewyłoszone podczas 77. posiedzenia Senatu	
Przemówienie senatora Ryszarda Knosali w łącznej dyskusji nad punktami ósmym i dziewiątym porządku obrad . . .	87
Przemówienie senatora Stanisława Bisztygi w łącznej dyskusji nad punktami ósmym i dziewiątym porządku obrad . . .	88
Przemówienie senatora Stanisława Bisztygi w dyskusji nad punktem dziesiątym porządku obrad	89
Przemówienie senatora Andrzeja Grzyba w dyskusji nad punktem dziesiątym porządku obrad	90
Przemówienie senator Alicji Zając w dyskusji nad punktem dziesiątym porządku obrad	91
Przemówienie senatora Stanisława Bisztygi w dyskusji nad punktem jedenastym porządku obrad	93
Przemówienie senatora Tadeusza Skorupy w dyskusji nad punktem trzynastym porządku obrad	94

Opracowanie: Dział Stenogramów
Biura Prac Senackich Kancelarii Senatu
Łamanie i druk: Dział Edycji i Poligrafii
Biura Informatyki Kancelarii Senatu
Nakład: 155 egz.